

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

U6

1153

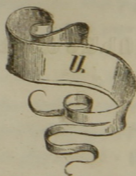

Ա. Ե
1153

Ն Ո Ւ Ա Գ Ք

Հ. ՂԵՒՈՆԴԵԱՅ Մ. ԱԼԻՇԱՆԵԱՆ

ՄԻՒԹԱԲԵԱՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ

ՎԵՆԵՏԻԿ

Ի ՍՈՒՐԹ Գ. Ա. ԶԱՐ

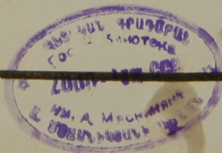
1832 - 1857

ՅԻՇԱՏԱԿ ՀՈԳԻՈՅ

Մ Ա Ն Ո Ւ Կ Պ Է Յ Ի

ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՐԵԱՆ

28-1156

1153-81

Ա Չ Դ

Հրաւիրեալք կամ հարկեալք դքերթողա-
կան ինչ պարապմունս մեր ՚ի խաղս հնգե-
տասան ամաց՝ հաւաքել ի լոյս, կամ եղև
մեզ որոշել ի նուագս նուագս. եւ դառա-
ջինս զայս անուանել ՄԱՆԿՈՒՆԻ, զ՛առ ի
պէտս եւ ի սակս մանկտոյ՝ եւ առանձինն
երբեմն ինձ աշակերտելոց յօրինեալս. որոց
եւ նուիրեմս առ յիշատակէ : Որ եթէ, որ-
պէս եւ այլքն, եւ զարգացելում ումեր մը-
տօք եւ հասակաւ հաճոյ թուիցին՝ իցէ եւ
մեզ հաճոյ, եւ եթէ ոչ՝ եւ այն եւս մեզ ոչ
անհաճոյ :

ՀՈՒՄՐ

ԱՐ ԲԱՆԱԾՐԱԾ

Մ Ա Ն Կ Ո Ւ Ն Ի

Յ Ի Շ Ա Տ Ա Կ

ՄԱՆԿԱՆՅ ԵՒ ԱՇԱԿԵՐՏԱՅ

Ն Ո Ւ Է Ր

Ա. Ռ. Մ Ա. Ն Կ Ո Ի Ն Ս

Չեզ՝ որ էք նախ սատիճան
Ի մարդկոչքեան եւ յազգի ,
Ու ի մարբազոյն պատմոճան
Պըճնեալք բնոչքեան ու ի հոգի ,
Որք պարզագոյն եւ անկեղծ
Կըրեք սրբոյնք յերախտիս՝
Չոր քերեւս սյր տիք տըխեղծ
Պահանջեացն ի պարտիս ,
Չնախկին ձօնեմ իսայրեացս հոռն՝ .
Չոյր սերմն արկ յանդ ազագոռն
Գոչ սիրելեացդ ինձ փոքոռն .
ՅԱտոռն ու ի յոյս հայկազոռն :
Ի նոյն ի սեր ի նոյն յոյս
Ընկալարոչք զՄանկոռնի ,
Որպէս որդեակ դեռարոյս
Ըզհօր հացիկն ընդոռնի .
Չ ի նոյն յառեալ եւ Հոգոյն՝
Գործեցե զձեզ բարգաւաճ ,
Ու ի ձեր սոխաւ օգտեոյն
Կացից եւ ես անամալ :

Գ Պ Օ Բ Ա

Ար ոչն աղօթէ՝ ոչ խնդրէ . եւ որ ոչն
խնդրէ՝ ոչ ընդունի . եւ որ ոչն ընդունի՝
զիհարդ վայելէ : Ասան այսորիկ փու-
թասցուք աղօթել, խնդրել, եւ ի փրկու-
թեան շնորհան վայելել :

Ս . ՆԵՐՍ . ԼՅԾԲԲՈՆ .

[Faint, mirrored text bleed-through from the reverse side of the page, including the name 'Ս . ՆԵՐՍ . ԼՅԾԲԲՈՆ .']

Ա Ղ Օ Թ Ք

Մաղրանք Առաջօրոյն .

Փառք քեզ Տէր , փառք քեզ Տէր ,
Ի ժամէս լուսաբեր՝
Մինչ յաւուրս ի վախճան ,
Եւ կենացս ի շքրջան .
Փառք քեզ Հայր երկնաւոր ,
Որ հիգոյս եւ այսօր
Ի պարգեւ ձրիատուր
Ըղկենաց շունչ ետուր .
Փառք քեզ Տէր իմ Յիսուս ,
Որ այգուցս այս ընդ լոյս՝
Ըղսւայծառ շող խաչիդ
Հարեր յիս խընդամիտ .
Փառք եւ քեզ սուրբ Հոգի ,
Որով սիրտ նորոգի

Ի տեղալ քում շնորհ
 Գըթութեանց նորանոր :
 Երբեկիդ միութեան՝
 Հաւատովք պընդութեան
 Եւ յուսով սիրալիր
 Պագանեմ քեզ երկիր :
 Զոր նըւէր տաց արժան
 Որ բոլորս եմ խոտան .
 Այլ թէ նդ սիրտ հաճիս հեզ՝
 Ընծայեմ յօժար քեզ .
 Որ թէ զուրկ եւ թափուր
 Ի բարեաց է մաքուր ,
 Համարեաց դեռ անտաշ
 Գոլ սեղան սիրահրաշ .
 Ի քոյոց քեզ ըզքոյս՝
 Զոր եւ յիս հեղուցուս ,
 Հանից անդ ըզբարի
 Յոր հեշտ աչքըդ բերի :
 Մինչ ծաղկունք ցողազարդ
 Յարեւու շողան արդ ,
 Յարեգակդ անաղօտ
 Ես առնեմ առաւօտ :
 Ծագեա՛ զոյս սուրբ սիրոյդ
 Տէր ի սիրտ յայս որդւոյդ .
 Ըզկենաց սըփռեա՛ զհաց
 Զարգասիս քոց շնորհաց .
 Եւ լըցեալ ի քո սէր
 Քեզ միշտ փառքս տաց Տէր ,
 Եւ այսօր եւ վաղիւ
 Եւ յանձայր յանմուտ տիւ :

ՏԷՐՈՒՆԱԿԱՆ ԱՂՕԹԻՅ

Հայր մեր որ յերկինս ես . Սուրբ
եղիցի անուն քո .

Ո՛վ հանուրց հայր մեր բարի
Եւ տէր բոլոր աշխարհի ,
Ո՛վ որ բնակեալ 'ի յերկինս
Հայիս ի մեզ ի ստորինս .
Կամիս լըրիւն ըզբնութիւն
Երկնահանգէտ գործել տուն ,
Եւ զամենայն սիրտ՝ տաճար
Քոց հաճութեանց սրբբարար :
Ո՛վ հայր , յերկին եւ յերկրի
Անուն քո սուրբ եղիցի :
Սուրբ եւ յորդիս մահացու
Սիրով առ քեզ ձայնարկու .
Սուրբ եղիցի անուն քո
Ի սիրտ մատաղ մանկըւոյ :
Սուրբ եղիցի 'միտըս մեր
Ըզնոյն խորհել տիւ գիշեր .
Սուրբ եղիցի ու 'ի բերանս
Փառաց քոց գոլ երգարանս .
Ընդ անմահիցն հրեշտակաց
Բազմեղանակ նըւագաց ,

Անապակ կամք մեր խոնարհք
 Լիցին քեզ երգք անդադարք ,
 Ըղձիւք կրրիւք մեր յաւետ
 Սրբեկ զանունդ վեհաւէտ :

Եկեաց արքայոշրիւն քո .

Թագաւորաց Թագաւոր ,
 Որ ի գահոյս շընչաւոր
 Ի վեցթեւեան քերովքէս
 Բազմիս խաղաղ հոլաթեւս ,
 Ըղձաճուլթեան քո հրամանս
 Քան ըզքըթիթ մի ականս
 Յարեւելից յարեւմուտս
 Հասուցանես երազունս ,
 Գայցէ ի մեր իսկ վերայ
 Արքայութիւնդ գերակայ ,
 Ի մեզ յորդիս վաարանդի
 Ի յարտասուացս յայս հովաի :
 Լիցուք ծառայք քեզ միայն
 Ո՛ր որ ինամես զամենայն .
 Ոչ առ ահի լոկ մեծիդ
 Երկիր պագցուք գող ի սիրտ ,
 Այլ ընդ երկեղ՝ սէր վըստահ
 Տեառնըդ եւ հօր մեր ի ճահ :
 Թագաւորեա՛ ի սիրտ մեր ,
 Եւ սանձեցին ոտիք խեռ ,
 Որ անդ կրրիւք գըթուարին
 Ընդ մեզ ըստէս ոգորին .

Թագաւորեաց ի մերս իղձ ,
 Որդիք լիցուք հեզ ու ամբիծ :
 Թագաւորեաց ի ժողով
 Դաւանողաց քոց սիրով .
 Եւ զատելիսն հաւատոց
 Յեկեղեցւոյդ դարձն ծոց .
 Առ դահ նորին անվրկանդ՝
 Ըզտիեղերս ամ պատանդ :
 Զանօրինաց խիստ անուր
 Արկ հեղութեան առաթուր .
 Եւ զամենայն ապրստամբ
 Խոնարհեցն գըթութեամբ :

Եղիցին կամք քո .

Կամքդ որ յերկիննրս սրաշօին ,
 Ի մեզ լիով եղիցին .
 Կամք որ զտարերս հակառակ
 Առ մին ուղղեն նըպատակ՝
 Եղիցին կամքդ յընդհանուրս ,
 Եւ ի մեզ նախ ի մանկունս .
 Կամքդ ի վերայ կամաց մեր
 Իշխեսցեն հայր որդեսեր :
 Եղիցին կամք քո ի գործ
 Ի յուշ , ի բանս եւ ի վործ .
 Ի խընդութեան եւ ի վիշտ
 Պաշտեսցին հայր , կամք քո միշտ :
 Ի խընդութեան՝ դիցեն չափ ,
 Եւ ի ցաւս ինչ՝ յոյս անխաբ :

Թէ զարտուղեալք եւ մոլար
 Բերցուք զըղձիւք վայրասպար ,
 Եւ առ ի դարձ ի նոցունց
 Զանկց թուիցին պէտք յոգունց ,
 Եւ յայնժամ հայր՝ եղիցին
 Կամք քո միայն ընտրելին :
 Թէ զուր լիցուք ի նախատ
 Կամ յանիրաւ դատասպարտ ,
 Սակայն ըզկամքդ օրհնեսցուք
 Ըզնա կալեալ մեզ նեցուկ :
 Եթէ տացես մեզ կորով
 Օրհնեմք ըզկամքդ երկնագով :
 Թէ վըշտահար եւ հիւանդ
 Պըրկես ցաւոց ի ճարմանդ ,
 Սակայն առողջ մըտօք քեզ
 Փառըս տացուք ի սիրտ հեզ :
 Կեցցուք ի կամըս քո յար .
 Եւ յօրհասին ի խաւար՝
 Եղիցին կամք քո յաղթկու
 Որպէս ի կեանս ու ի մահու .
 Ի քոց կամաց անմեկին
 Լիցուք յերկրի եւ յերկին :

Զնաց մեր հանապազորդ տուր
մեզ այսօր .

Հայր , որ ըզհող եւ ըզջուր
Փոխես յախորժ կերակուր ,
Եւ մի հոգալ մեզ զվաղիւ
Ուսուցեր քաղցրը ձայնիւ ,
Զամէն յուսամք երկնադէտք
Յամենառատ ձեռանէդ .

Ըզխոստացեալդ եւ այսօր
Հանապազորդ տուր հաց նոր :

Տուր հայր , դաշտաց ցօղ զըւարթ ,
Գառանց փափուկ ջինջ գըզաթ .

Տուր երկրիս ծոց արգաւանդ
Եւ բարեծին մարց արգանդ :

Աւաքեա՛ զլոյս ընդ ծաղկունս
Եւ ըզվայելս ի մըրդունս .

Քեւ օրհնեսցին շտեմարանք
Եւ քեւ լիցուք բաւականք .

Եւ քո լըցեալ սարգեւօք

Աւ քեզ դարձցուք միշտ կարօտք :

Այլ ընդ հացին առօրեայ

Տուր զհաց բանիդ երկնընծայ .

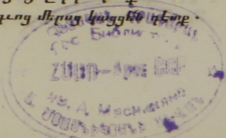
Մի տիրեսցէ սովըն չար

Ի լեւ ձայնիդ կենարար .

Եկեղեցւոյ վարդապետք

Հողոց մերոց վարդապետք .

73

Զամբէսցեն հաց հոգեանունդ ,
 Եւ ջուր կենաց հոսանուա ,
 Զոր խոստացար տէր Յիսուս
 Բըղխել յամբիժ մեր հոգւոյս :
 Տո՛ւր հայր եւ զհացըն քաղցրիկ
 Որում ցանկան զօրք հրակիրք .
 Զոր դուն ի քէն տերդ ինքնին
 Ետուր՝ մարմնոյդ ըզբաժին ,
 Մանրեալ ի դառն հարուած
 Արեան քրտամբբրդ զանգած ,
 Եւ ի խաչին սուրբ հալոց
 Յանմահ սիրոյդ ջեռեալ բոց՝
 Սովեալս հոգւոց ասացեր
 Անմահութեան լինել կեր .
 Արա՛ զմեզ , հայր , արժանի
 Հացիդ այդմիկ քաղցուէնի .
 Տո՛ւր ընդ նրմին եւ ըզքաղց
 Առ նոյն սեղան առնել դարձ .
 Յայդ յիշատակ քո հացին
 Ամէն ճաշակք դառնասցին .
 Զի եւ վերնում սեղանոյդ
 Փափագանօք հասցուք փոյթ :

Թող մեզ զպարտս մեր .

Վարեալք բնութեամբ դիւրագայթ
 Ի բիւր կրրից որոգայթ ,
 Որ զօրինօք քովք հաստաս
 Զըգէն սպառիր առագաստ ,

Յանգէտս յաճախ զանցանեմք
 Եւ յաղամայս ցանգ գըթեմք .
 Հայր , մի յիշեր ըզնոսին ,
 Հայեանց գըթով եւ սրբբին :
 Եւ կամայիցրս մեղաց
 Յոր հրապուրեալք ի դիւաց ,
 Եւ հաճութեամբ թոյլ սրտից
 Արբեալ գինեաւնն հեշտից
 Դիմեմք կամօքրս յօժար ,
 Կրկին գըթով թող մեզ , հայր .
 Զի կամք յերկրի անմաքուր ,
 Հողք և հողոյ երթամք կուր :
 Մինչէւ եղեալ մարդ յաշխարհ՝
 Աչացդ եղաք արհամարհ .
 Յարգանդէ մօր ըզմեղանս
 Ի լոյս ածաք մեզ ընդ կեանս .
 Չեւ ծանուցեալ ըզպարտիս
 Պահանջեցաք տոկոսիս .
 Եւ չիշխեաք հայել վեր
 Թէ զմեզ Հոգիդ ոչ սրբեր :
 Այլ աւանդ , նոր բիծք անկան
 Յաւազանին սլառմուճան .
 Յամենայնի սլարտականք՝
 Արդար ցասմանդ եմք արժանք .
 Չունիմք բերել առաջի
 Բայց զյիշատակ քո խաչի :
 Տես , հայր , հիմ սա սեաւ տըխուր .
 Բայց զի զմեղացս առ մըրուր .
 Ի լուծ կըշտոց նորին դուդ
 Բարձեր զանբաւ քոյին գուժ ,

Յոյս թողուլթեան տալով մեզ
 Դիմել 'ի յայդ յասպարէզ .
 Զի հայրութեան քո անուն
 Մեծ քան ըզմեզս է անհուն :

Որպէս և մեր քողովք մերոց
 պարտապանաց .

Ի քէն ուսեալք 'ի քո սէր
 Պարտականաց թողուլք մեր .
 Թողուլք մերոց ատելեաց
 Զի քո որդիք են , գըթած .
 Եւ կարճամիտք թէ ոչ միշտ
 Համբերիցեմք յայլոց վիշտ ,
 Կամ զայրանամք եւ սրբանիմք
 Վրիժուց ցանկամք եւ նեղիմք ,
 Ո՛հ ներեա՛ , հայր , եւ ուսո՛
 Ըզհեզութիւն սրբաի քո .
 Ամենեքեան 'ի քո սէր
 Լիցուք եղբարք եւ ընկեր :

Մի տանիք զմեզ ի փորձուքիւն .

Տէր , փորձութիւնք ամէնուստ
 Եւ ի մօտոյ եւ հեռուստ ,
 Աներեւոյթն եւ յայանին
 Մեզ յարաժամ դարանին .
 Թէ քայլափոխք մեր ամէն
 Ի խորխորատըս դիմեն ,

Սակայն ծաղկամբք են ծածկեալ
 Եւ չերեւին վիհք մըռայլ .
 Դիմեմք խայտալ ի դաւար ,
 Բերիմք յանլոյս 'ի խաւար .
 Յամենայնի զոր սիրեմք
 Զըւարթարարս տեսանեմք .
 Զըգեմք ըզձեռս անըզգոյշ ,
 Եւ ահա խայթք քրստմնափուշ :
 Մի տար մեզ , հայր , երթալ անդ՝
 Ուր դուրք դրախտի՝ մուտք ի բանտ .
 Մի տար ըզմեզ ի փորձանս
 Յաշխարհականս յայս յորձանս .
 Այլ սրբեան՝ զաչս 'ի դիտել
 Ըզթիւր ըզձից հետս անել ,
 Եւ միշտ աչօք երկնապիշ
 Քնընել ըզքոյդ մատնանիշ :
 Այլ փորձութեանց 'ի քուրայս
 Զըտել կամիս թէ զծառայս ,
 Աւաբեան , հայր , զոր կամիս ,
 Բայց յօգնութիւն փութասցիս .
 Զի մի տրկարքս եւ անգէտ
 Բնութեամբ ի չար հակամէտ՝
 Առցուք ըզգեղն այն ի մլասս ,
 Կըրկին կըրել պատուհաս :

Ս.ՅՆ փրկեալ ի չարէ .

Փրկեա զմեզ հայր ի չարէն ,
 Յանթիւ վտանգաց խուժանէն :
 Յախտից չարաց զերծո՛ զմեզ
 Զի պաշտեսցուք սուրբք ըզքեզ :
 Ըզսրածուծիւն եւ ըզսուր
 Բարձ ի յերկրէս՝ զոր ետուր
 Տարադրերոցս յԵդեմայ ,
 Լալ եւ ցանկալ յար նրմայ .
 Հեռացո զմահ տարածաւ
 Զի մի առանց յեղեղման
 Սըրբոյ անուանդ մեռանիմք
 Եւ ի ցուրտ տասանն անկանիմք :
 Ըզքնուծեան զէնրս մահուտ
 Ըզհուր , ըզանթ , ըզկարկուտ ,
 Մի ածեր հայր մեր դրժած
 Որդւոց քոյին արտալած :
 Իսկ թէ յարդար պատուհաս ,
 Տուր համբերել անբամբաս :
 Ս.ԵՄ փրկեա զմեզ ի չարաց
 Յանհաշտ խըմբէն այն դիւաց ,
 Որ շուրջ ըզմեօք ցայդ ցերեկ
 Զանան առնել որսաբեկ .
 Հայեաց վերուստ եւ ցրուին
 Որպէս ըզմեզ դիշերին :
 Բըթասցին նետք սայրասուր
 Կըշտեալքն սո մեզ յարամուր ,

Տապասա արկցէ զգունդ նոցին
 Զէն հաւատոց Յիսուսին .
 Յոյս ամբարձցէ մեզ նըշան
 Եւ սէր անցցէ յաղթական :
 Փրկեա՛ զմեզ հայր ի մեղաց
 Որք չարագոյնք են չարաց .
 Զառաջս առնուլ նոցին տուր ,
 Եւ գըթելոց՝ սիրա ամուր .
 Եւ թէ մեղօք սեւացաք՝
 Լիցուք շնորհօքդ ըսպիտակք :
 Փրկեա՛ զմեզ, հայր, ի դժոխոց
 Ամէն չարի մայր եւ ծոց .
 Ուստի չէք մարթ ազատել
 Եւ կամ զըզմամբ վերակնել .
 Զորոյ չկոխէ զսեամսն յոյս ,
 Միակ օճան կենցաղոյս .
 Ոչ սէր քոյին անըսպառ
 Ըղթանձր հերձու զայն խաւար ,
 Եւ ոչ հոգւոյն ցօղ զըւարթ
 Զովացուսցէ զայն հըրատ :
 Ո՛հ, հայր, փրկեա, փրկեա՛ զմեզ
 Յամենաչար վըտանգէս :
 Եւ մինչ յաւուր օրհասին
 Դիտեմք ըզհող եւ զերկին ,
 Եւ սաստկագոյնս սատանայ
 Կըռուի հոգւոցըս վերայ ,
 Մինչ մուլթ մեղաց տացէ մեզ
 Թաքուցանել ըզքո դէմս ,
 Փրկեա՛ զհոգիս քո սիրուն՝
 Զոր խնդրեալ ամս երեսուն

Գրնովց արեան գրնեցեր .
 Մի մի չարին զայն մատներ .
 Այլ քաւութեանն ի հաւոց
 Զըտեա՛ զոգիս յարատոց .
 Եւ փութով տա՛ր հասո՛ հայր
 Յարքայութիւն քո յամայր :

Զի քո է արքայուորիւն, և այլն .

Որ յանմատոյց բնակես լոյս ,
 Սըփռեալ ի սիրտ մեր ըզլոյս
 Բազմել յաւերժն յառագաստ
 Յարքայութեան քում պատրաստ ,
 Զոր եւ յառաջ քան զաշխարհ
 Մեզ կազմեցեր՝ բարերար ,
 Ուր հոյք զօրաց հոգեղէն
 Անըռուլիա քեզ երգեն ,
 Եւ յերկրէ պարք արդարոց
 Շուրջ ըզգահովըզ կան հո՞ծ ,
 Եւ ըզմանկունքս ընկա՛լ հայր ,
 Յետ կենցաղոյս այս սրավար .
 Կամ թէ այժմէն իսկ երագ
 Խառնեա՛ զուարթնոցդ ի դասակ ,
 Քեզ հօր , Որդւոյ եւ հոգւոյն
 Երգել զանվերջ երգ սիրոյն .
 Ի խոստացեալդ օթեվանս
 Ընկա՛լ ըզմեզ յաւիտեանս :

Յ Ո Ղ Ջ Ո Յ Ն Ս Կ Ո Ւ Ս Ի Ն

Ողջոյն ընդ քեզ Մարիամ .

Ողջոյն ընդ քեզ Մարիամ ,
 Որ զԱդամայ զարմ թշուառ
 Խաբամայն Եւայ՝ նոր ծընար ,
 Ի որդւոց նոցին պատըշգամ
 Ամուր յուսոյ կառուցար :

Ողջոյն ընդ քեզ Մարիամ ,
 Որ ըզնախնոյն գըտեր մօր
 Վաղակորոյսըն շընորհ ,
 Բողբոջէլով անթառամ
 Զանբիծ շուշանդ հոգեւոր :

Ողջոյն ընդ քեզ Մարիամ ,
 Կեանք եւ առիթ նոր կենաց ,
 Եւ մերկացեալ մահացուաց
 Կործանելոց անխընամ՝
 Գըթարկութեամբ քօղազդեաց :

Ողջոյն ընդ քեզ Մարիամ ,
 Յելից կենաց տըւընջեան
 Մինչեւ ի մուտս ի տապան ,
 Ողջոյն ընդ քեզ Մարիամ ,
 Մայր Աստուծոյ եւ մարդկան :

Լի շնորհօք .

Ա՛լ դրախտին եղեմեան
 Ըստոյգ ծաղիկ բազմերիեան ,
 Ար զամենայն առ յերկնից
 Տարար ի ծոց քո անբիծ՝
 Ըզտող ցօղոցն զըւարթ ,
 Հողոյն թեւոց սիւգ հանդարա .
 Եւ վարդասիւս կարմրափայլ
 Արկեր ըզդէմս շառագնեալ
 Խոնարհութեամբ ի յերկիր՝
 Արով յերկին ճեմելիր .
 Եւ հաճեցեալ Տեառն ընդ քեզ
 Սիրեաց քան զիւրն աստարեզ ,
 Անփոփելով ծոցդ ի խուն
 Պէսպէս շնորհաց հոյլս անհուն :
 Ընկալ ի քաղցր հովանիդ
 Զմատաղատունկ մանկըտիդ ,
 Զ՛ ի քոց թերթից անթառամ
 Ծըծեսցուք կեանս յամերամ :

Տեր ընդ Բեզ .

Յաւիտենից տէրն եւ հայր
 Յաստուածութեան իւր բաւեալ
 Արում սրահաս ինչ չըկայր ,
 Լըրումն ըզքեզ նոր առեալ ,

Եղեւ ի սպառ տէրն ընդ քեզ .
 Քրովբէք էին բազմարան ,
 Երկինք անհուն ասպարէզ ,
 Այլ դու եղեր ի խորան .

Ոչ բաւեցին տիեզերք
 Առ արարիչն յաւիտեանց ,
 Կուսիդ սրբաւի սուրբ եղերք
 Սիրով եղեն գեր համայնց :

Անմահդ Աստուած , ոչ դու մեծ
 Երեւեցար ի հուր բոց .
 Մինչ շանթեռանդն ի գահ յեց
 Զանկութեան լրցեր ծոց ,

Որպէս ի ծոցն այն կուսին
 Որ զանսահմանդ ընկալաւ .
 Եւ ամենայն հրաշք քոյին
 Յայնրո՛վ վայրի չափեցաւ :

Օրհնեալ եւ դու ի կաւոյս .

Ոչ հրրճուանըս կենաց
 Եբեր մեզ մայրն Եւայ ,
 Այլ ըզբեռնն վըշտաց
 Ըստացաք ի նըմայ .

Գայր գիմօք ի ծիծաղ
 Եւ ածէր մեզ խաւար ,
 Ընծայէր ծաղկաքաղ
 Եւ տատասկ էր զոր տայր .
 Յանհաստատ յայն նեցուկ՝
 Տառապեալ մարդկութեան

Ուստի արեւալ ողորմուէ՛
 Գլորեցաւ ի կործան :
 Ի ու զանէծքս նորին
 Զընջեցեր Մարիամ ,
 Ի ու անզոր մահացուին
 Ճըմարիտ բարեկամ :
 Ի ու միայն երանեալ
 Տամօրէն ի կանայս ,
 Ի ու միայն ես օրհնեալ
 Ի յերկրիս ու երկնից կայս :
 Օրհնեալ սուրբ քո անուն
 Յոյս սրբալից մեր եւ դիւր -
 Օրհնեսցին որք առ նոյն
 Պաղատին մըտադիւր :

Օրհնեալ է պտուղ որովայնի քո .

Օրհնեալ յերկրէ եւ յերկնից
 Ընծիւղ ծոցոյ քո ամբիծ ,
 Որ ըզկենացըն պըտուղ
 Ընծայեաց մեզ շնորհաբուղիս .
 Զոր ոչ Եդեմըն փափուկ
 Երեւեցոյց յոստ ճապուկ ,
 Եւ ոչ ծառուրն կենաց
 Բուժեւ զմահուն վեր կարաց .
 Այլ լոկ փակեալ քո պարտէզ
 Բուսոյց , փթըլթեաց , եցոյց մեզ .
 Եւ յերեւել անդ պըտողին
 Ոչ լուծան զարդք կոկոնին .

Գուռնըդ կրնքեալ ի տեառնէ
 Եւ բանալիդ ի քէն է .
 Ոչ անդ մըշակ գործ էարկ
 Եւ ոչ ճաճանչս արեւ բարկ .
 Այլ ինքնին դաշտդ անարօր
 Պըտղաբերէր սիրազօր ,
 Հնորհաց ի տարփ խանդակաթ՝
 Բողբոջելով մըշտազուարթ :
 Որպէս շուշան ձիւնաթոյր
 Ի խաղս առուաց ջինջ մաքօւր ,
 Արձակէ զիւր բարունակ
 Կանաչագեղ ուսպիտակ ,
 Այսպէս ի քէն ըզՅիսուս
 Մահանացուաց ոգւոց յոյս
 Արձակեցեր Մարիամ ,
 Տունկդ եւ սըտուդդ անթառամ .
 Փոխան ծառոյն մահառիթ
 Յօրոյ ի տես եւ փըթիթ
 Պատրեալ Եւայ , դէսք թըշուառ ,
 Ըզմեռունակ միրգն էառ ,
 Սիրաստեղնեալ երկնուղէշ
 Նոր ծառ կենաց գեղաղէշ՝
 Հնորհեցեր դու քաղցրունակ
 Քըստմնեալ քրմացքս ճաշակ ,
 Որով մահուն ժանտ լեղի
 Յանամահութիւն յեղեղի :

Սրբուհի Մարիամ մայր Աստուծոյ .

Կոյս Մարիամ սրբուհի
 Եւ կուսանաց թագուհի ,
 Ո՞ր բան ո՞ր երգ ո՞ր զուարթունք
 Քեզ բաւիցեն օրհներգուք .
 Կամ ո՞ր միտք այնպէս անբիծ
 Մահկանացուաց ու անմահից
 Որ քում անձառ մայրութեան
 Հասու լինել մարթացան :
 Զխօրդ հաստողն յոչընչէ .
 Յոյր ձեռն աշխարհս ճըռնչէ ,
 Յորմէ ծոցոյ խաղային
 Կենդանութեանց գետք խորին ,
 Յորում բոլոր յանգեալ կայր
 Երանութիւնն յամայր ,
 Զխօրդ մըտեալ իբր յանդունդ՝
 Անձառ ի քէն առ ծընունդ :
 Հայրն եւ վարիչ էից քեւ
 Զաղօտ կենացս այս արեւ
 Գեր զանմահիցն սրայման
 Յաստուածութիւն իւր եհան .
 Զամէն սիրոյ թողեալ դաս
 Լոկ մայրենւոյդ հար ըսպաս .
 Զաշխարհախումբ որ զեթեր
 Շարժեալ մատամբն եւ ժպտեր ,
 Զուլամբդ ամբիծ կախեցաւ
 Բազկօք փափուկ ու երկնադրաւ .

Որ յերկնաձեմ ի լերանց
 Բզկէր սահանս աղբերկանց ,
 Կուսականի քում ծոցին
 Ծարաւեցաւ կաթոգին .
 Եւ որ ըզվինն ընդ իւրովք
 Տածեալ գրգէր լայն թեւովք՝
 Հանգեաւ պէս ձագ անփետուր
 Ի քում ծոցի բոյն մաքուր :
 Երդմնեցուցից ըզքեզ մայր
 Անըսկըզբանն եւ անհայր
 Յաստուածախառն Որդւոյդ սէր ,
 Ի ի սիրալից աչկունս ձեր ,
 Մի եւ ըզմեզ մերժեր բաց
 Յամէնընկալըդ գրկաց :

Բարեխօսուսի վասն մեր մեղաւորացս .

Ըզքեզ յանձօր բնութենէս
 Ամէնազօր պաշտպան մեզ ,
 Որ անձկաւէտ եւ գըթած
 Ի մի կայլակ արտասուաց
 Ըզհուր ցասման անմահին
 Շիջուցանես առօրին ,
 Գըթոտ մատանց տատանմամբ
 Կորդես ըզանթ յահեղն ամբ .
 Ով Մարիամ մայր սիրոյ
 Կարդամբ , լուր քաղցր ունկամբ քո :
 Լուր վարանեալս սրտից
 Պատեալ յամօթ ու ի թախիծ ,

Վասն ահամայ եւ կամաւ
 Անկղիտանաց մեր անբաւ •
 Յախտից ծովու ի կիրս հոծ ,
 Տարբերելեացս հողմակոծ ,
 Պաշարելոց սարսափաւ
 Յորոգայթից շուրջադաւ •
 Որք ըզքո լոկ Կիտեմք յոյս
 Մեզ աշտարակ շողալոյս ,
 Եւ առ քեզ սիրտ եւ աչկունս
 Վերամբառնամք երերունս •
 Դու որ առ Տէր համարձակ
 Եւ ես մարդկան օժանդակ ,
 Լէր վասըն մեր բարեխօս
 Զի մի մեղաց բերցուք խորս :

Բարեխօսունս այժմ և ի ժամոռ
 մահուռս մերոյ .

Կոյս Մարիամ, լեր մեզ մայր
 Այժմ, ի մահուս, եւ յամայր :
 Վըշտօք բացեալ ըզմարց ծոց
 Անկեալ յովխորս ցաւոց ,
 Յոստխաց մօտ եւ հեռուստ
 Որ արտաքոյ եւ ներքուստ ,
 Պատեալք ի չար մարդկանէ
 Ու ամենաչար սատանէ ,
 Եւ ի բնութեան արկածից
 Ո՞ր դարման մերս սղխտից :
 Կոյս Մարիամ լեր մեզ մայր , և այլն :

Այլ բռնագոյն թըշնամեաց՝
 Կիրք են ի մեզ խայծք չարեաց ,
 Միշտ ապրտամբք ի բանէն
 Եւ սոսկալի խազմ՝ յուզէն ,
 Հազար սլաքաց նեռահար
 Թափի սրտիցըս պատառ .
 Ո՛հ , ո՛ւր են ձեռք դարմանիչ ,
 Ո՛ւր սպեղանիք մեր բուժիչ :
 Կոյս Մարիամ լեր մեզ մայր
 Այժմ , ի մահուս եւ յամայր :
 Մերթ չիմանամք եւ սրտնիմք ,
 Եւ մերթ ըզգամք եւ կոծիմք
 Մերթ յուսահատ ի տաղնապ
 Եւ մերթ առ չարն հապըշտապ .
 Մերթ բարկացեալ մերթ հանդարտ
 Լաց հարկանիմք անընդհատ .
 Ո՞ սըրբիցէ զարտասուս ,
 Կամ անուշէ զդառն առուս :
 Կոյս Մարիամ լեր մեզ մայր , և այլն :
 Խուն պարենի եմք կարօտ ,
 Ու երկիրս բերէ փուշ ընդ խոտ ,
 Հիւսիս հընչէ ցուրտ սարսուռ
 Խորշակ տեղայ յոսկերս հուր ,
 Սով , սրածուծիւն՝ յով դարձցուք ,
 Ասեն , եւ մեք չուեսցուք .
 Բոլոր աշխարհս է դարան ,
 Ո՞ զգուշացի հէգ մանկան : —
 Կոյս Մարիամ լեր մեզ մայր , և այլն :
 Մերթ յարշալուրչս անդ կենաց
 Ի տիս անմեղ հրճուանաց ,

Մերթ ի յուսոյն հասակի
 Ի զօրութեան միջակի ,
 Մերթ ի հանգիստն համառօտ
 Ում ըղձայսքըս կարօտ ,
 Յանկարծ մահու դայ հրակեր .
 Ո՞ր մեղմեսցէ զնորայն վեր : —
 Կոյս Մարիամ լեր մեզ մայր
 Այժմ, ի մահուս եւ յամայր :
 Թողեալ հողոյ զբանտն հասլճեսլ
 Դատաւորին կայ հանգէսլ .
 Յայնմ ատենի անաչառ
 Ում եւ հրեշտակք կան սգաակառ ,
 Ուր վերջօանէ եւ ինքն յոյս
 Ո՞ր քաջալեր եղկեւոյս :
 Դու միայն դու Մարիամ
 Յաւոց մեր հեշտ ապրրստմ .
 Ո՛հ , աստէն լեր մեզ ի մայր
 Եւ եղիցիս անդ յամայր :

Խ Ո Ս Տ Ո Վ Ա Ն Ո Ի Թ Ի Ի Ն

Հ Ա Ի Ս Տ Ո Յ

Ի քեզ հաւատամ
 Բողորով սըրաիւ ,
 Տէր , քեզ փառըս տամ
 Ամենայն ըղձիւ .
 Աստուած ճըշմարիտ
 Յաւիտենական
 Զհայր , զՈրդի , զՀոգի
 Գիտեմ միաբան .
 Ինամող արարիչ
 Բողոր եղէլոց ,
 Արդար հատուցիչ
 Ըստ դիման գործոց :
 Զհայր գիտեմ պատճառ
 Որդւոյդ միածնի ,
 Բըղիսումն հաւասար
 Երկուցդ ըզհոգի :
 Որդին Աստուծոյ
 Եւ օծեալն Յիսուս
 Առեալ իսկապոյ
 Ըզքնութիւն մարդոյս ,
 Միջնորդեալ Հոգին ,
 Յարգանդ Մարեմայ՝
 Յըղացեալ կուսին
 Ծընաւ իննամսեայ .

Ի փրրկութիւն մեր
 Վըշտակրեալ կամաւ ,
 Սուրբ վարուց հրաւեր
 Ես օրինակաւ .

Ի լրումըն պարտուց
 Մերոց մեղանաց՝
 Ընդ հոյլըս յոգունց
 Անցեալ՝ տանջանաց ,
 Հարեալ ի հրէից
 Ընդ փայտըն խաչի ,
 Հան զհոգին անբիծ
 Հօրն իւր առաջի .

Եւ յարգարոց մէջ
 Ի դրժոխս ներքին ,
 Ի խաւար վայրն էջ
 Ես յոյս խընդագին .

Եւ դարձաւ հըղօր ,
 Եւ զաստուածացեալ
 Մարմինն՝ յերեք օր
 Ի վիմէն առեալ ,

Յարեաւ յանմահ կեանս ,
 Յարութեան մեզ յոյս՝
 Զանչարչար իրանս
 Արկաւ հոգեւոյս :

Սուրբ եկեղեցւոյն
 Աւանդեաց ըզդաս ,
 Եւ հովուաց նորուն
 Գըլուխ ըզկեփաս .

Օրհնեաց զաշակերտս
 Ի գալիլեան սար ,

Թող զիւրս ըղձակերտս ,
 Համբարձաւ առ Հայր .
 Բազմեալ ի յաջմէ
 Իւրոյ ծընողին ,
 Զաշխարհս այս խնամէ
 Զարեան իւրոյ գին .
 Մինչեւ փառօք Հօր
 Հրեշտակօք սրբբովք
 Եւ որք երկրաւոր
 Արդարոց ժողովք ,
 Դարձեալ գայ յերկիր
 Ի հուսկ դատաստան ,
 Պատուհաս կամ ձիր
 Տալ ըստ գործ մարդկան :
 Մինչեւ յայն գալուստ՝
 Սուրբ եկեղեցի
 Շնորհօքն ի վերուստ
 Զոր յար ընկալցի ,
 Մի , սուրբ , ընդհանուր
 Յաշխարհ համօրէն
 Հովուէ խաշին իւր
 Ի մարդ բանեղէն .
 Զըրով եւ հոգևով
 Զմարդիկ ծընանի
 Հաւատք , յոյս , սիրով՝
 Ի ժառանգս երկնի :
 Լուացեալ զմեղանս
 Յարտասուաց ի զեղջ ,
 Ընծայէ փրկիանս
 Խորհրդովքն անղեղջ .

Զաղօթս արդարոց
 Անու ժիշտ օճան
 Դեղ կարօտելոց
 Յաշխարհ ամենայն .
 Նա եւ զբանտ ցաւոց
 Քաւութեան տեղիս
 Բացեալ յերկնից ծոց
 Յուղարկէ զհողիս :

Խ Ո Ս Տ Ո Վ Ա Ն Ո Ի Թ Ի Ի Ն

Յ Ո Ի Ս Ո Յ

Ի քեզ աներկմիտ
 Տէր իմ յուսամ ես ,
 Զի տաս ճըշմարիտ
 Զոր խոստացեալ ես ,
 Ըզպատրաստեալն այն
 Անձանց արդարոց
 Նախ քան զյաւիտեան՝
 Վայելս փառաց քոց .
 Դու անձանց տրկար
 Տաս ձեռնն սպարաստ ,
 Եւ զհողի խոնարհ
 Ոչ թողու տապաստ .
 Ո՛հ կրկին զիմ յոյս
 Ամրացո՞ զանձին ,
 Զի յար զհետ հիպոյս
 Շրջի թըշնամին .

Եւ յայնմ առաւել
 Յօրհասի պահուն՝
 Յոր ճըգնի ունել
 Անշարժ ըզլեզուն .
 Ի սըրտէս մի տար
 Կըտրել ըզհանգոյց՝
 Որով ընդ քեզ յար
 Կամիմ կալ անլոյծ :

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆ ՍԻՐՈՅ

Ձերկնից եւ զերկրի
 Եւ զիմ Տէր բարի
 Եւ ըզբնաւից սիրելիդ՝
 Սիրեմ եւ ես ճշմարիտ .

Բոլորով սրաիւ
 Ամենայն ըզձիւ
 Սիրեմ, սիրեմ, եւ առ սէր՝
 Չեմ բաւական Տէր իմ տէր :

Այլ երկինք թէ խուն
 Առ սէրդ են անհուն ,
 Ձիարդ սրտին իմոյ վայր
 Փոքրիկ ի յեզր եւ ի ծայր :

Այլ փոքր է երկին
 Քան սիրտ մահացուին՝
 Յոր սէր քոյին կայլակեաց ,
 Ալբիւր սիրոյ տէրդ Աստուած .

Որքան ընդունի
 Այնքան եւ լայնի .
 Որչափ լընու՝ է տեղի
 Յոր միւսանդամ զետեղի :

Հեղ, հեղ յորդառատ
 Ըզցօղ սիրոյ զուարթ
 Ի սիրտ մասաղ որդեկիդ
 Որ ծարաւի ու առ մի շիթ ,

Ձի շիթն ի յաղբիւր
 Դառնայ ի խորս իւր :
 Ո՛հ, ո՞ տայր զայս իմ ծարաւ
 Աճե՛լ սիրոյն քանակաւ :

Սիրեմ՝ Տէր ըզքեզ
 Ձի արժանիդ. ես ,
 Ձի զիս ինքնին սիրես Տէր
 Եւ քեզ հաճոյ է իմ սէր :

Թէ յօտար փափադ
 Փոխեցայց երազ ,
 Յաւե՛լ աղէ ի քո սէր
 Եւ դարձցի սիրտ իմ ի վեր :

Տուր ի սէր զարթնու
 Ի սէր նինջ առնու ,
 Ի սէր կեալ, սէր միշտ շընչե՛լ
 Սիրու՛լ ի մահ իսկ նընջե՛լ :

ԳՈՀՈՒԹԻՒՆ ԱՌ ԱՍՏՈՒԱԾ

- Գոհանամ ըզքէն Աստուած բարերար ,
 Որ յետ այնքանեաց շնորհացդ եւ գործոց
 Զոր յաւիտենից ցուցեր դարէ դար ,
 Կարգեցեր եւ զիս յազգս արարածոց :
- Գոհանամ ըզքէն Աստուած բարերար ,
 Որ ետուր երկնից ըզսրայծառ լոյսն այն ,
 Երկրի ջուրս եւ բոյս եւ կենդանեաց սար .
 Այլ գիտել ըզքեզ՝ ետուր ինձ միայն :
- Գոհանամ ըզքէն Աստուած բարերար ,
 Որ ետուր աչաց լոյս , գլխոյս իմաստ ,
 Սրբտիս սէր՝ հոգւոյս թրուիչս երկնապար ,
 Զոր ինքնին բացեր խոնարհ իջմամբ աստ :
- Գոհանամ ըզքէն Աստուած բարերար ,
 Որ անտես առնես ըզմեզս եւ կարիս ,
 Հայիս ի յօժար կամս ու ի սիրտ խոնարհ ,
 Եւ ողորմութեամբ ծածկես զիմ թերիս :
- Գոհանամ ըզքէն Աստուած բարերար ,
 Եւ չեմ բաւական գոհանալ առ չափ .
 Ցանկամ քոց կամաց լինել կամարար ,
 Եւ զայս նուիրեմ տուր տրրից քոց անչափ :

Ի Ղ, Չ Ս Ր Բ Ո Ի Թ Ե Ա Ն

Աստուած, որ զիս յոչէից
 Հաստեալ եդեր յաշխարհիս
 Ի թիւ քոյոց ծառայից,
 Տուր ինձ լընուլ զիմ պարտիս :
 Հայր իմ, որ զայս քաղցր անուն
 Համարձակեր ինձ տալ քեզ,
 Տուր իբր որդի սիրասուն
 Անտալ ձայնիդ՝ սրբախիւ հեզ :
 Յիսուս փրկիչ իմ եւ սէր,
 Որ մարդացար եւ մեռար
 Առ ի փրկանս իմ եւ սէր,
 Չարին հրպել յիս մի տար :
 Հոգիդ հոգւոց սրբբարար
 Ու աղբիւր շնորհաց ընդհանուր
 Սրբբեւ զոր յիս դիտես չար,
 Եւ յերկնային վառես հուր :
 Կամք քո լիցին յիս Աստուած,
 Կամք իմ ընդ քեզ միշտ լիցին .
 Ի կեանս եւ յետ այս կենաց
 Եղէց ընդ քեզ անմեկին :

ՆՈՒԻՐՈՒՄՆ ԱՌ ԱՍՏՈՒԱԾ

Աստուած բարի, որ եւ այս օր
 Տաս ինձ կենաց տեսանել լոյս,
 Քեզ ընդ աւուրս նուիրեմ նոր
 Զամենայն կար եւ տենչ հոգւոյս :
 Գու որ ծագես զակն արեւուն,
 Զաման լուսնի լընուս լուսով,
 Որ կաթես զցօղ առաւօտուն
 Շնչեալ շարժես զահեղն ըզծով,
 Եւ ընդունիսդ առ ի նոցուն
 Եւ յամենայն արարածոց
 Անյօդ ձայնից քեզ օրհնութիւն,
 Եւ զիմն ընկալ գըթոյդ ի ծոց :
 Որ քան զհաստուածքս համագոյս
 Յանկամ քեզ տալ փառս յայսմ աւուր,
 Եւ նըւիրել յինէն ըզքոյս
 Զիս եւ զամէն՝ ըղձիւք մաքուր :
 Ամէն վայրկեան ու ամէն իմ շունչ
 Եղիցին սուրբ քան զառաւօտ,
 Ու ամէն ազգուածք մըտացս ի փունջ
 Սիրով սըրտիս կապեալ նարօտ :
 Յամենայն ժամ եղէց պատրաստ
 Կալ յանդիման քեզ անամաչ,
 Հանգոյն վառեալ կուսիցն ըզգաստ
 Սուրբ փեսայիդ գալ ընդ առաջ :

ՎԱՍՆ ՓՈՐՉՈՒԹԵԱՆՅ

Ո՛վ սըրբութիւն սըրբոց անհաս ,
 Որ ոչ գիտես բընաւ ըզլար ,
 Որ ի բարւոջ միայն մընաս
 Ու ամենեցուն ես բարերար .
 Որ բարութեամբ եւ առ բարին
 Հաստատեցեր եւ զիմ հոգիս ,
 Ազաչեմ մի տար թոյլ չարին
 Ի քո ստացուածս հըսել ի յիս :
 Մերժեա՛ զախտիցն յինէն հրապոյր
 Եւ զցանկութեան գաղտնի սրտարանս՝
 Որ ըզտեսողս իսկ գործեն կոյր
 Եւ արկանեն զսիրտ ի դարանս :
 Աստուած իմ, բարձ ըզլարն յինէն
 Սուրբ սրահեա՛ զսիրտ եւ զգայարանս՝
 Զոգիս եւ միտս անբաժ ի քէն
 Կալ յահ եւ սէր քո ի փորձանս :
 Երթայք ի բաց հրապոյրք զազիր ,
 Ոչ ախորժեմ ոչ հաւանիմ ,
 Երկնից եմ ես , առեամ՝ զերկիր .
 Քեզ միայն Տէր սրահեմ զանձն իմ :

ՎԱՍՆ ԾՆՈՂԱՅ ԵՒ

ԲԱՐԵՐԱՐԱՅ

Աստուած եւ հայր ամենեցուն
 Յաւիտենից խնամող մարդկան ,
 Որ հասակիս իմ զաղփաղփուն
 Ետուր յերկրիս յայսմ օգնական
 Քաղցրագունիդ անուան զոյգ՝ հայր ,
 Եւ գըթութեանդ պատկեր ըզմայր ,
 Յորոց եւ զիս , եւ քոյր ու եղբայր ,
 Ողջամբ պահեա՛ զծնողս իմ յամայր :
 Ընդ մօրս երկանց եւ հօր քըրտանց
 Կեանս անվրտանգ տուր աստըստին ,
 Եւ պատրաստեա ի կեանս անանց
 Վարձըս բարեաց հարիւրս ընդ մին :
 Եւ վաստակոցս նոցին կըցորդ
 Երախտողաց իմ համօրէն ,
 Եւ մանաւանդ որք զերկնահօրդ
 Կենաց շաւիղն ինձ ցուցանեն ,
 Եւ որք կըրթեն ըզմիտս իմ խակ
 Յիմաստ յարուեստ եւ ի բարբառ ,
 Եւ ըզբնութիւնըս վայրահակ
 Յիմանալեացն ուղղեն կաճառ ,
 Զիմաստութեանդ եւ շնորհաց տուրս
 Աւատապէս հէղ ի նոսին .
 Այս առ յինէն նոցա արխտուրս ,
 Ու առ ի նոցուն յիս դարձ կրկին :

ՎԱՍՆ ԴԱՐՁԻ ՄՈԼՈՐԵԼՈՅ

- Որ կենսատուդ ես ամենայնց
 Եւ փրկուածեան սիրող նոցին ,
 Տէր դըթուածեանց , մի առնէր զանց
 Ի մոլորեալս դըթալ կրկին .
- Որ ի խաչիդ ու ի ժամ մահու
 Արկեալ զտագնասպ քո ի մոռաց
 Լինէիր Հօրդ աղերսսարկու
 Թողուլ նոցին իբր անգիտաց ,
 Թող թող մարդկանրս փոքրոգի՝
 Թ' ի կարծ ու ի գործ դըթին մոլար .
 Ճըջմարտուածեանդ շնչեա զոգի
 Վէրըստացիր զորս ըստացար .
- Որ ոչ ըզմահ մեղաւորի
 Այլ զգարձ նորուն սիրես ու զկեալ ,
 Դարձո՞ զնոսին ի հետ բարի
 Ըզսըրտառուչ ձայնիկդ արկեալ .
- Որ զիննըսուն եւ զինն ոչխար
 Թողեալ միայն ի յարօտին ,
 Չկորուսելոյն հետ ընթացար
 Բարձմամբ ի յուս խընդիւ գիւտին ,
- Մոյծ ի փարախ քո տէր Յիսուս
 Չոյս բանասրկուն արար վարատս .
 Յանցուցելոց տուր արտասուս ,
 Թիւրեալ մըտաց՝ ուղիղ հաւատս .
- Խաղաղութեան բերող յաչխարձ
 Բարձ ըզցամանց վիճից հրապոյր ,

Արա զոսոխըս բարերար
 Եւ զատելիս ամ ի համբոյր :
 Եւ զոր մարդկան ետուր աւանդ
 Զանհամեմատ քո զմեծ պատուէր՝
 Պընդեա յանձինս ու ընկերս կաշկանդ՝
 Զաստուածային քո զսուրբ ըզսէր :

ՎԱՍՆ ԵՂԲԱՅՐՍԻՐՈՒԹԵԱՆ

Ո՛վ որ ուսուցեր
 Գեր քան զամենայն
 Լիալիւր ի սէր
 Սիրել զքեզ միայն ,
 Եւ յեա քո զընկերս
 Անձին հաւասար ,
 Իբրեւ քո պատկերս
 Սիրել բարեբար ,
 Զպատուէր քո արժան
 Տուր ինձ լընուլ միշտ .
 Ի սէրդ անպայման
 Եւ յեղբարց անուիշդ :
 Ո՛վ տէր՝, օրհնեա զիս
 Եւ զեղբարքս ամէն ,
 Անխըտիր որդիս
 Խնամոցդ հայրեղէն :
 Զոր ոչըն կամիս՝
 Կամել ինձ մի տար .
 Եւ զոր չկամիմ յիս՝
 Մի յիմս հաւասար .

Եւ յայս յիշատակ՝
 Յըրուէա՛ զմերս ինչ խէթ՝
 Թէ կիրք հակառակ
 Արկցեն անջըբսեա .
 Չըկամիմ ես զայն ,
 Բանսարկուին է գիւտ ,
 Դարձց՛ ի գլուխ նորայն
 Մախանացն ըստգիւտ :
 Հայր , տուր մեզ բարիս
 Զոր եւ սիրես տալ .
 Պահեա՛ նփորձ յերկրիս ,
 Եւ յերկինս ընկալ :

ՁԵՂՁ Ի ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԵԱՆ

Աստուած , քաւեա զիս մեղաւորս
 Որ եղեալ զմեզս իմ առաջի
 Եւ զգատաստանս քո ահաւորս ,
 Յոտն անկանիմ սըրբոյդ խաչի .
 Բաց Տէր ըզմիտս իմ եւ շըրթունս
 Ճանաչել քաջ զոր գործեցիս ,
 Խոստովանել ըստոյդ զազունս
 Ու ասպաշխարեւ շնորհօքդ ի յիս :
 Զըջացելոց հայր որդեսէր ,
 Մեղայ , արա զմեղօքս իմ զանց .
 Մի՛ զամպարիշտ գործս իմ յիշեր ,
 Քանզի Աստուած ես գըթութեանց :

Փըրկիչ անձինս եւ սէր Յիսուս
 Յիշեա զարեամբ գընեալ հոգին ,
 Եւ տուր ի ջերմ ինձ արտասուս
 Զընջել ըզբիծս իմ աղտեղիս :
 Գարշիմ ատեամ զոր դուդ ատեաս ,
 Ոչ եւս կամօք իմովք մեղայց .
 Թէ եւ մահու հասցէ վընաս՝
 Շնորհիւդ ըզքեզ ոչ ուրացայց :

Ի ՀԱՂՈՐԳՈՒԹԵԱՆ

Ո՛վ բարութիւն անհուն անհաս ,
 Որ զամենայն որ քո էին
 Ոչ շատացար տալ անպակաս ,
 Տաս ինձ բոլոր եւ զքեզ ինքնին .
 Որում երկիրս է պատուանդան
 Սրովբէք սարսին ի սպաս ըզքեւ ,
 Եւ կալ հուպ չէք ոք բաւական ,
 Քեզ անմաքուր է եւ արեւ .
 Ամենակալ տէր ահաւոր ,
 Արդարեւ գո՛ւ յիս խոնարհիս ,
 Գո՛ւ յանմաքուր սրտիս ի խոր
 Հաճ՝ քան յերկին չափաւորիս :
 Ո՛ տէր , զիս զլ՛նչ կամիս առնել
 Որ ելանես այսպէս ի յայց .
 Միաք իմ ծըփան ի խոհս անել
 Արդեօք փախեայց եթէ մեռայց :

Այլ փախչելոյ հնար չիք ի քէն ,
 Դու՛ տէր կենացս ես եւ մահուս .
 Ոչ սաստից ոչ սատակման զէն ,
 Սէր տեսանեմ լոկ ի սահուս :
 Ո՛վ մեծդ ի սէր , քան յայլ ինչ կար ,
 Դու յիս դործես զգարմանս այս նոր .
 Եւ ես չիչխեմ՝ բայց կալ խոնարհ
 Եւ ընդունել ըզքեզ բոլոր :
 Չիք անարժան քեզ ոք քան զիս ,
 Քաջ քան զամէն զայս ես գիտեմ .
 Այլ չիք եւ վայր յոր մեծ լիցիս
 Քան թէ յիմ սիրտ դու սիրաճեմ :
 Ունայնութեան անդունդ եմ խոր ,
 Այլ սարըսպեալ շուրջ հաւատով .
 Խոնարհեաց մնւտ սէր ահաւոր ,
 Քեւ անսահման եղէց ես ծով :
 Դու ես Աստուած իմ եւ համայն .
 Ես քեւ ունիմ զանձն իմ անգամ .
 Քեզ կարօտիմ ցանկամ միայն ,
 Եւ քեզ միայն զոր ունիմ աամ :
 Որ զամենայն քեւ ինձ ետուր
 Եւ ըստանալ զիս կամեցար ,
 Ընկալ զյօժարս յինէն արխտուր ,
 Ընկալ զիս Տէր փոքրամեծար :
 Սուրբ ես , սըրբեա զսիրտ յոր եկիւր .
 Սէր ես , վառեա՛ զոր սիրես յիս .
 Բարձր ես , հան զմիտս իմ ըստ երկիր
 Եւ ուր կաս՝ անդ հանգս՛ զհոգիս :

ԱՌ ՅԻՍՈՒՍ ԽԱԶ Ի ՅՈՒՍ

Առ քեզ Աստուած իմ Յիսուս

Որ երեւիս խաչ ի յուս ,
 Ոտս արձակեալ ի ժանդ փուշ
 Իբր ի ծաղկունքս քրնքուշ ,
 Եւ ի տախտակ քում սրբաին
 Մերձեցուցեալ ծայր մատին ,
 Ուսուցանես զայն բախել
 Անտի զհոգւոյ պէտս հանել ,
 Խօսեցայց բան սրբտագին
 Խանդաղատեալ կաթոգին .
 Զիարդ փայտիւ քո մահուն
 Խայտաս սիրով զըւարթուն :

Զի զայդ վկայեն ահա ստոյգ

Ականողաց քոյին զոյգք ,
 Որք հրաճօճակ գան ի հիւ
 Բերկրապատար լուսալիր .
 Երկոքեան բիբք քո մեղոյշ
 Թըւին ձայնել ինձ անոյշ
 Թ՞ է միշտ յերկին դառնալի
 Սիրոյն դաւառ լիուլի .
 Զայդ քարոզեն վարդք այտիդ
 Վառեալք շնորհաց ի փըթիթ ,
 Յորոց թըւին թըւանել
 Ժըմիտք՝ եւ զիմսըն գունել .
 Զայդ գըրկալիր քո բազուկք
 Փարեալք ի փայտ մահաշուք ,

Որպէս շուշանք զիւրեանց հուս
 Առեալ նեցուկ ըզսեաւ թուփ :

Ո՛վ քանի՛օն դու ուրախ

Մանուկ Աստուածդ իմ չըքնաղ .

Բաց լուրթենէդ յայդ քումէ ,

Որ եւ այն մեծ պատգամ է .

Ուր դէմքդ եւ աչք բարբառին՝

Այոք եւ շրթթուիք ժրպտեսցին .

Քո մի սիրուն հայեցուած

Ի ամբիծ մատանց քոց պարզուած

Մինչեւ ի խորս անդ սըրտիս

Ինձ յարդարեն լըսելիս .

Թէ « Ոչ է ինձ արժանի

Որ ոչ յանձնէն բարժանի ,

Եւ առեալ զիւր խաչն ըզհետ

Չըգայ ^օնդ ուղիս երկնադէտ » :

Չայս ասես լուռ ի հառաչ

Ու երթաս հանուրց պարառաջ .

Խայտաս բոկոտն ի տատասկ

Չչարին կոխես չար վաստակ .

Եւ համօրէն ներկանիս

Արեամբդ անկեալ ծիրանիս ,

Եւ ըզխաչին գործի լուրջ

Յերկրէ յերկին տաս կամուրջ :

Ո՛հ , ես ըզսիրտ տարածեմ ,

Տո՛ւր ինձ ըզխաչդ այդ նըսեմ ,

Չի զոր դուն տաս՝ ոչ է խաչ

Այլ ծաղկահաչիւս թագ կանաչ .

Ոչ ինչ է ծանր առ ի սէր .

Բարձեալ դիմեմ զառ ի վեր

Եւ ես խաչիւրս փոքու
 Մինչեւ ի կէտրն մահու ,
 Ընդ քեզ ի նեղ սողոտայն
 Ընդ քեզ յերկնից տաճար լայն :

ՎԱՄՆ ՓՐԿԵԼՈՅ

ՅԱՇԽԱՐՀԱԿԱՆ ԾՈՎԷՍ

Անգէտ բարւոյն եւ չարի
 Անկեալ ի ծով աշխարհի ,
 Ուր փոթորիկք հուպ ընդ հուպ
 Յարուցանեն ալեծուփ
 Մահասարսուռ ըզկոհակ
 Ի զաղփաղփունս իմ նաւակ ,
 Ի հէգ նաւակն իմ մարմնոյս՝
 Ոյր առաջնորդ չիք եւ յոյս ,
 Թէ ոչ առնես լուսաւոր
 Զհոգւոյս ճըրագ բանաւոր՝
 Ի մըրըրկին այն խուժանս
 Դիտել ըզժայռս եւ յորձանս ,
 Յոր դարանեալ նըհանգաց
 Եւ խաբուսիկրն սարկաց ,
 Յանդունդ իւրեանց խորխորին
 Զիս սուզանել հընարին .
 Առ քեզ բառնամ զաղաղակ
 Ո՛վ որ սանձես զհիւսիսեակ ,

Եւ ըզգոռող մըկանուան
 Փոխես ի դաշտս անշարժունս .
 Թ' է քեզ հաճոյ՝ նաւակիս
 Ծըփեւ յերկար ընդ ալիս ,
 Իցեն եւ ինձ ցանկալի
 Կամք քո ի սպառ սրաշտելի :
 Այլ որ նաւուց տաս շաւիղ ,
 Յահեղ անդունդս անդ ուղիղ
 Յոյց ինձ յալեացըն մէջ խոր
 Ըզճանապարհս անխոտոր ,
 Զի եւ ընդ ծովս յողնադէմ
 Եդեալ ցասման ծովուն դէմ ,
 Ըղնաւակայս քո տեսից
 Ի ի ցանկալին անդր հասից :
 Այլ ես անփորձ եմ մանուկ
 Եւ ծովս ահեղ եւ ծածուկ ,
 Ծիծաղախիտ տեսանեմ
 Մանրիկ ալիս լուսաճեմ ,
 Ընդ երկիւղին եւ հրապոյր
 Վարէ ի խորս զիմ ըզկուր .
 Քանզի վիրփուր ծովուն ժանտ .
 Հնձոց ծաղկանց թըւի անդ ,
 Եւ պարեխաց խոչ եւ խուժ
 Մեծ խըտրոցաւ ի բացուստ :
 Ո՛հ , այն անդորր անկայուն՝
 Չար քան ըզխոտիս՝ իմ նաւուն ,
 Եւ բաւական ի դաւանս՝
 Թէ խուն մի կամ ի գբօսանս .
 Անդ մանաւանդ տէր Յիսուս
 Յրուեա՛ զչարին չար հրապոյրս :

Դու իմ նաւուս առադաստ
 Պարզեա զյոյս ժիր եւ ըզգաստ ,
 Զինեալ կողիւք հաւատոյ
 Ըզնա յետուս ու առաջոյ .
 Եւ սէրն անմահ զինչ զեփիւս
 Ընդ ճանապարհ անստերիւր
 Առ տենչանացդ իմ բեւեռ
 Վարեացէ զնաւս առ քեզ՝ Տէր :

ԽԱՆԴԱՂԱՏԱՆՔ

ԱՌ ՏԻՐԱՄԱՅԻ ԿՈՅՍ

Մարիամ Մարիամ

Եւ շըրթանց քաղցրահամ
 Եւ սըրտիս ցանկալի
 Անուն միշտ պաշտելի .
 Մարմնածին իմըս մայր
 Քեզ իսկ զիս յանձն արար .
 Ինձ ի կեանս ու ի մահուս
 Դու ես մայր դու ես յոյս :
 Դաս զուարթնոց հրեղինաց
 Գովէ զքեզ սըրբասաց
 Այլ հաճոյ քան ըզնոյն
 Քեզ մաղթանք մանկըտւոյն .

Սիրտ ինքնին մեզ ճառէ
 Թէ չիք ահ ի մօրէ .
 Չիք ամուր ապաւէն
 Քան ըզսիրտ մայրեղէն .
 Ինձ ի կեանս եւ մահուս
 Դու ես մայր դու ես յոյս :
 Քեզ մայր , սիրտ եւ աչկունս
 Համբաւում ի բարձունս .
 Տես եւ դու ի խոնարհ
 Թէպէտ եմս արհամարհ .
 Այլ գըթած յաչքս մօր
 Գոյ որդի անշընորհ .
 Բաւ հայելդ իսկ յիս լոկ ,
 Ձ' աչք քո լի են գըթօք .
 Ինձ ի կեանս եւ մահուս
 Դու ես մայր դու ես յոյս :
 Հէզ յիս սէր , շնորհս եւ փոյթ
 Բարս քաղցունս , հէզ բընոյթ .
 Արա զիս քեզ հըլու
 Եւ որդւոյդ սիրարկու .
 Ի չարեաց դարձո՞ զիս ,
 Եւ արեամբ Յիսուսիս
 Սըրբեա զբիծ՝ զոր ի սիրտ
 Մեղանացս կարկ դիրտ :
 Ձհետ անձկներս տըկար ,
 Մայրենի աջ կարկառ .
 Ձի մի թիւր ի շաւիղ
 Կամ անկայց ի բաւիղ :
 Եթէ չար ի հրապոյր
 Գլորեցայց իբրու կոյր ,

Հան ի բաց ի սրբոէս ,
 Կամ ըզսիրտ ի յանձնէս .
 Կամ ինքնին պատուհաս
 Տուր որչափ եւ գըթաս ,
 Զի պատիժք քո դուժք են ,
 Այն ամուր է քո զէն :
 Ինձ ի կեանս եւ մահուս
 Դու ես մայր դու ես յոյս :
 Արա զինչ կամքդ են յիս
 Իմ ուղղեակ դու լիցիս .
 Բայց միայն զիս հաճոյ
 Արասցես քում որդւոյ .
 Բայց միայն ի բիւրուց
 Զիս զերծո՞ յառիւծուց ,
 Որ զիւսցն են փաղանգք
 Եւ չարեաց իմ վըտանգք .
 Բայց միայն ի սէր քո
 Զիս ի սպառ ամրացո :
 Զ' ինձ ի կեանս եւ մահուս
 Դու ես մայր , յոյս իմ դու :

ԱՌ ՄԻՇՏ ՄԱՅՐ ՄԵՐ

ԵՒ ՊԱՇՏՊԱՆ

Առ քեզ զիղձս ի վեր
Ամբառնամք յեթեր ,
Որ դըթով կաս միշտ
Ի խինդ մեր եւ վիշտ
Յարթնուեթեան եւ քուն
Ի մեր վեր՝ արթուն .
Առ քեզ մայրդ ամբիծ
Քան զունչ անմահից ,
Եւ քան զարշարոյս
Մաքուր եւ միշտ կոյս .
Ում եւ մի թել սեաւ
Ընդ հողւոյդ չանկաւ :
Առ քեզ՝ որոյ դուժ
Յաշխարհիս վախուտ
Յար զհետ շրջի մեր .
Եւ թէ հնար ինչ էր
Տալ մեզ նոր նրպաստ ,
Թողեալ զառագաստ
Անմահից կենաց՝
Քան ըզմայր դըթած
Դարձեալ յանձն առնոյր
Գալ յերկիր տըխուր ,

Մի մի զմեզ յերկին
 Կըրել կաթողին :
 Այլ կաց մայրդ անդէն
 Ուղղեա՛ զմեզ աստէն .
 Կաց Մայրդ առ Աստուած
 Պաշտպան թեւաբաց
 Եւ մատո՛ զիղձ մեր
 Առ բարձրեալն ի վեր :
 Սփռեա՛ զմեօք ըզթեւ
 Զի մի չարս եւ սեւ
 Մի թիւրս եւ խոտոր
 Ի սիրտս աստանոր
 Տեսցես վերս ազդուս ,
 Ու ածցես արտասուս :
 Այլ աչաց քոց հուր
 Դիտանոց մաքուր
 Լիցի մեզ յամայր
 Շաւղաց անմոլար .
 Եւ շնորհք սուրբ հոգւոյն
 Ծըրար քո ծոցոյն՝
 Ընդ աղանակերս
 Թեւոցդ անցեալ ծերս ,
 Իբրեւ զայգուն ցօղ
 Ընդ ամս ոսկեշող
 Պայծառագոյնք եւս
 Տեղասցեն ի մեզ :
 Եւ թէ երբէք , ո՛հ ,
 Լիցի Տէր տժգոհ
 Ընդ անբարի տենչ
 Կամ գործս առ ի մէնջ ,

Եւ զարդարն իւր շանթ
 Շողայցէ մեզ անդ ,
 Բեկցեն ըզսաստն իւր
 Թեւքդ ի մեզ ըսփիււ ,
 Եւ մի յանձինս մեր
 Տիրեցի քոյ սէր :

Այլ եթէ հաճոյ
 Լիցուք քուս՝ Որդւոյ ,
 Եւ կամէցի տալ
 Վարձ մեզ սասկափայլ ,
 Եւ զայն կամակար
 Քեզ ձօնեմք ո՛վ մայր :

Լըսէք ո՛վ հրեշտակք .
 Զոր մեզն հիւսէք թագ
 Ի թեւ Տիրուհոյն
 Սփռեցէք ողջոյն .
 Եւ « Զայս , ասասջիք ,
 Շնորհապարտ որդիք
 Զօնեն մօրն իւրեանց
 Արդասիս ճրդանց » :

ՄԱՂԹԱՆՔ ԵՐԵԿՈՐԻՆ

Ըզքէն աէր գոհանամ,
 Որ եւ այս օր յայս ժամ
 Զիս ընդ ծիր արեւուն
 Հասուցեր յերիկուն,
 Ոչ հանգոյն այնոցիկ
 Ոյք զայգուն գեղեցիկ
 Վայելեալ ըյս հանդարտ՝
 Չըտեսին զօրն յաւարտ :
 Բայց ոչ այնքան զարեւ
 Գիտեմ մեծ ինձ սրարգեւ,
 Որքան զարփ քո շնորհին
 Յոր հոգւոյս կեանք պահին :
 Ի լուսոյ նորին զուրկ՝
 Կեանք մարդոյ են թափուրք,
 Իբրեւ խոտըն վայրի
 Որ զուր կեայ զուր խամրի :
 Եթէ թիւր ինչ կամ չար
 Եւ աչաց քոց օտար՝
 Սըպրդդեաց ի հոգիս,
 Հօր աջօք հայեա յիս :
 Եւ ճաճանչք նորին սուրբ
 Իբր արեւ զամպրս նուրբ՝
 Հերքեսցեն ի հոգւոյս :
 Տալով կամս քեզ հաճոյս,
 Անարգել զամենայն
 Ըզկամայ զակամայն՝

Որ չիցէն քեզ հաճոյ
 Կիրա հոգւոյ եւ մարմնոյ :
 Եւ թէ գործ ինչ բարի՝
 Աչացդ յիս նըշմարի
 Ընկալ զայն առ յինէն ,
 Թէ եւ քո իսկ տուրք էն :

ՄԱՂԹԱՆԻ ԳԻՇԵՐՈՅ

Քօղ գիշերոյ սեւաթոյր
 Ծածկէ զաշխարհ լըրիւն իւր ,
 Ազդեալ առ խոնջ բընութիւն
 Համատարած լըռութիւն .
 Քուն՝ փակակալըն քաղցրիկ
 Պատուհանացս երկբացիկ ,
 Եւ անժըպիտ լուրջըս սգահ
 Յանդիմանէն ինձ ըզմահ .
 Եւ հանգըստեանս իսկ մահի՞ճ՝
 Ինձ օրինակ եւ ազդիչ
 Ահեղն եւ ցուրտ տապանին
 Յոր նընջեցից քուն յետին :
 Տէր , չեւ եդեալ փակս աչաց
 Չեւ սըւեալ զանձն ի մոռաց ,
 Առ քեզ սըրտիւս ամբառնամ
 Յանձնեալ զայժմուս եւ զհուակ ժամ .
 Քոյով ձեռամբ պարըսպեա
 Զանձն իմ , զի մի սատանայ

Իբր յորս անջան վազեալ յիս՝
 Դաւեսցէ յիւրըն չարիս :
 Ամենատես ա՛ջք արթուն
 Կայց դու սըրտիս դէտ անքուն ,
 Մի յեղակարծ յանպատրաստ
 Զիս յանաչառ ձրգեր դատ •
 Այլ զօրացեալ նրպաստիւք
 Եկեղեցոյդ եւ ուխտիւք՝
 Խաղաղութեամբ նընջեցից
 Ի գըթութիւնդ յուսալից ,
 Ի սուրբ հաւատս անդ հանգեայց ,
 Եւ ի զըւարթ սէր զարթեայց :

Ա Ղ Օ Թ Ք Զ Ղ Զ Մ Ա Ն

Ի ՄՈՒՏՍՍ ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ԳԻՇԵՐՈՅ

Ի խորոց սըրտից ցաւագին
 Աստուած մեր , քեզ կարդամք •
 Զանձինս ի դատ ձրգեալ յատեան քոյին
 Զաւուրն յանցուած ողբամք •
 Հայեաց աջօք քովք գըթասէր
 Յարսօսըր յաղերս թախսեալ անձանց •
 Մեղաք քեզ Տէր մեղաք :
 Ըզպարգեւս աջոյդ օրհնառաք
 Վատնեալ թէ զուր կամ ի չար՝
 Ծանրաբեռնեալ իրղճիւ յերեկս հասաք ,

Սակայն սրտիւք խոնարհ
 Խոստովան լինիմք անդանդաղ,
 Դէմք շառագնեալք եւ աչք ի լաց,
 Աւանդ մեզ բիւր աւանդ:

Փարեալ զխաչին Յիսուսի
 Հայիմք ի վերս կողին .
 Եւ բունն հարեալ զոտից մօրն իւր կուսի
 Մաղթեմք աչաց նորին .
 Ի շիթ մի քաղցրիկ արտասուաց
 Խառնեալ միածնիդ յանմահ արիւն
 Քաւեաց ըզմեղս քաւեաց :

Մեղաք, այլ սիրոյդ չեմք յուրաստ .
 Ընկալ ո՛վ հայր, զորդիս
 Որ գըթութեանդ դիմեմք ի գիրկ պատրաստ .
 Ու ի քեզ յանձնեալ զհոգիս՝
 Տամք զանձինս ի նինջ անդորրու .
 Այլ սիրտքս ի քեզ կացցեն արթուն,
 Մի նընջել զբուն մահու :

ԱՌ ՀՐԵՇՏԱԿՆ ՊԱՀԱՊԱՆՆ

Անմահ քարոզ անդուլ խնամոց հաստչին իմ
 Կենդանի խնամք զքեզ սուրբ հրեշտակ՝ ինձ ունիմ,
 Զոր չեւ բացեալ աչացս ի լոյս աշխարհիս
 Մինչեւ մարմնոյս ածեալ շողկապ առ հոգիս՝
 Պատրաստեաց ձեռն արարչին շնորհածիր՝
 Հոգեկրցորդ գոլ ինձ ընկեր անձանձիր :
 Ի գիրկս իմ մօր դու առնէիր հովանի .
 Եւ թէ խոնջեալ նիրհէին աչք մայրենի
 Դու միշտ արթուն որորանացս առննթեր
 Եւ ի նընջելն իմ հսկէիր աղօթիկեր :
 Ո՞ ինձ զանուանս քաղցրիկ Յիսուս եւ սուրբ Կոյս,
 Ուսոյց հնչել, թէ ոչ հրեշտակդ իմ հոգւոյս .
 Եւ ո՞ յաղօթս անփորձ վարժեաց ըզրբթունս ,
 Ո՞ նախ կրթեաց զաչաց գրնացս ի բարձունս .
 Եւ ո՞ զփոքրիկ սրտիս զանժամ բաբախիւն
 Արար լսելի հեզիկ ունկան բարձրելոյն .
 Ո՞ յերկիւղ տեառն հոգեկեցոյց զիս սպտեաց ,
 Եւ զանուշակ սիրոյն կայլակըս կաթեաց .
 Ո՞ զսուրբ աօթն ի դրախտ տընկեալ ի սրտիս ,
 Սփռեաց ի դէմս շառագունանս շնորհալիս .
 Ո՞ ջերմեռանդն ընդ հոգւոյս քաղցր փրղձուկ
 Ըզցօղազին խառնեաց ըղձից արտասուք .
 Եւ ո՞ նդ բարին եւ չար ուսոյց ինձ խտրել,
 Ընդ այն գրնալ ու աստուստ ի բաց խոտորել : —

Դու ինքն հրեշտակդ իմ բարի՛ զայս ամենայն ,
 Եւ առաւել քան զայս՝ սիրովդ աստուածեան :
 Դու ինքն անդուլ եւ արդ չառնես զինեւ զանց .
 Եւ ընդ աճել ախոյ եւ կրից չարասան՝
 Յաւելուս խնամս , շուրջ դաս զինեւ իբրու մայր ,
 Զի մի յախտից գերեալ կորեայց ի յամայր :
 Եւ դու ըզգաս սիրտ իմ , լըսես հրեշտակիդ
 Երբ ի զարթնուլդ ասէ , Տ՛ուր զօրս այս հաստչիդ :
 Յորժամ յաղօթս իջանես՝ կայ նա առ քեւ
 Զունայն եւ չար հանել խորհուրդս ի դերեւ .
 Տես մի արդեօք արհամարհեալ ըզնովաւ ,
 Ի բանաարկուին անկցիս հրապոյրբս հեշտեաւ :
 Յորժամ ըզմեղս խոստովանել դու երթաս՝
 Լ՛ուր , յունկանէ ազդէ չասել ինչ պակաս ,
 Զի մի գթութեանն աջ ցասուցեալ անմահին
 Մըթոյն գրեսցէ զքեզ պարտական տարտարին :
 Յորժամ ի ճաշ մըխիս մարմնոյն Յիսուսի՛
 Դողալով ինքն իսկ կայ հրեշտակն առերի .
 Եւ թեւապօղ տայ զգաստութեան օրինակ
 Սիրով , ահիւ առնուլ պահել զտէրն անքակ .
 Յորժամ զողջոյնս կուսին ասես նա կրկնէ ,
 Եւ տիրամօրն հայցէ՛ հայել քեզ յերկնէ :
 Յորժամ նըստիս յուսումն՝ ի քէն ոչ զատչի
 Զի մի վատնես ըզժամս եւ զջանս ուսուցչի .
 Եւ երբ գընաս ի խաղ , զբօսանս եւ յուտեստ
 Առ քեւ կացեալ գոլ խրատէ զգօն եւ համեստ ,
 Զի մի անմեղքն ի բնէ դարձցին քեզ ի մեղս
 Անբանօրէն բերեալ յօժար ի վայելս :
 Երբ պարապեալ նստիս խորհիս դու միայն՝
 Ի բաց ի քէն ասէ խորհուրդդ այդ ունայն .

Մի աղաչեմ զայդ խորհիր , զայդ մի առներ ,
 Անհրնարին գուցէ հոգւոյդ ածցես վեր :
 Յորժամ զլեզուդ ածես ի բան տրմարդի՝
 Ունին հրեշտակին քո եւ հոգին խոցոտի :
 Եթէ զաչկուճա ձրգես անդէս անըզգոյշ .
 Արտասուեն հոգեղէն աչքըն քընքոյշ .
 Կամ թէ ուղղին ոտք ընդ շաւիղ անբարի
 Յորմէ գիտես՝ ըզփորձութիւն ոչ հեռի ,
 Կա զհետ պնդեալ կարդայ , յո՞ գնաս , զի՞ գործես ,
 Կամաւ զհոգիդ նենգեալ զԱստուած քո մատնես :
 Համայն հրեշտակն յըզգայութեանցդ հակէ դրոճս ,
 Զի մի առ չար՝ չարն ուղլեսցէ ինչ բերմունս .
 Բազմեալ նա յաչքդ , ի ձեռս բազմեալ ու ի բերան ,
 Ընթացակից է ոտին , մերձ առ ունկան .
 Այլ համօրէն՝ սրտիդ բազմեալ կայ ի մէջ
 Ընդ խիղճ՝ մըտացդ յածի աջօքն իւր անշէջ .
 Բան ըզլեզուաւդ ածել չկարես եւ զմըտաւ
 Զոր նա չտեսցէ ի պատմել տեառն հաւաստեաւ .
 Ոչ ինչ գործել թաքուն՝ ում նա չիցէ վկայ ,
 Աչքն Աստուծոյ յիւրըն ճակատ դրոշմեալ կայ :
 Եւ ո՞րպէս սիրտ դու , առ աջօքն այնպիսեօք
 Իշխես գործել ըզչար՝ կամաւ կամ անհոգ .
 Զըգիտիցէս զի ոչ գիտեն վայրապար ,
 Այլ զհետ գան վարձք կամ պատուհաս անաչառ :
 Ո՛հ , զամենայն ակնարկի , զքայլ եւ ըզբան
 Հանցէ հրեշտակն իմ յանմահին դատաստան :
 Եւ օր աւուր յորժամ փակէ զաչս ի քուն
 Պատուիրելով եւ ի մահճի զգաստութիւն ,
 Ինքն ելանէ ցուցանել զգործս այնր աւուր
 Զուարթ ընդ բարիս , այլ ընդ չարիս յոյժ տրխուր .

Ո՛հ, քանի՞օն խընդիւ զբարիան այն ձօնէ
 Եւ յոսկեղէն դիւանան անջինջ հարկանէ .
 Եւ անժոյժ ինձ յեթերն ի վայր վազեալ գայ
 Հեծէ 'նդ հոգիս՝ թէ ուրախ լեր, քեզ վարձք կայ :
 Իսկ թէ չարիք սղծեսցեն զօրս եւ զհոգիս՝
 Ապաշընորհ իմ բարերար հրեշտակիս .
 Աւաղ ինձ, անդ ակընկորէ զուարթունն այն,
 Լալով մատչի առ տէր Աստուած ձեռնունայն .
 Եւ զյիշատակ իմոց գնացից անազգակ
 Ի սեաւ դրոշմէ մատեան՝ յանկամ ի դաստակ :
 Ո՛հ, մի հրեշտակդ իմ պայծառ, սեաւ մի գըրեր
 Ահա զըղմամբ ես լըւացայ զհոգւոյս վէր .
 Ե՛կ կաց, սրփոեա սաւառնեա զսուրբ թեւս զինեւ
 Զ՛ ի քէն հեռի կեանքս այս է մահ մըշտատեւ :

ԱՌ ՍՈՒՐԲ

ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻԶ

Ո՛վ ընդհանուր յետ Աստուծոյ Հայոց լոյս
 Ստուերանըստաց ազանցս անմուժ երկնահորդ,
 Հոգւոց, կենաց մեր եւ համայն բաստից յոյս,
 Ի մահացուէս յանմահուժիւն առաջնորդ,
 Լուսաւորիչ մեր Գրիգոր հայր,
 Հովանացիր ի հայս յամայր :

Ո՛վ մեծդ ի հարս, առաքելոց զուգասպանծ,
 Որ զվաստակոց նոցուն լըցեր ըզթերին,
 Եւ զյամառեալ վրրկուժեան երկն հայկազանց
 Չորէքտասան ամ երկնեցեր ի խորին,

Եւ քան զարփին յովկիանու անդընդոց
 Յօձաբընակ վըհէն հատեալ տիւ կարմիր
 Անառաւօտ, եւ աներեկ ու անմիջոց
 Արկար կամար զհայաստանեօք բոցակիր,
 Եւ զհարըստեալն ի Նոյայ հին յուսոյն կէտ
 ՅՅզատն ի վեր արարատեան կոհակին,
 Յիսուսամուխ բըռամբ հաստեր նորակերտ
 Ի սուրբ Սեպուհ՝ թիրախ սըրտիցս ըլձագին,
 Լուսաւորիչ մեր Գրիգոր հայր
 Հովանացիր ի հայս յամայր :

Որք ի հարանց եւ ի սետաց զուրկք գորով
 Անայցելուք եւ անտէրունչք, որքք գերիք,
 Ի քեզ միայն անկորուստ զնախորդ գորով
 Եւ զքեզ միայն գտանեմք մեզ մօտք եւ հեռիք :

Զամենեսեան որ զքեզ կարդան իւրեանց հայր,
 Արա՛ որդիս արժանիս քեզ ու Աստուծոյ,
 Եւ յերկրէից՝ յերանութեանց հասո՛ ծայր
 Ուր բընակեսդ՝ ըզհետ ձըգեալ քոյ լուսոյ,
 Հովանացեալ ի հայս յամայր
 Լուսաւորիչ մեր Գրիգոր հայր :

ԱՂԵՐՍ ՄԱՆԿԱՆՑ

Ս.Ռ. Ս. ՄԱՆՈՒԿՆ Ս.ԼՈՅՅԻՍՈՍ

Ո՛վ մանուկ սուրբ եւ սրայծառ,
 Հասակաւ մեզ հաւասար,
 Վարուք՝ զուարթնոց զուգասպանձ,
 Հողազանդուած քերովքէ .
 Վասըն կենաց քոց անյանց
 Պատուեալ յերկնից եւ յերկրէ .
 Բարեխօսեա վասըն մեր
 Ալշիսէ սրբբասէր :

Որ ընթացար միշտ ուղիւ
 Ըզկենցաղոյս թիւր շաւիղ,
 Եւ սուրբ սրահեալ զպատմութեան
 Աւազանին հոգեւոր՝
 Պէտպէս զարդուք լաւութեան
 Փայլեցուցեր նորանոր .
 Բարեխօսեա վասըն մեր
 Ալշիսէ սրբբասէր :

Որ ընդ մոխիր քրձապատ
 Եկեալ մարմնովդ անարատ՝
 Յանբրժութեան խրղճին քում
 Ընդ հարուածովք վըշարմբեր
 Իբրեւ դահիճ ապառուտ՝
 Յարուօսը յարիւն զայն թացեր ,
 Բարեխօսեա վասըն մեր
 Ալոյիսէ սըրբասէր :

Որպէս մըշակ փութաջան .
 Դու ի սրտիցս անդաստան՝
 Ա՛րկ ըզսերմանս ուղղութեանց ,
 Զորոց յերկինս արդ ունիս
 Զըշտեմարանս եւ ըզգանձ ,
 Բարգաւաճել ըզհոգիս .
 Բարեխօսեա վասըն մեր
 Ալոյիսէ սըրբասէր :

Նախ քան զամէն բարի՝ տուր
 Ըզսիրտ ու աչկունս քո մաքուր .
 Ըզկամս մարմնոյ ապըստամբ
 Եւ ըզհրապոյրըս չարին
 Մեռուցանել տուր ողջամբ՝
 Յանուն փրկչիս եւ կուսին :
 Բարեխօսեա վասըն մեր
 Ալոյիսէ սըրբասէր :

Եւ անըզգաստք կամ թէ հեղգք
 Դիմեմք ի չար ինչ եւ մեղք ,
 Յայնժամ ազդեա սըրտից մեր
 Զարբայութիւն եւ գեհեան ,
 Եւ զտեան , ըզմօրն , ըզքո սէր ,
 Ըզհատուցմունս անվախճան :

Բարեխօսեա վասըն մեր

Ալոյխսէ սրբբասէր :

Թէ մեղաք՝ եմք դեռ մանկունք

Վասն հայցուածոց են շրթունք .

Քեւ ըզսրբախցրս սպասուք

Արբեցուցէ սուրբ հոգին .

Եւ ջերմն աչացս արտասուք

Քեւ շարժեսցէ զգուժ փրկչին .

Բարեխօսեա վասըն մեր

Ալոյխսէ սրբբասէր :

Տ՛ուր քեզ նրման գոլ հըլու ,

Ու անանց բարեաց խուզարկու .

Յուզուժեանց քոց գոնեա մին

Անջինջ ի մեզ հարցէ կնկք .

Լիցուք՝ թէ ոչ գլխովին

Գոնեա միովն Ալոսիկք .

Բարեխօսեա վասըն մեր

Ալոյխսէ սրբբասէր :

Ս . Ա . Լ . Ո Յ Ի Ս Ե Ա Յ

Հ Ր Ա Ժ Ե Շ Տ Բ Հ Ո Գ Ի Ո Յ Ն Ի Մ Ա Ր Մ Ն Ո Յ

Հ Ո Գ Ի Ն

Լ ըսեմ զանձկալին
 Զերկնաւորն հրաւեր ,
 Որ յանկապտելին
 Կոչէ զիս ի սէր : . .

Երկրաւոր ուղւոյն
 Ընկեր անբաժան՝
 Քեզ յաւերժ ողջոյն ,
 Ճրգնասուն իրան .

Աչք իմ ցօղապին
 Զըղջութեան ի լաց ,
 Խըցէք արդ զաղին
 Ուղիս աղբերակաց .

Փըրկչին օրհներգու
 Բերան սըրբասէր ,
 Դադարեաց եւ դու
 Շուրթն իմ աղօթիկեր .

Խոնջեալ դու կամար
 Ի ձիգ տարածմանց ,
 Անկիր ի խոնարհ
 Կըթոտ արմըկանց .

Երերկոտ մատունք՝
 Խաչին նըշանաւ
 Զինեալք աննըկունք,
 Վաստակոցդ արդ բաւ .
 Գեանախըշախ ծունկք
 Տեռեալք ի ճըգանց ,
 Խարխախք զաղփաղփունք ,
 Զերծջիք ի բեռանց :
 Ողջախոհ մարմին ,
 Մատնեալ չարագան
 Խիստ խարազանին ,
 Լըւացեալդ յարեան ,
 Ի կըսկիծ ձմերաց
 Անդամք սառնորակ ,
 Հանգիստ դամբանաց
 Տըւեալ ձեզ երագ :

ՄԱՐՄԻՆ

Ընկեր վեհափառ
 Հողոյս ապիկար ,
 Ուղղեցոյց եւ ղեակ
 Հողիդ փայլունակ ,
 Քեզ ցարդ գիւրանաց՝
 Վըշարմբեր կենաց
 Իբր ըստրուկ ամոք
 Փորձ առի ցաւօք .
 Թողեալ մըտադիւր
 Ըզգասոյից դիւր ,
 Զյարկս ոսկեձեղուն ,
 Ծառայս ընդասուն ,

Ըզպերճ ծիրանի
 Հարեալ ըզգետնի ,
 Ըզուք մարտադիր
 Զհայրենեան երկիր .
 Նըժդէհ տարադէմ
 Ի խրճիթ նըսեմ
 Յաշխարհի փայլմանց
 Սարտուցեալ ի բաց ,
 Ի մուժ թախծադին
 Նըստայ ի խրճիթին :
 Արքայից դարպաս
 Խընջոյից ըսպաս
 Պատրաստ էր ինձ միշտ ,
 Զըկայր ուստէք վիշտ .
 Յիս դասք փարազանց
 Բերէին նախանձ .
 Տեսեալ զիս կուսանք
 Երանէին ցանկ :
 Այլ զի քաղցր էր քեզ
 Վ իճակ գըծուծ հեզ ,
 Զանդամս իմ քընքուշ
 Հարի քստմնափուշ ,
 Եւ ըզսիրտ մատաղ
 Խիստ խըղճիդ ի խաղ .
 Զորաբէկ պատառ
 Ըզքաղց իմ եհար .
 Զափով արբի ջուր
 Յարտասուաց փրփուր .
 Յանկողնոց փափուկ
 Վ ազեալ խուսափուկ

Ագահեցի զքուն
 Խըշտեաց կարծրագոյն .
 Ինձ մնաղ եւ փսիաթ
 Էր բազմոց եւ զարդ :
 Յաչացըս դիտակ
 Կարգեցի սլահնակ .
 Ըզգեղ աշխարհի
 Իսսպառ ոչ տեսի :
 Եւ այս վեշտասան
 Արեւու շըրջան՝
 Լըլկեալ յերաշխէս
 Չարչարեցայ ստէս .
 Եւ ոչ անհամբոյր
 Եղէ քեզ հրասպոյր ,
 Հոգւոյդ հակառակ
 Գող չարեաց գըտակ :
 Եւ հեղոյս հըլու՝
 Ժամ մի դիւրի դու
 Զըլացար ցայս օր
 Յայս ժամ սրգաւոր :
 Եւ արդ անողոք
 Թողնու զիս անոք .
 Զիս չարչարազգեաց
 Ի սարէն ճըճեաց :
 Թէ քեզ էի բեռն՝
 Երկիր զիս հակեր .
 Երդ յերկին դիմես
 Յանվիշտ ի վայելս .
 Օն , երկայն աւուրց
 Վըշտացս ինձ արիտուրս ,

Երկնաչո՛ւ հոգի ,
 Ա՛ռ բարձ զիս աստի •
 Մի թողուր ի յերր
 Զանձկալիդ ընկեր •
 Ճըգանցդ եմ հաղորդ ,
 Ու երկնի ռահահորդ •
 Է՞ր ոչ եւ փառաց՝
 Որ ինեւ աճեաց •
 Ընդէր վիշտք ի կեանս ,
 Ու անարգանք մահուանս •
 Զիարդ յանձկալոյս
 Մընամ բացագոյնս :
 Սուր բաժանարար ,
 Յայս զօդ սիրաբար
 Մարմնոյս ընդ հոգւոյ՝
 Մի հարցես ազդոյ :

Հ Ո Գ Ի Ն

Ճըգնասուն մարմին
 Ընկեր իմ հնազանդ ,
 Հրաւէրն երկնային
 Խնդրէ զքո աւանդ •
 Հոգիս յԱստուծոյ
 Եկն ի յանմահէ ,
 Յակն աղբերն իւրոյ
 Դառնալ փափագէ •
 Մի քեզ ծանրասցի
 Հողոյն սրահարան •
 Դու ելեր անտի ,
 Դարձցիս արդ առ այն :

Իմ ի քեզ զըտեալ
 Իբրու փորձ ոսկեակ ,
 Ի կայս լուսափայլ
 Շողողեմ սըրբեակ :
 Բայց մեք միւսանգամ
 Լիցուք մեք ընկեր ,
 Ի կեանս անթառամ
 Փառաց անեղեր .
 Փարեւ ըզմիմեամբ
 Յետ պանդրխտութեան
 Ի գիւտ մեր ողջամբ ,
 Եւ կեալ յաւիտեան :

ՄԱՐՄԻՆ

Հրաժեշտ ցաւագին
 Հոգւոյդ երկնային .
 Հարից անբամբաս
 Եւ զյետին ըսպաս .
 Պարտք անդարձական
 Որդւոց ազամեան .
 Ես կացից ի քուն
 Հուս յոչընչութիւն .
 Մինչեւ հրաշագործ
 Նորոգիչն հանուրց
 Յարուսցէ զիս նոր
 Ի կերպ երկնաշնորհ :
 Դու հոգեակ , դարձիր
 Յոր յարն անձկայիր՝
 Յաւերժ ի հանգիստ ,
 Հրեշտակաց ի նիստ .

Դարձ առ հանգիստ քո
 Ի գիրկս Աստուծոյ .
 Երթ դարձ առ քո սէր
 Հոգի սրբաասէր :

ՀՈԳԻՆ

Սիրոյն անուշակ
 Հընչէ ձայն յոգիս .
 Եհաս նըւիրակ
 Յերկին տանել զիս .
 Չըքանայ երկիր
 Յաչացրս տեսոյ .
 Կամար երկնածիր
 Խոնարհի լուսոյ : . . .
 Ոչ եւս բուռն է մահ ,
 Յաղթէ բնաւին սէր . . .
 Ե՛լ ի Թիուս անահ . . .
 Օրհնեա՛ն ճն իմ ըզտէր :

ԱՌԷՒՅԻ ԶԼՈՒԾ ԻՄ Ի ԶԵՂ

ՄԱՏԹ. ԺԱ. ԻԾ.

Որք ի կենցաղ նորամուտ
 Պէսպէս իրաց հետամուտ
 Յածեալ խնդրէք, մանկունք դուք,
 Ի Յիսուսէս ուսարուք,
 Զի ես խոնարհ եմ եւ հեզ.
 Առէք ըզլուծ իմ ի ձեզ:
 Աշխարհդ է վայր բազմափշտ
 Եւ սատերազմ ի դա միշտ.
 Կիրք եւ փորձանք ու արկածք խիստ
 Գործեն ըզկեանս անհանգիստ.
 Ապրիլ կարէ միայն հեզ.
 Առէք ըզլուծս իմ ի ձեզ.
 Դիւրիչ կենաց՝ ես Յիսուս
 Հընարեցի լուծ մի՞նդ ուս.
 Եւ լուծս իմ լուծ է քաղցրիկ
 Եւ բեռն իմ բեռնն փոքրիկ.
 Առէք ըզլուծս այս ի ձեզ.
 Ու եղիջիք ինձ նրման հեզ:
 Զի հեզութեան է լուծս այս
 Բառնայ զճանուունս եւ դրժարս.
 Եւ բեռն իմ փոքր է սրտուէր
 Սիրել զԱստուած եւ զընկեր.
 Առէք ըզլուծս իմ ի ձեզ
 Ու եղերուք ինձ նրման հեզ:

Որք այս խրատուս ոչ լուան՝
 Ի զեղջ եկին անադան ,
 Խընդրեալ հանգիստ՝ ու ոչ գրտին ,
 Եւ զսուս վայելսըն լըքին :
 Հըպարտացան ի սնոտիս
 Եւ հեշտացան յատելիս .

Եչին գընալ համարձակ
 Ընդ ճանապարհն ընդարձակ ,
 Եղեն սիրոյս լըծընկէց
 Եւ գրտին վիշտ մեծամեծ .
 Ըզլուծ չարին ընտրեցին
 Արկեալ մահու տունն յանձին :

Այլ դուք լուարուք Յիսուսիս .
 Չեւ ինչ բարձեալ զաշխարհիս՝
 Առէք ըզլուծ իս ի ձեզ
 Ինձ պէս խոնարհք լիք եւ հեզ .
 Թեթեւանան ձեր բեռինք ,
 Եւ քաղցրանան ձեր դառինք :

Թոյլ տուք մանկուշոյդ , եւ մի արգելուք
զորսու գալոյ առ իս .

ՄԱՏԹ . ԺԹ . ԺԴ .

Լուեցէք ո՛վ կիրք , լուեաց աշխարհ ,
ԸզՅիսուսիս լուարուք բարբառ .
Թոյլ տուք թոյլ տուք մանկըտուշոյդ այդ
Գալոյ առ իս սրբախէք անդայթ .
Թոյլ տուք թոյլ տուք մանկըտուշոյդ
Զի գան առ իս սիրափոյթ :

Դուք աշխարհի պատիր հրապոյրք
Դուք հեշտութիւնք սնտոխք եւ կոյրք
Յորմէ խաբին շատ մահացուք ,
Դուք ըզնոսա մի արգելուք .
Թոյլ տուք թոյլ տուք մանկըտուշոյդ
Զի գան առ իս սիրափոյթ :

Դուք ըզբօսանք չարք եւ ունայիք
Պըղերգ կենաց ճանապարհք լայիք ,
Որք դըթոխոց էք վայրարկուք ,
Դուք ըզնոսա մի արգելուք .
Թոյլ տուք թոյլ տուք մանկըտուշոյդ
Զի գան առ իս սիրափոյթ :

Շեղեալ սրտից կիրք սպըստամբ
Որք վարագոյր ունիք զակամբ ,
Այլ ընդ այլոյ զիր տեսանէք ,
Դուք ըզսոսա մի խափանէք .
Թոյլ տուք թոյլ տուք մանկըտուշոյդ
Զի գան առ իս սիրափոյթ :

Վատախորհուրդ եւ վատախրատ
Դուք մոլորեալ մարդկան երաստ

Որ էք միմեանց խարդաւանակք ,
 Մի տայք սոցա չար օրինակ .
 Թոյլ տուք թոյլ տուք մանկըսուոյդ
 Զի գան առ իս սիրափոյթ :

Եւ դու սատան եւ դիւաց դաս
 Որ զիմ որդեակս յինէն որսաս ,
 Անմեղուծեան սրատկառ կացէք
 Եւ մի սոցա խափան դընէք .
 Թոյլ տուք թոյլ տուք մանկըսուոյդ
 Զի գան առ իս սիրափոյթ :

Եւ դուք մահու 'նայն արհաւիրք
 Յորմէ սարսեն սիրտք մեղսակիրք ,
 Զանմեղ հոգիս մի արգելուք
 Յորժամ թեւեն եթերաչուք .
 Թոյլ տուք թոյլ տուք մանկըսուոյդ
 Զի գան առ իս սիրափոյթ :

Մանուշկ սառ Հրաւերն Յիսուսի .

Յիսուս Աստուած մարդասէր
 Եւ առաւել մանկասէր ,
 Զի մանկուծիւն ծայր կենաց
 Եւ արշալոյս է բարեաց ,
 Քաղցրիկ առնէ ինձ հրաւեր
 Թոյլ տուք մանկանդ գալ յիմ սէր :

Թոյլ տուք թոյլ տուք ինձ մանկանս
 Որ ի կանուխս եմ ի կեանս ,
 Անմեղուծեամբ ըզսա կեալ ,
 Եւ սուրբ առ սուրբն դառնալ .
 Թոյլ տուք մանկանս ինձ փոքուս
 Երթալ առ սէրն իմ Յիսուս :

Աշխարհ , լըսեմ զի չար ես
 Թէ եւ անփորձ իցեմ ես .
 Լըսեմ զի շատ զոք խաբես
 Յանգիւտ կորուսան յուղարկես .
 Թոյլ տուր մանկանս ինձ փոքուս
 Երթալ առ սէրն իմ Յիսուս :

Վայելք կենաց համառուս
 Հոգիս իմ չէ ձեզ կարօս .
 Կիրք՝ որ զաջօք վարագոյր
 Հոգւոց արկեալ գործէք կոյր ,
 Թոյլ տուք մանկանս ինձ փոքուս
 Երթալ առ սէրն իմ Յիսուս :

Ո՛վ հեշտութիւն անձընդիւր
 Չիք քան ըզքեզ շաւիղ թիւր .
 Շատ զոք յորդւոց դու երկնի
 Արարեր զարդ գեհենի ,
 Թոյլ տուր մանկանս ինձ փոքուս
 Երթալ առ սէրն իմ Յիսուս :

Եւ դուք մարդիկ երկրասէր
 Չըկամիմ գոլ ձեզ ընկեր .
 Չիք ինչ բարի երկրաւոր ,
 Մի՛նձ խօսիք բան ախտաւոր .
 Թոյլ տուք մանկանս ինձ փոքուս
 Երթալ առ սէրն իմ Յիսուս :

Յիսուս դու կեանք իմ եւ սէր
 Հըսկեա՛ սըրտիս զոր հաստեր .
 Ի փորձանաց փըրկեա զիս ,
 Եւ տուր հայել միշտ յերկինս .
 Կարդա՞ նդուլ զիս ձայնիւդ հեզ ,
 Եւ թոյլ տուր գալ ինձ առ քեզ :

Հաստատուն կացէք ի սէր իմ .

ՅՈՎՀ. ԺԵ. Թ :

Ո՛վ ձեռագործք անմահիս
 Ո՛վ դուք սրտկերք իմ Հոգւոյն ,
 Ո՛վ դինք արեան ձեր փրկչիս ,
 Յիմ սէր՝ կացէք հաստատուն :

Ես տէր Աստուած յաւիտեանց .
 Յերկնից բազմեալ ի գահու ,
 Աս սէր ձեր՝ զիմ թողեալ գանձ ,
 Իջի յերկիրդ մահու .

Աս մանկըտիդ ձեզ անփորձ
 Մերձեալ տեսի զբանսարկուն ,
 Արկի զիս ինքն խտրոց .
 Կացէք յիմ սէր հաստատուն :

Հրեշտակն անմահ յերկինս անդ
 Ուրացեալ զայս սէր անճառ՝
 Ի խաւարին արկաւ բանդ
 Եւ ի տանջանս անըսպառ .

Իսկ սիրտ փոքրիկ այլ խոնարհ՝
 Լինի սիրովս աննրկուն ,
 Եւ հալածէ զդուրն չար .
 Կացէք յիմ սէր հաստատուն :

Թէ բանսարկուն գրգռէ մարտ
 Եւ թէ բնութիւն ինքն ի ձեզ ,
 Մի տայք տեղի տարապարտ ,
 Մի բիծ սըրտիցդ ի սարսէզ :

Առէք ըզխաջ խո՛ւ ընդ ուս ,
 Տեսէք՝ առ սէր ձեր հոգւոյն
 Ի նմա մեռեալ զիս Յիսուս ,
 Կացէք յի՛մ սէր հաստատուն :

Սիրուցիք զմիւսնս որպէս եւ ես
 զձեզ սիրեցի .

ՅՈՎՀ . ԺԵ . ԺԲ .

Օրինադիրս հանուրց Տէր
 Մեծ քան զամէն պատուիրանս
 Զայս աւանդեմ՝ ձեզ պատուէր ,
 Սիրել անձանց պէս զմիմեանս :
 Մանկուցք , զիրար սիրեսցիք
 Որպէս սիրեացն ըզձեզ Տէր ,
 Զի Աստուծոյ էք որդիք .
 Այս յիշատակ սրբբէ զսէր :
 Միոյ հօր դուք որդիք էք
 Աւ նոյն վախճան ձրդէք կեանս ,
 Որ ինչ դուք՝ նոյն եւ ընկերք ,
 Օն սիրեսցիք ըզմիմեանս :
 Մի՛ զոք սիրել առ հաճոյս ,
 Աննել բարի , չառնել չար ,
 Յօրինակէ չարէ խոյս
 Եւ օրինակ տալ արդար ,
 Յանկալ զեղբօր շահ զինչ զիւր ,
 Ներել նըմին ըզյանցանս ,
 Դարձուցանել՝ հետոյ թիւր ,
 Այս է սիրել ըզմիմեանս :

Զրկիլ՝ եւ ոչ խնդրել վրէժ ,
 Օրհնել՝ լըւեալ երգիծանս ,
 Յանձնել զիրար՝ տեառն յաւերժ .
 Այս է սիրել ըզմիմեանս :

Յոյս իմ ի մանկուրենե իմմե , մի քողոշ
 զիս տեր Աստուած իմ .

Հ Ա Ր Ա Վ Ա Ն

Ո՛վ յոյս կենաց իմոց Աստուած ,
 Որ եսդ յերկինս ասէղաշուք ,
 Եւ յակնարկի սիրատարած
 Հայիս եւ յիս փոքրըս մանուկ ,
 Յոյս իմ ի տիոցըս մանկութեան ,
 Տէր մի թողուր զիս յաւիտեան :
 Յոյս իմ , որ սուրբ սիրովք անճառ
 Ի յանէից զիս արարեր ,
 Ու ի մարդկութեան մուծեալ կաճառ
 Դրոշմեցեր յիս ըզքո սլատկեր ,
 Յոյս իմ ի տիոցըս մանկութեան
 Տէր մի թողուր զիս յաւիտեան :
 Յոյս իմ , որ զաղա հոգւոյս նախկին
 Ըզժառանգեալս ի նախահարց
 Լուծեալ ի ջուրս աւազանին ,
 Արկեր զինեւ օթոց շնորհաց ,
 Յոյս իմ ի տիոցըս մանկութեան
 Տէր մի թողուր զիս յաւիտեան :
 Ծընան ծընողք զիս ցաւածուք
 Դայեկեցին դայեակք տրկար ,

Եւ արդ մարդէն միտք մահացուք .

Այլ դու միայն ես հանուրց կար :

Յոյս իմ ի տիողըս մանկութեան

Տէր մի թողուր զիս յաւիտեան :

Այլ ցորչաւի յոյս ինձ երկրաւոր

Տաս ըզսոսին եւ առաջնորդ ,

Տուր եւ մըտացըն ըոյս յորդոր ,

Զի ցուցցեն հետս ինձ երկնահորդ .

Յոյս իմ ի տիողըս մանկութեան

Տէր մի թողուր զիս յաւիտեան :

Եւ երբ բառնասս յինէն ըզնոյնս

Եւ երբ հեռի եմ յայնց ձեռաց ,

Դու դայեկաց լեր ինձ հանգոյնս ,

Մի տար օցաւել ի քոց շաւղաց :

Յոյս իմ ի տիողըս մանկութեան

Տէր մի թողուր զիս յաւիտեան :

Զանմեղութեան՝ յոր ըզմանկունս

Սիրես , ու առ քեզ իսկ հրաւիրես ,

Տընկեա՛ Աստուած իմ յիս՝ ծաղկումս

Եւ աճեցո՛ շնորհօք սէսսպէս .

Յոյս իմ ի տիողըս մանկութեան

Տէր մի թողուր զիս յաւիտեան :

Այժմէն կըրթեա զիս ի քո սէր

Երկնից բաղձալ տուր ինձ այժմէն ,

Զի մի աշխարհ զոր անիծեր

Որսայցէ զսիրտ իմ մարմնեղէն .

Յոյս իմ ի տիողըս մանկութեան

Տէր մի թողուր զիս յաւիտեան :

Յորժամ մերձի ոտին ի յիս

Գունակ գունակ սըփուել փորձանս

Որ արտաքոյ եւ որ յոգիս ,
 Զիս ի գըրկիդ պինդ կալ կապանս .
 Յոյս իմ ի տիոցըս մանկուծեան
 Տէր մի թողուր զիս յաւիտեան :

Եւ յորժամ տիքըս զարգանան
 Ու այլ աշխարհի չիցեմ մանուկ ,
 Արա զիս նոյն յամբըծուծեան ,
 Միշտ պահեա զսիրտ իմ անմեղուկ .
 Յոյս իմ ի տիոցըս մանկուծեան
 Տէր մի թողուր զիս յաւիտեան :

Իսկ թէ բնաւ ո՛հ մեղքն զազիր
 Ոտն ամբարձցէ պըղծել զոգիս ,
 Կամ ըզհրապոյրն անցո՞ սլատիր
 Թոյլ տո՛ւր , գոչեալ , մանկանդ առ իս ,
 Կամ ըզհոգիս ի մարմնոյս հան
 Յոյս իմ ի տիոցըս մանկուծեան :

Ս Ա Ն Դ Ո Ւ Ղ Ք Ե Ր Կ Ն Ի Յ

Ես ի յերկին կամիմ ելանել .

Բարձր է շաւիղն եւ դըժուարին ել .

Եւ ես չունիմ թռչնոյ թեւիկ սուր ,

Եւ ես չունիմ երկվարիկս հուր .

Այլ եւ բեռնակ ունիմ ի թիկունս

Որ յար կըքէ զճակատ ի կրրիունս :

Ո՛հ , ես զիարդ յերկին ելանեմ ,

Ո՛հ , ես զիարդ առ տէր հասանեմ :

Խոնարհութիւն , ըզքեզ կանգնեմ ես

Յերկրէ յերկինս հասու ասպարէս .

Ըզտէր գործեմ ինձ սանդխամատունս

Եւ վազվազեմ բեռնակս ի թիկունս .

Որչափ վազեմ բեռնըս թափթափի ,

Ու անբեռն ի ծայրն հարում ծափ զծափի .

Ապ՛ համարձակ դընեմ գարշապար

Յաստուածութեանն անձկալի տաճար :

Կ Ա Ր Ճ Օ Ր Ե Ա Յ Մ Ա Ն Կ Ա Ն

Խղճք առ Աստուած կրքարոյ .

ՍԵՂՄ . ԺԻԱ .

Ուրախ եղէ 'ս ընդ այնոսիկ
 Ոչք ասէին սրբախիս ծածուկ ,
 Եթէ եղեալ սիրով սլացիկ
 Եկ եւ ի տուն տեառն երթիցուք .
 Հասեալ կային սրբախիս իմ թեւք
 Երագելով յեւա եռանդունս
 Ի ծանր հովտէս թուոցեալք թեթեւք
 Երուսաղէմ , անդր ի քո դրունս :
 Ո՛վ սուրբ Սաղէմ , հոգւոց տաճար
 Եւ Աստուծոյ ժողովարան ,
 Ե՛րբ ընդ կենացս անցեալ պատուար
 Զերծայց յանքոյթ քո օթեւան .
 Ուր խուճապեալ ոգիք ընտիր
 Դիմեն խըմբին դարուց ի դար ,
 Թողուն զըւարթ զանարգս երկիր
 Երթալ օրհնել զէն անդադար .
 Եւ ես յուսով փրկչիս ի ծոց
 Երթեալ մըտից ի դատաստան ,
 Եւ ոչ երկեայց ի հարուածոց
 Զոր խէթք յերկար կենացըն տան :
 Ո՛հ , պատմեցէք ինձ զՍաղեմայ ,
 Խօսեցարուք ընդ իս զերկնից .
 Զի ես անձկամ միայն նըմայ ,
 Տուք ինձ ողջոյն զոգւոցն ամբիծ .

Ինձ յողջունէ խաղաղութեան

Առ անձկացեալս իւր տուք հոգի ,
 Ոյր չիք աստէն վայր հանգրստեան ,
 Որ ըկ երկնից է կաթողի :

Ողջոյն տամ ձեզ ժողովք սրբոց

Վաղահրաժեշտ յերկրէ մանկունք ,
 Որք խաղաղիք փրկչին ի ծոց
 Ո՛վ հողեղէն հաստեալ զուարթունք .

Վասըն ձեր սիրտս հարկանի՛ վեր ,

Վասն Աստուծոյ տանիմ վըշտիս ,
 Եւ ըզմայլեալ յանդորր ի սէր՝
 Փոխել յաստեացս հեշտ է սրտիս .

Ուրախ եմ ես ընդ այնոսիկ

Ոյք ի տուն տեառըն տանին զիս . . .
 Յընորք կենաց ի բաց կացըիք ,
 Զի ես երթամ ի ծոց հաստչիս :

Վ Ա Ր Ժ Ք Ե Ի Ի Ղ Ձ Ք

ԸՍՏ ԱԻՈՒՐՅ ԱՄՍՈՅ

Ա.

ՀՆԱԶԱՆԴՈՒԹԻՒՆ

Ե՛ք Յիսուս եր լոցա հնազանդ .

ՂՈՒԿ . Բ . Ծ .

Որ քան ըզգո՛հ եւ պատարագ
Զունկընդրութիւն մեծարեցեր ,
Տուր ինձ անսալ անհակառակ
Կամաց՝ որ քուսդ իցեն ընկեր :

Բ

ՇՆՈՐՀՕՔ ԿԵԱԼ

Ե՛ք Յիսուս զարգանայր իմաստոքեամբ
և շնորհօք յԱստուծոյ եւ ի մարդկանե .

ՂՈՒԿ . Բ . Ծ ւ :

Ուղղիչ հոգւոց եւ մարմնոց տէր ,
Զգայարանացս իմ յեղյեղուկ
Տուր միշտ ի շնորհըս քո շարժել
Եւ մի յախուան եւ ապաշուք :

Գ.

ԶԳՈՒՇՈՒԹԻՒՆ Ի ՓՈՐՁՈՒԹԵԱՆՑ

Արքուն կացեք եւ սղօրս արարեք զի մի
մտանկցեք ի փորձոյրիւն .

ՄԱՏԹ. ԻԶ. ԽԱՍ .

Ըստ ինքնուսոյց պատուիրանիդ՝

Աղաչեմ տէր մի զիս թողուր

Ի փորձութիւնս մահառիթ .

Այլ ի չարեաց պահեա՛ մաքուր :

Դ.

ՇՆՈՐՀԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Բանն ան յամենայն ժամ շնորհօք տեսնն
իբրև սղիւ համեմեալ լիցի .

ԿՈՂՈՍ. Դ. Դ .

Տէր, որ հասուցիդ օրհներգու

Ու ի շինութիւն ընկերաց

Հաստատեցեր ինձ լեզու ,

Տուր միշտ սրմա բան շնորհաց :

Ե

ՀԵԶՈՒԹԻՒՆ

Ուսարոսք յիևեև զի հեզ եւ եւ խոնարհ արտիւ
 եւ գտջիք հսեցիստ սեճսեց ձերոց .

ՄԱՏԹ . ԺԱ . ԻԼԺ .

Որ քեզ նրման քաղցրոյ Յիսուս
 Ուսուցեր գոչ հեզ եւ խոնարհ ,
 Աղաչեմ մի բնաւ ինձ թողուս
 Լինել անձին կամակատար :

Զ

ԱՆՅԻՇԱԶԱՐՈՒԹԻՒՆ

Օրհնեցեք զանիծիչս ձեր , բարի արարեք
 ատելեաց ձերոց .

ՄԱՏԹ . Ե . ԽԴ .

Անտխակալ եւ բարեսէր
 Որ միշտ խոնց մեղաց ներես ,
 Քոյինատիպ շնորհեա ինձ աւեր
 Այլիչաչար գոչ առ ընկերս :

Է

ԵՐԿԻՒՂ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Անիւ եւ դողոշքեամբ զանձանց փրկոշիւն
գործեցէք .

ՓԻԼԻՊ . Բ . ԺԲ .

Զերկիւղ ասեղ դատաստանից
Եւ զհատուցմանն մեղանաց՝
Տըսաւորեալ տէր՝ յիս Է սիրտ ,
Զի կեցից միշտ սուրբ Է չարեաց :

Ը

ԿԱՆՈՆԱՊԱՏՈՒԹԻՒՆ

Որ ոք յոճցէ մի ինչ ի պատուիրանացս
յայսցանէ ի փոքունց , . . . փոքր կոչեսցի
յարքայոշքեան երկնից .

ՄԱՏԹ . Ե . ԺԺ .

Կարգք եւ օրէնք՝ տէր , քո հրաման
Ու առաջնորդք ինձ են Է բարին .
Տուր ինձ ըզկամս ապերասան
Միշտ նըւաճել Է լուծ նոցին :

Թ

ԵՂԲԱՅԻՄԻՐՈՒԹԻՒՆ

Յայսմ գիտասցեն արևնեքեան երե իմ
սշակերոք էք, երե սիրեացիք զմխնանս .

ՅՈՂ . ԺԳ . ԼԷ .

Ո՛րդ որ հանուրց ես տէր եւ հայր ,
Տուր ինձ սիրել զորդիսդ ամէն
Իմոյ անձին իսկ հաւասար ,
Եւ շնորհեա մեզ սիրտ միեղէն :

Ժ

ՀԱՄԲԵՐՈՒԹԻՒՆ

Համբերութեամբ ձերով ստասցիք զոգիս ձեր .

ՂՈՒԿ . ԻՅ . ԻԹ .

Տուր Տէր տանել անտրտունջ
Վշտաց՝ զոր ինձ առաքես ,
Համբերութեամբ անշըշունջ
Գող հետեւող փրկչիդ հեղ :

ԺԱ.

ՅԻՇԱՏԱԿ ՕՐՀԱՄԻՆ

Յիշեա զասպականոչքիւն եւ զմահ ,
 եւ կաց ի պատուոյիւսնս .

ՍԻՐԱԲ. ԻԸ. Է.

Զէլից խնոց յիշատակ
 Եւ զատենիդ անաչառ՝
 Տուր Տէր մըտացըս մտրակ ,
 Ճեպել յուղիղ ճանապարհ :

ԺԲ.

ԶԳՈՒՇՈՒԹԻՒՆ ԱԶԱՅ

Տեր , զքօսանս աչաց մի տար ինձ , եւ զցանկ
 կոչքիւն սրտի դարձն յիկեկն .

ՍԻՐԱԲ. ԻԳ. Է.

Կացն՝ Աստուած իմ պահապան
 Զէրկիւղքս սուրբ՝ խնոց աչաց ,
 Որ փորձութեանց են պատուհան ,
 Զի մի յանարդս ու ի մեղս բերայց :

ԺԳ

ԻՄԱՍՏԱՍԻՐ ՈՒԹԻՒՆ

Կացո ի վերայ արտի իմոյ խրատ իմաստուշ
 քեան, որպէս զի մի յաճախեացիև ոգիտուշ
 քիւնք իմ եւ մեղք իմ քաղմասցիև .

ՍԻՐ . ԻԳ . Թ .

Իմաստութիւն հօր Յիսուս
 Տուր ինձ լինել անձանձրոյթ .
 Ի շահակտրս քաջուս ,
 Եւ ի խնդիր երկնայնոյդ :

ԺԴ

ՄԵՌԵԼՈՒԹԻՒՆ ԿԱՄԱՅ

Երբ քստ մարմնոյ կեայք՝ մեռանկոց էք,
 իսկ երբ հոգոյ՛ զգործս մարմնոյ
 սարսևանիցէք՝ կեցցիք .

ՀՌՈՎԹ . Ը . ԺԴ .

Որ ի մարոյդ մինչեւ ի խաչ
 Կեցեր ի վիշտ եւ ի վաստակ ,
 Մեռելութեամբ մարմնոյս կամաց
 Տուր հետեւել ինձ քեզ համակ :

ԺԵ

ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԻՒՒՆ

Ապաշխարեցեք զի մերձեայ է
արքայոշրիշն նրկնից .

ՄԱՏԹ . Գ . ԺԷ .

Ըզլիշատակ մեղանաց

Որովք ընդդէմ բերայ քեզ՝
Հոր Տէր ի միտս անմոռաց
Զի զըջացայց սըրտակէզ :

ԺԶ

ՊԱՇՏՕՆ ՏԻՐԱՄՕՐՆ

Անա Մայր քո .

ՅՈՎԷ . ԺԹ . ԻԷ .

Ամենագուժ Մարիամ

Մայր Աստուծոյ եւ Հիգոյս ,
Տուր ինձ սիրովք՝ յարաժամ
Ուղղել զընծացս իմ հոգւոյս :

ԺԷ

ԽՆԴՐԵԼ ԶԴԱԶ ՄՈԼՈՐԵԼՈՅ

Որ դարձնացէ զմեղաւորն ի մոյրութեան ձա-
նայարհէն, փրկեսցէ զոգի իւր ի մահոռանէ,
և ծածկեսցէ զբազմոչիւն մեղաց .

ՅԵՎ . Ե . Է .

Մողորեաց խընդրող գըթած
Ըզզարտողէալնն ի կրօնս ու ի բարս՝
Դարձն սիրով ի թիւր շաւղաց,
Արա՛ որդիս քեզ, մեզ եղբարս :

ԺԸ

ՏԱՂՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

Քննեսցէ մարդ զանձն իւր, և ապա կերիցէ
ի հացէ անտի .

Ս . ԿՈՐՆԹ . ԺԱ . ԻԸ .

Նախանձեւոյդ երկնայնոց
Փրկչիդ մարմնոյ եւ արեան՝
Տուր ինձ ցանկալ սիրաբոց,
Եւ գոլ խոնարհ օթեւան :

ԺԹ

ԽՈՍՏՈՎ ԱՆՈՒԹԻՒՆ

Երբ խոստովան շինիցիսք զմեղս մեր՝ հաւա-
տարիս է նաւ եւ արդար՝ առ ի քողոշ
զմեղս մեր .

Յ . ՅՈՎ . Ե . Թ .

Տուր Տէր անկեղծ ու անխարդախ
Եւ յապաշաւ սրբոտաբեկ՝
Խոստովանել անյապաղ
Զոր մեղայ քեզ անձնրս հէգ :

Ի

ՅԻՇԱՏԱԿ ԿՆՁԵՅԵԼՈՅ

Երանի մեռելոց որք ի տեր ննչեցիս .

ՅԵՅՏՆ . ԺԴ . ԺԴ .

Իջե ի քէն ցօղ գըթութեան
Տէր ի հոգիս ննջեցելոց ,
Որք հրաժարեալք քեզ սլարտական
Մեօք թախանձին զհանգիստ սրբոց :

ԻԱ.

ՄԱՔՐՈՒԹԻՒՆ ՄՐՏԻ

Երանի այնոցիկ որք տոչք ևն սրտիչք . զի
 ևորա զԱստուած տեսցեն .

ՄԱՏԹ . Ե . Է .

Աստուած իմ սէր սրբութեան ,
 Ա՛րկ ըզսիրոյ քո յիս հուր ,
 Լինել յաչաց քոց սեղան
 Հոգւով մարմնով ձօն մաքուր :

ԻԲ

ԺՈՒԺԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Երբայք գործեցէք մի զկորստական կերա-
 կուչրն , այլ զկերակուչրն որ մնայ
 ի կեանս յաշիտենականս .

ՅՈՎ . Զ . Զ . ԻԷ .

Որ յողեպահ խնդրել ետուր
 Զօրըստօրեայն մեր ի քէն հաց ,
 Մի տար անյագ ի կերակուր
 Եւ առ ի հեշտ մատչել քըմաց :

ԻԳ.

Յ Ա Ր Գ Ե Լ, Զ Ժ Ա Մ Ա Ն Ա Կ

Գնեցէք զժամանակս .

Որ գին կենաց յաւիտենից
 Ետուր ըզսուղըս ժամանակ ,
 Տուր ինձ յարգել զայն բարեւից
 Ըստ քոց կամաց ծախեալ համակ :

ԻԳ

Մ Ի Ս Տ Ե Լ

Կորուսասնես զամենևնեսն որք խօսին սուս .
 ՍԱՂՄ. Ե. Է.

Որ ետդ յաւերժ ճշմարտութիւն
 Եւ քարոզես յերկնից դասուդ ,
 Դիր Տէր շքութանցս ոգւոյս կանոն ,
 Ի յաւիտեան ոչ բերել սուս :

ԻԵ

ՉԴԱՏԵԼ ԶԱՅԼՍ

Մի դատեք, զի մի դատիցիք .

ՄԱՏԹ . Է . Կ .

Հեռացո՛՛՛՛ Տէր յիմոց մըտաց

Զգործոցն այլոց մեղադիր դատ .

Զանձին լուկ քեզ համարըս տաց ,

Զի ջընջեացի հոգւոյս արատ :

ԻԶ

ԳԻՏԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Երբ սիրտք մեր ոչ սողոսանիցեն համար .

ձակոռքիւն ունիմք առաջի Աստուծոյ .

Ա . ՅՈՎԷ . Գ . ԻԿ .

Տէր որ եդիր յիս ազգարար

Ըզքո թագուն ձայն , խիլճ՝ մըտաց ,

Տուր ինձ լըսել միշտ հրճուարար

Եւ ըստ քոյոց գործել կամաց :

ԻԷ

ԱՂՕԹՔ

Սնդադար սոփոս սրարէք .

Ա . ԹԵՍԱՂ . Ե . ԺԷ .

Որ յամենայն ժամ ուսուցեր

Սրտի կամօք քեզ աղօթել ,

Ըղգաստ մըտօք շնորհեա ինձ Տէր

Եւ ջերմ ըղձիւք՝ ըղքեղ պաշտել :

ԻԸ

ՅԻՇԱՏԱԿ ՉԱՐՉԱՐԱՆԱՅ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Քրիստոսի չարչարիչն մարմնով փասն մեր ,
Եւ դուք ի նոյն միտս փառեցարուք .

Ա . ՊԵՏ . Դ . ԻԱ .

Ո՛վ որ վասն իմ խաչեալ մեռար

Տարեալ զտաղնապս անհուն վըշտաց ,

Տուր ինձ ըղցաւս եւ սէրդ անճառ

Յիշել եւ զգալ միշտ անմտաց :

ԻԹ

ՀԱՄԱԿԱՄՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Չիևչ եւ առեիցեք ի փառս Սարտածոյ արասցիք .
 Ա . ԿՈՐՆԹ . Ժ . ԼԿ .

Որոց դու Տէր՝ ցանկամ եւ ես ,
 Յամենայնի կամք քո լիցին .
 Այս են սրտիս իղձք մեծասկս
 Զ՛ ի փառս քո միշտ դործք իմ դայցին :

Լ

ՅԱՌԱՋԱԴԻՄՈՒԹԻՒՆ Ի ԲԱՐԻՈՋ

Եղերուք կատարեսցիք՝ որպէս եւ հայրն ձեր
 երկնաւոր կատարեսցէ .
 ՄԱՏԹ . Ե . ԽԸ .

Որ Հօրն հանգոյն երկնաւորի
 Հրամայեցեր դու կատարեալ ,
 Տուր ինձ Յիսուս՝ ի գործ բարի
 Յար անձանձիր կանխել զընալ :

ԼՍ.

ՈՒՂՂԵԼ, ԶՍՈՎՈՐԵԱԼ, ԹԵՐՈՒԹԻՒՆՍ

Դարձն՝ զիս և զարձայց, զի դոչ ևս Տէր
Ստորուած իմ .

ԵՐԵՄ. ԼՅ. ԺԷ.

Բազում են վէրք հոգւոյս և ցաւք,
Այլ որ գերէն զիս չարաչար՝
Գիտես Տէր զախտն իմ՝ դրժընդակ ?
Զօրացո՞ զիս նուաճել զայն չար :

Հ Ո Փ Ե Ի Ո Ր Ժ Ա Մ Ա Հ Ա Ր

Ա

Քեւ ընդ այգուս նորոգին կեանք իմ ո՛վ Տէր ,
 Այլ ի մահճէ յառնեմ դրացւոյ տապանիս •
 Սակայն թէ սուրբ զօրս անցուցից ի քո սէր ,
 Համարեցայց կեցեալ յաստիս եւ յանտիս :

Բ

Որպէս ժամս առաջին
 Սըրանայ եւ վերջին •
 ՅՅստուծոյ եկն ի յիս
 Դարձց' ի նոյն եւ հոգիս •
 Թէ չունիմ գործս արդար
 Զինչ շահ կեալ ընդ երկար :

Գ

Հայեաց ո՛վ անձն ի քեզ ու ի գործ յոր եղար ,
 Մի՛ հանգիցես բայց թէ նորին ի կատար •
 Որ ոչ գտցի յիւր պաշտաման անթերի
 Հողմոյ ջանայ յոր ինչ եւ յայլ դեպերի :

Դ

Առ սէր՝ Աստուած , զիմս ըզգեցար կերպարան
 Առ ի կրթել զիս ի պատկերդ տիրական •
 Յիսուս , ուսո՛ ինձ լինել քո պէս խոնարհ ,
 Եւ հեղ սրտիւ առնուլ ըզլուծ քո յօժար :

Ե

Որ քան զերկինս բարձր ես՝ ոչ ընկ քան զերկիր
 Եւ զանարժաննս զիս կոչես որդեգիր ,
 Մայր Աստուծոյ , արկ միշտ աչս յիս մայրենի
 Եւ եղէց քեզ եւ քում որդւոյ արժանի :

Զ

Որ յարթնութեան հրակես զինեւ եւ ի քուն՝
 Հովանացիր ինձ սահապանդ իմ զուարթուն ,
 Մի տար դըթեւ, լեր բարեխօս յարաժամ ,
 Բոլոր ըզկեանս , զայս մանաւանդ յանձնեմ ժամ :

Է

Անուանակիցդ իմ սուրբ սաշտպան
 Եւ համօրէն դասք սրբբանան ,
 Կենցաղ վարել տուք ինձ ձեր պէս ,
 Ի մահացուս յայս ասպարէս :

Ը

Մինչ ի սահ ոգւոյս երթամ ի սեղան ,
 Մի արդեօք բերայց իբր անյադ անբան ,
 Ո՛վ որ ճշտակես զԱստուած՝ իմ բերան ,
 Անարդ ճաշակաց մի կազմիս խորան :

Թ

Դիւր Տէր երկիւղ ի զգայութեանս գործարան
 Մի աղարտել զսրտիս մաքուր կերպարան ,
 Թող մահասցին անգամք , մարմինս ամենայն ,
 Որոց ընդ հուս ի հող դառնալ է սպայման :

Ժ

Հողւոյն աղիւ Համեմեսցի խօսից ձայն ,
 Զի մի համարս խընդրիցի բան յընդոմայն :
 Թէ զիմ հաճոյս գործեմ՝ պաշտեմ իմ կամաց ,
 Թէ զայլում՝ ես եւ նա իննդայ եւ Աստուած :

ԺԱ.

Ի մատենից գիւանս ո՞ր շահք դեգերել
 Եթէ չունին առ ի վերինս զիս կրրթել .
 Յիմաստուժեան երկրի՝ ուսայց ես զերկինս
 Զի զնոյն գրտից՝ յորժամ չիցէ այլ երկիրս :

ԺԲ.

Գիտակցուժիւն յիս հանապաղ
 Առ Աստուծոյ կայ դատախաղ .
 Ե՞րբ ջընջեսցի մեղացրս քարս
 Թէ ոչ զըջմամբ քաւեմ ըզպարս :

ԺԳ.

Յերկրի անցորդ եմ եւ օտար ,
 Անանց երկնից ուշ կալայց յար ,
 Յիսուս՝ շաւիղ յերկինս ելից
 Եցոյց ըզխաջն եւ զսիրտ անբիծ :

ԺԴ.

Ի պրղընձոյն գանջել ժամ ժամ
 Բաբախէ սիրտ դամ քան ըզգամ .
 Ըզգաստացիր անձն իմ եւ օտս
 Զիս՞րդ ըզգնաց սրտիդ հորդես :

ԺԵ

Գիշեր ի քուն ձայնէ ու աղղէ զգերեզման
 Կասեցուցեալ զմարմին եւ զմիտս ի շարժման .
 Լիցի 'նձ գիշեր մ'որոյ չիցէ տիւ ի դարձ ,
 Եւ ի մահճաց զիս ի հողոյն դիցեն բարձ :
 Այլ ես Յիսուս զիս քեզ եւ մօրդ տամ յաւանդ
 Եւ նընջեմ խաչդ ի գըրկիս յոյս անվըկանդ :

Վայրկեան .

Վայրկեանս յոր կեամ եւ որ արդէն ըստառիս՝
 Յաւիտենից մասն եւ բաժին է սրաիս .
 Աստուած կըչուէ 'նդ նըմին զարարս իմ համայն
 Թէ եւ հակիրճ՝ հանդերձեւոց գին է այն :
 Զերանութիւն կամ ըզկորուստ անվախճան
 Կարեմ շահել եւ ի քթըթել մի ական :
 Լաւ է յերկրի՝ նդ անձուկ գընալ առասպար ,
 Քան ըայնաճեմ մատնիլ ի խոր եւ խաւար :
 Ժամանակ ոչ որչափ կարծին է երկար ,
 Իսկ հանդերձեալն յաւերժութիւն՝ անըստառ :
 Թէ ոչ խորհիմ զայս՝ կոյր եմ ես եւ յիմար ,
 Իսկ թէ խորհիմ՝ ւ՛ ուղղիմ՝ երան՝ ինձ յամայր :

Որդեակ, ի մանկու[թեանէ] քումսնէ խնդրեա
ղևրատ. եւ մինչեւ ցճերու[թիւն] դոցես
ղխմաստու[թիւն] :

ՍԻՐԱԲ. Զ. ԺԸ.

Ա Ռ Մ Ա Ն Կ Ո Ի Ն Ս

ՆՈՐԱՄՈՒՏՍ ՅԱՇԻԱՐՀ

Զորս յանէլց՝ աշխարհիս հիւր ,
Ո՛վ մահացուաց յոյսք գեղեցիկք ,
Նոր ժամանակ մուծանէ՝ նդ իւր ,
Ծաղկունք , ծնողաց պէս վաղանցիկք ,
Բարեաւ գայք նոր ձագունք
Ստեղծողին ձեր ծաղունք :

Որ զերկնաձիր աջն ի փափուկ
Կընքեալ ճակատ ձեր շնորհալի՝
Զկենաց եբաց ձեզ խուսափուկ
Դըրունս յովիտ արաստուելի .
Բարեաւ գայք սուրբ ծաղկունք
Հին երկրիս նորատունկք :

Դրախափին բուրէ հոտ ի ձեր գալ
Պանդուխտն յերկրէ՝ հոտ Եդեմին ,
Ում փոխան կայ դարանձակալ
Ձեզ անմեղաց փուշ ի քըմին ,
Որ բարեաւ գայք սիրունք
Ամահից նուրբ բուրմունք :

Մըշակ հոգևորդ զինքն Աստուած
 Կաշայք բողբոջք դեռաբուսիկք ,
 Մի՛ յորոմանց մատնիք յարկուած՝
 Յորոց ազատ չըկան տեղիք ,
 Որ բարեաւ դայք ծաղկունք ,
 Թեւաւոր մեզ գարունք :

Զանմեղութեան արկեալ մանեակ
 Վայրս անտոնառս որոնեսցիք
 Ի մեղսամածս այս , աղանեսակք ,
 Մի՛ մի՛ զերկրաւրս քերեսցիք .
 Այլ բարեաւ գնայք մագբուրք
 Յաշխարհէս մազապուրք :

ՕՐՀՆԵՑԷՔԻ ՄԱՆԿՈՒՆՔԻ ԶՏԷՐ

Ի հովիտս գարնայնի

Տուք ձեռն ի ձեռն հապա մանկունք
 Հրաւէր ի դաշտ կարդան ծաղկունք .
 Գեղեցկագոյն տարւոյ ամիս
 Ահա հասեալ է մեզ մայիս .
 Զաստուածայինն աստ տեսէք սէր
 Եւ օրհնեցէք մանկունք ըզտէր :

Տեսէք զեթերս, ո՛հ, զի՛ պայծառ
 Ո՛հ զի՛ չքնաղ երկիր խոնարհ .
 Լուսացընցուղ օդք թափանցիկք
 Թըւին բիւրեղք երկնաբացիկք .
 Զաստուածայինն աստ տեսէք սէր
 Եւ օրհնեցէք մանկունք ըզտէր :

Եկայք իջուք ի դաշտ հովիտ
 Ճեմել ի մարգրս ծաղկախիտ ,
 Բըլուրքս եւ մայրքս են դալարիք
 Գետք եւ առուակքս խաղաղիկ .
 Զաստուածայինն աստ տեսէք սէր
 Եւ օրհնեցէք մանկունք ըզտէր :

Անթել կապերս կանաչորակ
 Անծալ սըփոխ առ հասարակ ,
 Եւ երփներանգ անկեալ նարօտ
 Ի բիւրաբիւր ծաղկանց ծըղօտ .
 Զաստուածայինն աստ տեսէք սէր
 Եւ օրհնեցէք մանկունք ըզտէր :

Ո՛հ զի՛ չըքնաղ զի՛ գեղեցիկ
 Են արարչին եւ գործք փոքրիկք .
 Զի՛ բարերար է Աստուածն այն
 Որ չթողու վայր ի ձրիցն ունայն .
 Զաստուածայինն աստ տեսէք սէր
 Եւ օրհնեցէք մանկունք ըզտէր :
 Տեսէք քանի՛ բիւրք են ծաղկանց ,
 Քանի երանգք , ձեւք գերազանց .
 Զի՛ անուշակ հոտըս նրբբին
 Զոր ի հեռուստ քիմք մեր արբին .
 Զաստուածայինն աստ տեսէք սէր
 Եւ օրհնեցէք մանկունք ըզտէր :
 Եւ զի՛ հեշտին հողմիկս աստէն
 Սաւառնացեալ յեմակ հովտէն ,
 Բարբախտի՛նդ գէմս եւ հոսրովս
 Ծածանելով ընդ նոյն եւ սիրտս .
 Զաստուածայինն աստ տեսէք սէր
 Եւ օրհնեցէք մանկունք ըզտէր :
 Թըւի հրեշտակ մի քաղցրաձայն
 Իջեալ ի սօս սաղարթալայն ,
 Յերկնից դրախտէն փրչել զայս շունչ
 Քաղցրաշօշափ եւ քաղցրահունչ :
 Զաստուածայինն աստ տեսէք սէր
 Եւ օրհնեցէք մանկունք ըզտէր :
 Հայեցարուք ի թիթեռնիկ
 Հեղաթրուիչ ծաղկէ ծաղիկ ,
 Որոց նըման եւ ինքրն պերճ
 Ծաղկաթեւէ յայերաց մէջ .
 Զաստուածայինն աստ տեսէք սէր
 Եւ օրհնեցէք մանկունք ըզտէր :

Լըւարուք զերգ ծիծռանցդ բիւր
 Ի հարաւոյ հասեալ մեզ հիւր ,
 Ի ծայր ծառոցս եղեալ բունիկ
 Ու զվրտակաւրս [Թափառիկ •
 Զաստուածայինն աստ տեսէք սէր
 Եւ օրհնեցէք մանկունք ըզտէր :

Լըսէք հեռուսա եւ հեզ բառալ՝
 Ահա գառինքն ի սէզ կանաչ ,
 Եւ ուք ի վազըս ձեզ նրման
 Խայտան ի սոյլ հովուի սրընգան •
 Զաստուածայինն աստ տեսէք սէր
 Եւ օրհնեցէք մանկունք ըզտէր :

Երթայք համբոյր տուք գառներոյն
 Ծարրեալ ծնօտիցն եւ աչերոյն •
 Եւ Տէրդ Յիսուս յուշ ձեզ լիցի
 Գառն Աստուծոյ կոչեալն յերկրի •
 Զաստուածայինն աստ տեսէք սէր
 Եւ օրհնեցէք մանկունք ըզտէր :

Հովիտս համայն ձեզ գեղապանծ
 Նորին սրարգեւ է աննախանձ •
 Հաւաքեցէք ծաղկունս ընտիր
 Սուրբ սեղանոյն արգազիր •
 Զաստուածայինն աստ տեսէք սէր
 Եւ օրհնեցէք մանկունք ըզտէր :

Եւ այսքանեաւ լըցեալ գեղով ,
 Դարձուցէք զաչս առ նա սիրով ,
 Եւ մատուցէք զոր նայն խնդրէ
 Ըզսիրտ ազատ յամէն չարէ :
 Զաստուածայինն աստ տեսէք սէր
 Եւ օրհնեցէք մանկունք ըզտէր :

Ձիք յայսմ հովտի չիք եւ այլուր
 Այնպէս չըքնաղ այնպէս մաքուր
 Որպէս ըզսիրտ մանկան անմեղ,
 Որ Յիսուսի սիրոյն է տեղ,
 Օ՛ն լըցարուք ի սուրբ յայդ սէր
 Եւ օրհնեցէք մանկունք ըզտէր :

Ա Ն Թ Ա Ռ Ա Մ Ծ Ա Ղ Ի Կ

Պըլին գահոյք ձրմերան
 Յափափայից ձիւնադէզ,
 Անձկակարօտ ես գարնան
 Խընդրեմ գալար ասպարէզ .
 Իջուք, մանկունք, ի պարտէզ,
 Ժողովեցէք ինձ ծաղկունս .
 Հիւսեցէք փունջըս պէսպէս
 Հոտոտեսցուք անուշունս :
 Այլ բա՛բէ, զի՛նչ տեսանեմ .
 Ընդէր կասիք դուք որդեակք,
 Հիմ՛ ոչ շարժիք շուտաճեմ,
 Զի՛նչ այս տեսիլ տըխրորակ .
 Ո՛ւր են ծաղկունք զանազան
 Զոր այնքանեաւ ժիր փուլթուլ
 Մըշակէիքդ ի գարնան,
 Յար ըզտընկօքըն գալով .

- Ոչ եւա ի յայտ գան յուշիկ
 Ի տերեւոց միջակի
 Կոկոնք ծաղկանց անուշիկ ,
 Իբր երեխայք ի գըրկի .
- Ոչ եւա այգուն հեղագին
 Յօղեն ամպիկէք ծիրանի .
 Չըմպէ բուսակ կաթոգին
 Եւ ոչ առ հողմ տատանի :
- Ո՞ւր է մայիսն երփնազարդ
 Բուրաստանիս բարեկամ ,
 Որ դայր բերէր սըփուէր վարդ ,
 Սըփուէր սըմբուլ եւ սըպրամ .
- Անդ գոյն ընդ գոյն հարկանէր
 Ձեւ ընդ ձեւոյ ի սլայքար ,
 Եւ բոյր ընդ բոյրըս խառնէր ,
 Գեղ ընդ գեղոյ դիմահար :
- Ո՛հ , աստէն չիք ինչ կայուն .
 Թէսպէտ չըքնաղ է ծաղիկ ,
 Այլ եւ նա զուրկ ի գեղոյն
 Խամրեալ ծընդի յիւր ծըղիկ :
- Յիշէք ըզվարդ կարմրորակ
 Ըզվէհագոյնըն ծաղկանց ,
 Հարիւր թերթիւք բոլորակ
 Թագաւորաց գերազանց .
- Չըկայր զոյգ նըմ՝ արդարեւ .
 Այլ մինչ անցէքդ առ նըմին
 Ի միջօրեայն բարկ արեւ ,
 Ահա վճարեալ էր վարդին .
- Իբր ընդ կառափն իւր կոշկոճ՝
 Դիտէր զերկիր գըլխակոր

Կախ ի տրխեղծըն բողբոճ ,
 Եւ թերթք զիւրեւ կախ բողբո :
 Տեսէք ըզմեղո՛ մանուշակ ,
 Որ ի միջի գալարեաց
 Իբրեւ աչկունս անուշակ
 Կայր պարկեշտիկ գետնամած .
 Յետ աւուրց հեզն ի ծաղկունս՝
 Ծաւ ծաւ ծիւրեալ քրճքրճիկ
 Եւ կրկոցեալ քան զաչկունս՝
 Ոչ եւս այլ էր նա ծաղիկ :
 Տեսէք դուք աստ գեղաղէշ
 Եւ ըզուշանս նաղելի ,
 Ոմն ըսպիտակ , միւս խարտէշ
 Շողշողելով ցողալի .
 Նա ջինջ քան ձեան ըզքատակ
 Աչաց խըտիղ եւ զարմանս ,
 Եւ ոչ մի կէտ սեւորակ
 Բըծաւորէր զիւր սահմանս .
 Սա ի շըղարշ շիկորակ
 Յեռեալ կիտուածըս ճամուկ՝
 Ճօճայր ի բարձրըն գիտակ
 Դըշխոյակերս գեղաշուք .
 Ըզնս հաստիչն իւր Աստուած
 Տեսեալ կանգուն ի վայրի ,
 Քան Սողոմոն սերճաղգեաց
 Վըկայէր գոլ ի յերկրի .
 Սակայն յաղթօղն արքայից
 Ծիրանաղգեացն իսկ շուշան՝
 Խըռուոյ եղեալ զուգակից
 Աննոյր ի հնոցըս վախճան :

Ի մարմանդուամ մարդկուԹեան
 Նորաբողբոջ դուք ծաղկունք
 Գըգուեալք ի կեանքս գարնան
 Արդ երեւիք ո՛վ մանկունք •
 Հասակ կորով եւ կայտիւ
 Կազմեն ըզձեօք արդ պարտեղ,
 Այլ ժամանակ սուրաԹիւ՝
 Խամրէ ծաղկունք՝ եւ ըզձեղ :
 Մարմին զանգուած երկրաբոյս
 Յերկիր ի նոյն հակամէս՝
 Իբր հովանի վաղախոյս
 Ո՛հ, պակասէ հետ ընդ հետ •
 Տըգեղ տըխեղծ եւ տըմոյն
 Նա քան ըզխոտըն վայրի
 Արկեալ ի գուբըս հողոյն
 Ի սպառ իսպուռ խանգարի :
 Այլ մի տըրտմիք ինձ մանկունք •
 Գոյ ձեզ լինել անԹառամ •
 Նախանձեացին ձեզ ծաղկունք,
 Դուք վիԹըԹեսջիք յամերամ :
 Քանզի սիրտ՝ սիրտ մարդըս բուն
 ՅաղԹէ տիոցն օրինի,
 Գիտէ պահել զիւր գարուն
 Եւ կալ մանուկ ծերունի :
 Ոսկեկոկոն ոսկեծիղ
 ՄըշտափըԹիԹ միայնակ,
 Ծաղիկ՝ ծաղկանց իսկ խըտիղ՝
 ԱնմեղուԹիւն է, որդեակք •
 ԱնմեղուԹիւն ըսկ ծաղիկ
 Որ յաւիտեան ոչ խամրի •

Չիք նրմին զոյգ գեղեցիկ
 Չիք ի յերկին չիք յերկրի :

Անմեղութեան յիշատակ՝
 Քան զոր չիք մեծ ըստացուած ,
 Սիրուն առնէ զձեր հասակ
 Եւ առ մարդիկ ու առ Աստուած .

Թէ յԱստուծոյ թէ ի մէնջ
 Յանկայք սիրիլ դուք մանկունք ,
 Յանմեղութեան հարջիք տենչ ,
 Եւ անթառամ կայք ծաղկունք :

Անմեղութեան կալեալ ուշ
 Հըսկեսջիք տիւ եւ գիշեր ,
 Զի մի արկցի՝ ձեզ չար փուշ
 Ի թըշնամոյն վատշուէր .

Գեր քան ըզվայրն Եդեմայ
 Ամենազան սուրբ դըրախտ
 Յանեղն աջոյ տընկեալ կայ
 Ի մարգուտ սիրան իւր անախտ .

Որում մըշակ պահասան
 Ըզխիղճ՝ ներքին կացոյց Տէր ,
 Գործել պահել յարաջան
 Վառեալ յերկիւղ եւ ի սէր :

Հանգա մանկունք մըշակիկք
 Դարմանեցէք ժիրաժիր
 Զանմեղութեանըգ ծաղիկ
 Եւ բերցէ միրգ կենսաձիր .

Այգ աղանեակն այն հրեղէն
 Թառեալ հոգին սըրբարար ,
 Անմեղութեան փոխարէն
 Աւետեացէ կեանս յամայր :

Յաստուածութեան աշտիճան

Յորմէ երբեմնն գըթեաց ,

Ամեղութեամբ լոկ միայն՝

Մարդ արասցէ վերադարձ :

ԸՆԾԱՅԵԱՅ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ

Էր երբեմն յաշխարհ մեր նախկին

Ի վասպուրական նահանգին՝

Մենաստան ձօնեալ յերախտեաց

Երկնից եւ երկրի տիրուհւոյն ,

Ի ի ճահ կոչեցեալ իւր անուն

Սուրբ Աստուածածին Ընծայեաց :

Հոյք կուսակրօնից միանձանց

Յանդադար ի ձայն սուրբ մնչմանց

Վերընծայէին ալէլուս

Առ այն՝ որ ի տիան ապիկար

Անեղին եղէւ բուն տաճար ,

Առ այն աննրման եւ միշտ կոյս .

Իսկ ի յընծայմանն աւուր դալ ,

Յորում թունդ ի լանջ սրբափայլ

Ինքնայորդոր կոյսն այն սիրուն

Դիմեալ՝ զանբիծ սիրտն իւր կարկառ

Չօն յանդարձական եւ սրայծառ ,

Եւ սխրացոյց զէնն իսկաբուն .

Յայն տօն գեղեցիկ եւ չքնաղ
 Դղըրդեալ գաւառաց անյասրաղ,
 Տող ի տող անկեալ զուարթագէմ,
 Ի յայն մենաստան երախտեաց
 Յայն Աստուածածնին Ընծայեաց՝
 Ուխտիւք եւ նուիրօք դնէին դէմ :

Այլ անդ առաւել մանկըտին
 Ի հանգըրուանաց գեղջէին
 Գային հետեւեալք սիրափոյթ .
 Իւրաքանչիւր նոր ի ձորձիկ
 Իբր ի նաւասարդ կամ զատիկ
 Զարդարեալ ի զարդ անըսողիւս :

Եւ իւրաքանչիւր զիւր նրէր
 Կազմեալ նախահոգ զհետ բերէր .
 Որ բոյնըս ձագուց գեղաբաստ ,
 Որ միրգ եւ որ կաթն անուշիկ ,
 Որ վարդ կամ ռեհան ու այլ ծաղիկ ,
 Ի որ այլ ինչ առձեռն եւ սրտորաստ .

Զայս մանկըտին ձօն երախտեաց
 Այն Աստուածածնին Ընծայեաց
 Ամ յամէ հանէր ի սեղան .
 Եւ շուրջ բոլոր ծուներ ի խոնարհ
 Գլուխ ի վայր՝ ըզսիրտն ամբառնայր ,
 Եւ ասէր , « Ընկալ սուրբ կուսան » : —

Արդ դարձեալ դայր տօն երախտեաց
 Այն Աստուածածնին Ընծայեաց ,
 Եւ ամբարձան սիրտքն խոնարհ ,
 Որ բունք եւ հաճոյքն էին ձօն ,
 Յազգ ազգ ուղղութեանց ի սրտսօն ,
 Եւ չեղէն կուսին արհամարհ .

Եւ ընկալաւ ձօն երախտեաց
 Այն Աստուածածինն ընծայեաց
 Ըզպարկեշտութիւն, ոյր նըշան
 Եդեալ էր մանկան զմանիշակ,
 Յայլմէ՛ վառ սիրոյ նըշանակ
 Ընկալաւ ըզվարդ կարմրերփեան .
 Զմաքուր սիրտն ետես ի շուշան,
 Զքարախոունկն յըղձից ի նըշան,
 Զեղբայրսիրութիւն ընկալաւ
 Յաննախանձ հաւուց թեւակից,
 Ըզմեռելութիւն ի զմրուսից,
 Եւ զայն ամէն մի մի կարգաւ :
 Եւ ի փոխարէնս երախտեաց
 Այն Աստուածածինն ընծայեաց
 Կաթեաց ի նուէրքն յայն ցօղս անոյշ,
 Եւ անմահ բուրեաց հոտ անդէն .
 Եւ գեղեցկագոյն ձօնքն եղէն,
 Եւ սիրտքն առաւել եւա քընքոյշ .
 Եւ իւրաքանչիւր մինչ առնոյր
 Ի սուրբ սեղանոյն ըզնուէրն իւր՝
 Հոտոտէր, եւ յայլ յայլմէ լեալ
 Թըւէր ընթեռնուլ ի նըմայ
 Զհաճութիւն կուսին Մարեմայ,
 Եւ կըրկին դառնայր փառըս տալ : —
 Իսկ Մուշեղ անդ զն՛նչ հայթայթէ,
 Մուշեղ որ զօրէնս ոչ գիտէ .
 Որ ըզկրիցն ըզհետ դայթ ի դայթ
 Երբէք չկառոյց սիրա երախտեաց
 Յայն Աստուածածինն ընծայեաց .
 Զինչ գործեսցէ՛ մքոստ մանուկդ այդ :

Որպիսի՛, աւանդ քեզ Մուշեղ,
 Որպիսի՛ ամցես ձօն չքքեղ
 Մօրն այն եւ հանուրց դշխոյին,
 Այլ առաւել քոց նրմանեաց
 Որ բազմակարօտ էք ձեռաց,
 Դու որպիսիս ձօնըս նրմին :
 Ըզհետ ընկերացն հուսկ վերջոյ
 Գայր եւ Մուշեղ սիրան արաստոյ :
 Զի որ այնքանոյ չրզգայ մօր՝
 Որում եւ Աստուած իսկ անայ,
 Եւ դուռնն դժոխոց պատկառ կայ,
 Զինչ կոչել ըզսիրաւն խոտոր :
 Գայր որպէս ոչխար խեղանդամ
 Զատեալ ի հօտէն խուռներամ,
 Քանզի սպառ փախչել չէր հրնար,
 Կամ երեւել զիրկ յերախտեաց
 Այն Աստուածածնին Ընծայեաց,
 Զի մի նզովեսցի շանթահար :
 Խոտորեալ յուղւոյն եւ զանխուլ
 Զըդեաց ձեռն ի բոյս ինչ հարուլ,
 Եւ վարկպարազի բողորեաց
 Մասամբք՝ զոր յաճախ յանարժանս
 Համարձակեցոյց ի մեղանս,
 Պըսակ ի խոտոց վայրենեաց :
 Ուր սրմբակակոխ եւ խոտան
 Կիսաթարշամ բուն ինչ ծաղկան՝
 Ծըշգրիտ ըզսիրան այն նրկարէր,
 Յորում ուղղութեանց բոյսք նախկին
 Ազազունք անկեալք դրնէին
 Ի գաղձ եւ ի փուշ վատըւէր :

Պըսակ այսպիսի ածեալ դաղտ
 Մատչէր ի սեղանն այն անախտ ,
 Եւ մերթ շիկնեալ մերթ դարկացեալ՝
 Գաղտուկ եւս ձեռամբ դընէր զայն
 'Ներքոյ ծածկոցի սրբութեանն ,
 Ինքն յետուստ բեմին կայր զօղեալ .

Ոչ որ ի ժամու պաշտամանն

Ետես ըզՄուշեղ յանդիման .

Այլ անդ ի թիկանց սեղանոյն

Կայր կծկեալ գրձեալ միայնիկ ,

Թագուցեալ ըզդէմնն ի ձորձիկ .

Մինչեւ յարեաւ գունդ մանկըտուոյն :

Յարեաւ ուր ուրեմն եւ Մուշեղ

Եւ մատուցեալ յոտն ի մեղմեխ ,

Տակաւին երեսք շառագին

Եւ գըլխակոր , զձեռսն տարաւ

Անուղ զիւրն ձօն ըզգուշեաւ .

Այլ չկարաց ծածկել բընաւին :

Եւ զիւրդ ծածկել զերախտեաց

Գործ Աստուածածնին ընծայեաց . . .

Պըսակն այն զաղիր եւ թարչաւ

Իբրեւ զհիւս զուարթնոց անմահից

Քաղցրահոտ , պայծառ , ցօղալից

Բուրէր եւ փայլէր անթառամ :

Չայն յեկեղեցին ընթացաւ .

Շըշուկն հնչեաց , գունդըն դիզաւ ,

Մանկունք , միանձունք եւ խուժան՝

Ձկտեցուցեալ զաչս ի Մուշեղ

Յուզէին ըզպսակըն շքքեղ ,

Զոյր երբէք տեսեալ չեն նըման :

- Ընդ սիրալիր աուրս երախտեաց
 Այն Աստուածածնին Ընծայեաց՝
 Կայր ապշեալ եւ ինքն իսկ Մուշեղ,
 Եւ արձանացեալ ոչ գիտէր
 Ի խոնարհ պշնուլ թէ ի վեր,
 Յայս պրսակ թէ յիւրնն տրգեղ:
 Ուստի այն ծաղկունք հրաշալիք: —
 Ըսքանչացարուք սիրելիք:
 Յանկանեւ ըմբոստ մանկանն այն
 Գլխիվայր յետուստ սեղանոյն,
 Անկաւ խտերախ սիրտ նորուն,
 Զ' ի հեզութենէ չէր ունայն,
 Եւ ասաց սրտիւ երախտեաց
 Առ Աստուածածնին Ընծայեաց՝
 Թէ «Քանզի չունիմ ինչ նրէր,
 Այլ յօժարութիւն զարթնու յիս,
 Ընդ վայրենացեալ դաւարիս
 Առ ըզբոյս սրտիս ասպալեր»:
 Եւ անդէն պուղեալ պղպջեցան
 Երակունք սրտին ջերմն արեան.
 Եւ ծուխ արտասուաց եւ յաչկունս
 Եւ սուրբ ջերմութիւն առ զողին.
 Եւ սառոյցք մեղացըն փշրին,
 Եւ փուշքըն փոխին ի ծաղկունս.
 Եւ անցեալ ընդ բեմն երախտեաց
 Այն Աստուածածնին Ընծայեաց
 Տարափ արտասուացն հրահոսան՝
 Խարուկեալ ըզխոսն եւ ըզփուշ
 Յօղեաց մարդարիտըս քնքուշ,
 Սրբեցաւ պրսակ մուշեղեան:

Քո խոնարհութիւնդ ու արտասու
 Ա՛լ Մուշեղ, դարձոյց քեզ զՅիսուս,
 Եւ դոքօք միայն քո կորուստ
 Վերադարձաւ յանձնըդ թափուր :
 Զեղջ՝ աստուածային իցէ հուր
 Որ կիզու զմեզանա ի ներքուստ :
 Սիրտ խոնարհ եւ սուրբ արտասուք
 Մեծ քան զամենայն ձօն էք դուք : —
 Սովաւ՝ թէ անսուրբ որ այսօր
 Մատեաւ ի նրէք երախտեաց
 Այս Աստուածածնիս ընծայեաց,
 Դարձց՝ ի հուր ձուլեալ երկնաշնորհ :

ՄԻՀՐԱԿ ԵՒ ՅԱՍՊԻԿ

Միհրակ մանուկ խարտիչադեղ
 Այն ինչ ետես ըղկենցաղ
 Եւ զարփենւոյն կամար չըքեղ,
 Եւ զաստեղաց հոյլ չըքնաղ,
 Թինդ ետ դետնի թեւ թօթափեաց,
 Ոստեաւ յանիւ բաղդավար •
 Ծափ ըղծափի հար եւ ցընծաց,
 Յոտն ի մատին ճոխանայր :

Միհրակ, աւանդ, զի գործեցեր...

Խարխուլ անիւդ անկայուն՝
 Տես թէ քանի շոյտ վայրաբեր
 Ի խոր դիմէ վախս անհուն :
 Վայրն աստեղաց յոր ձրգտէիր
 Բիւր տենչանաց քոց անհաս,
 Խոր վիհս ունի հանդէս կըշիւ,
 Անյագու թեանդ սլատուհաս :

Իսկ դու Յասպիկ ժիր սրարմանի,
 Մի կոյր բաղդին հաւատար
 Թէ զքեզ ի վեր ի վեր տանի
 Այն խաբուսիկն օդասար •
 Զի մինչ անիւն ի գիւլ գայցէ՝
 Յանկարծ թափեալ ըղդաստակ,
 Կենդ ժոտ ոտիւք խիստ աքացէ,
 Գըլէ ի վիհ անյատակ :

ՅՈՒՆՈՒԱՐ

Յո՛ւլ անց տարին եւ քո աւուրք Գրիգորիկ ,
 Ո՛ւր գեղանին գարուն , շրնկան փոթորիկ .
 Անուշաբերն եւ պարաշարժն ո՛ւր աշուն ,
 Եւ յո՛ր ցըրտին պատանա ծաղկունք ազազուն .
 Ծայրակարմիր ո՛ւր առաւօտն այն խաղաղ
 Եւ ի դաշտէն ամբարձիկ նուրբ շամանդաղ .
 Հիւրք երգաբնակք ո՛ւր մեր ծիծուռնք , ո՛ւր ճնճուղք .
 Է՛ր ամայի եւ առուակաց շարժուն ուղք :

Այն ամենայն եկն եւ էանց .

Սաղարթն ի հող ընդ հոյլ ծաղկանց ,

Եւ ամն անկաւ ի ժամանակ . . .

Այլ յարիցէ նոր յեղանակ :

Զայս գուշակէ եւ նորահաս ինձ տարիս
 Ի խինդ եւ յոյս շարժեալ զեղերըս սրտիս .
 Եւ երբ փոխին եղանակացս հանգուռնակ
 Դիւրայեղեղք քան ըզնոյնս՝ իմըս հասակք ,
 Եւ ընդ ծաղկանց թօթափին յոյսք մեր եւ խաղք
 Եւ վիշտք եւ հէշտք , եւ ժամք խըռովք եւ խաղաղք ,
 Եւ մինչ խաղայ ւ անցանէ բնաւ որ զինեւս
 Եւ ընդ նոսին յանըզաստից երթամս ես ,

Ի յաւիտեանսն հանէ տարի

Զամէն զգացուած եւ կիրք բարի .

Եւ ես երթամ ի վայրն անանց

Ուր կառուցաւ տունն յաւիտեանց :

Փ Ե Տ Ր Ո Ւ Ա Ր

Համատարած ի սրտանս
Մեռելատիս սաւանիս ,
Որ ծածկէ զթուխ ցուրտ իրանս
Ամենաբոյժ մօր գեանիս՝

Ո՞վ չասիցէ զքեզ երկիր
Անջեր յարեւ ու ի խարոյկ ,
Մածեալ ի մահ անյարիր
Ըզքեզ բնութիւն գեղառոյգ :

Զխորդ յայսքան պընդապինդ
Սառամանեաց վիմատառ՝
Արձակիցի կենաց խինդ
Եւ խաղայցէ շունչ կայտառ :

Եղո՛ւկ , աւաղ զբօտանաց .
Մեռաւ էանց գեղ վայրի ,
Լոկ ընկալուչ արտասուաց
Դէմք դիականն իւր այրի : . . .

Մի այդպէս ո՞վ Գրիգորիկ
Բնութիւն յանգորր արդ նընջէ .
Ան արարչին հաշտ քաղցրիկ
Եւ յայդ դիմաց հեռի չէ :

Իսկ որ հըսկէն յապառաժ ,
Ի սառն ու ի տոռըն բնութեան ,
Նա ո՞չ հըսկէ լուսահրաշ
Յիւրըն պատկեր տիրական :

Մ Ա Ր Տ

Ի ներքսագոյն ելիցն յառնէ արեւակ
 Յարդարեալ ծամս ոսկեհիւ,
 Զկամարագեղ երկարելով սարունակ
 Կոչէ զբնութիւն ի յայթիւ .

Ընդ վարդագեղ սահել նշուլիցն ընդ լերինս
 Թօթափին պաղ եղեմունք .
 Խլրրտեալ երկրի մերժէ զճերմակ իւր բեռինս
 Եւ արձակին նոր գարունք :

Գարունն նոր, սհ . ոյր ոչ խայտայ սիրտ ի ծոց
 Երբ գայ Մարտ պար բողորել .
 Միով ձեռամբ վանեալ զամիսըս բըքոց
 Միւսով կոչէն զԱպրիէլ .

Յ'ողոց հանէն հալին յետին ձեանց կապանք
 Յեռանդն հարուն զերծ վրտակք .
 Յոտիցն հըպել՝ պարզին դալար սրամունձանք
 Եւ տունկք կապեն ծաղկանց թագ :

Իցէ չըքնաղ քան զամիսն այն եւ զհասակ
 Յորում տեղի ապ երկիւղ .
 Եւ կենսածուն եւ սրտապինդն օժանդակ
 Արձակի յոյս նորընձիւղ :

Արդ գեղաղէն եւ գեղածայր փարի զբեւ
 Հասակն յուսոյ Գրիգորիկ .
 Պայծառասցի զգրվսովդ շնորհաց սուրբ արեւ,
 Իւ սիրտք պընդին կեան, հողիք :

Ա Պ Ր Ի Լ

Ի կարմրիկ ու ի կապոյտ
 Յամպերոյն ոսկեթել
 Երփնազարդ կողոպուտ
 Առեալ գամ Ապրիէլ .

Յաստեղաց ի վայրէջ
 Ընդ լերինս ընդ հովիտ .
 Զիմ ձորձիկ ծաղկառէջ
 Տարածեմ գեղափթիթ .

Վարդաման իմ ձեռամբ
 Ըզգարունըն մանուկ
 Որորեմ յամբոյ յամբ
 Ի զեփիւռ հեղատիւդ ,

Եւ բերեալ ի սարսուղ ,
 Բովանդակ բընութեան
 Արկանեմ ես բեհեզ
 Հրձուանաց սլատմուճան :

Տես քանի՛ քաղցր շունչ ,
 Քաղցր եւ ջուրք կարկաջունք ,
 Քաղցր հաւուց եւ մրմունջ ,
 Ամենուստ օրհնութիւնք :

Այլ զիս զուարթս Ապրիէլ
 Զիս՝ աւանդ , Գրիգորիկ ,
 Զիս յերկար նըշմարեւ
 Չունին մարդ եւ մայրեք .

Ահա վարդ եւ յասմիկ
 Մանուշակս իմ ահա
 Թերթ ի թերթ ընկեցիկ
 Ըզվարսիւքս անկեալ կայ .
 Եւ զհանգոյն նոցա զիս
 Զվաղանցուկս արդ վանէ ,
 Ժիր եղբայրն իմ Մայիս ,
 Ընդ գարնան դուռն հանէ .
 Ընդ որ ինքն իսկ ընդ փոյթ
 Եւ զգարուն տանի 'նդ իւր .
 Այսպէս գամք յերթալ շոյտ
 Առժամեայ երկրիս հիւր :
 Այլ դու զգօն Գրիգորէ
 Ի տիս յայդ գարնայնի՝
 Զուղղուծիւնս՝ զոր բերէ
 Շնորհաց հոյլ գեղանի ,
 Մի միայն ընդ երեսս՝
 Այլ եւ խոր ի սըրաիդ
 Այժմէն քաջ սրփուեսցես ,
 Գոլ գարուն մշտափթիթ :

Մ Ա Յ Ի Ս

- Նլեալ ելեալ յայգս այգուն
 Իջի յովիս ծաղկաւէտ ,
 Ուր ցանկալի արեւուն
 Ճեմի զեփիւռ կարասկտ .
- Անդ ի խոնարհ ուր երկին
 Փարի զգաշտաւ եւ լրճաւ՝
 Բզբբբմացանն անկողին
 Եթող արեւն եւ յարեաւ .
- Յարեաւ , եւ օդ , բլուրք եւ ջուր
 Հանգոյն լարից զուգահար
 Ի նախն իւր փայլ կենսատուր
 Տատանեցան սիրաբար .
- Վարդ եւ յասմիկ , մանիշակ
 Ծաւալեցան բոյր ի բոյր ,
 Ճընճղուկ , սարեակ եւ սոխակ
 Երգս հնչեցին դաշն համբոյր .
- Ճաճանչաւուխտ ծիրանի
 Արկ արեգակն եւ ի վեր ,
 Խարտեաշ մականս արփենի
 Խոնարհեցոյց յերկիր մեր .
- Արդ հաշտութիւն արդ դարուն ,
 Արդ սէր ծաւալ ի բնութեան ,
 Համատարած քաղցրութիւն
 Խաղայ խորան սու խորան : . .

Իսկ իմ տըւեալ զակն ի ըյս
 Ըզսիրտ յանմեղ ըզբօսանս ,
 Եւ ցօղաթուրմ զոտս ի բոյս
 Ի հովանուտ այգեստանս ,
 Ըզփունջ ծաղկանցս երփնեւրանդ .
 Յորոց ի ցօղ փայլ ի փայլ
 Բիւր անկանին ծիածանք ,
 Ո՞ւմ ձօնեցից սըխրացեալ .
 Քեզ բերողիդ արդեօք , քեզ
 Այսքան բարեաց , ո՞վ Մայիս .
 Այլ զի՛ շիկնեալ դու ասես
 « Իցի՛ւ , այլ մի , զի մահ յիս .
 Թէպէտ չը.քնաղ յերկտասան
 Ծընունդ տարւոյն՝ չիք քան զիս ,
 Թէպէտ կենաց եմ որրան ,
 Այլ սկս նոցին մահ եւ յիս » :
 Ապա գիտեմ , գիտեմ ում
 Չօնեւ զծաղկունս ցօղալի .
 Ի տաճարին անդ սըբբում
 Կայ ինձ երկնից տիրուհի . . .
 Քեզ աւասիկ Մարիամ
 Սըփուեմ զծաղկունս ընդ ոտիւք .
 Եւ ընդ նոսին զանթառամ
 Հեղում ըզսիրտ քեզ ուխտիւք :

Յ Ո Ւ Ն Ի Ս

Յունիս կայտառ եւ ջերմիկ
 Զմարգս ի ծաղկանց կողոպուտ
 Կազմէ ի հունձ եւ ի միրգ .
 Իբր ի գիշեր համառօտ
 Յայտնին ծաղկունք ուր ուրեք
 Աստեղք մերձեալք յառաւօտ .
 Պարզ եւ չքնանող արշալոյս ,
 Սակայն փափուկ զաղփաղփուն
 Տայ յերեսաց արփւոյն խոյս :
 Զի՛ հրաշագեղ է ծաղիկ .
 Այլ թէ պրտուղ ոչ բերէ՝
 Զինչ օգտեսցիս Գրիգորիկ :
 Ըզլաւութիւն զինչ շահ քեզ
 Թէ ի մըտիդ ունիցիս
 Եւ ոչ գործովք հաւաստես :
 Միտ գիր ի ծայր առուակին
 Ի սաղարթունն եւ հարուստ
 Ի բրդաձեւ կեռասին ,
 Եւ ի դրացին իւր դամոն ,
 Ոյց մատուրակ եւ դայեակ
 Վըտակս այս կայ սպաղսպջուն .
 Կա ծիրանի եւ սա մոյգ
 Ծանրագըլխեալ եւ ճօճեն
 Ըզբարունակսըն զոյգ զոյգ :
 Ահա խոնարհն եւ պարկեշտ
 Ղօղեալ ելակն ի մարմանդ
 Չըգէ զձեմոյն ի հոտ հեշտ .

Մատիր մատամբդ արդ ըզգոյշ
 Քաղեա, տուր փառս արարչին,
 Արա քըմաց քոց անոյշ:
 Հապա եւ դու նայապէս
 Սըրտիւ քով լեր պըտղաբեր,
 Յարարողին քո վայելս:

Յ Ո Ւ Լ Ի Ս

Երկակի դիմօք ցոլակն արդ յուլիս
 Յերկնաճեմ սուրայ յառիւծուն քամակ
 Արկախեալ ընդ օդ ըզբաշարն հրալիս.
 Մերթ ի պարզութեան երկնից ոսկեյեռ
 Երկայնեալ զընթացս արփիցն իւր յստակ՝
 Արեւշատութեան թըլի նըշան մեր,
 Մերթ ըզգայրացեալ շողսըն կիզանուտ
 Բուժեալ հովանեօք սաղարթուն մայրեաց՝
 Ապակեայ սրսկէ զնոքօք ալեաց կոյտ.
 Զեփիւռ ածէ՝ նդ այգ, զեփիւռ ընդ երեկս,
 Եւ ըզմըխիթար սըրտից անձկայրեաց
 Յարուցանէ զպարս աստեղց լուսերես:
 Եւ, ո՞, Գրիգորէ, չասիցէ յայնժամ՝
 Տիպ յստակ վարուց զայդ գիշեր պայծառ
 Ոյր զերծ ի կըրից անցին կենաց ամբ:
 Այլ դու միտ դիր արդ ընդ դալուկն երկնից.
 Սարսուռ եւ տագնապ սողին ամպավար,
 Զուարճըն բնութիւն հեծէ թախծալից.

Լքսէս յանտառէն յորձանս յորդահոս .

Խօշիւն է մայրեաց , ճարձատիւն ստոց ,

Յոր ահեղն յանկարծ հընչէ ստուբիլոս :

Փախիր Գրիգորէ ի խրճիթն անբոյթ .

Ահա թեւք մըրըկին սաւառնին յօդոց ,

Փոշի սեաւ դիմացն երերուն ծածկոյթ .

Իբրեւ ի վախոուստ տես զն՞ խուճապին

Գազաթունք ծառոց հառաչմամբ ի վեր՝

Եւ պարուրելով յամպս աղջամըլջին .

Սըրտմըտեալ իշխանն աւուր քօղ ածէ .

Եւ յանկարծահաս կարկատուն գիշեր

Տատանեալ հողմոց՝ ըզտարերս կոծէ . . .

Լուր . . . դըրդին երկինք որոտ ընդ որոտ

Իբր ահեղ թընդմոռնք վըհնցն ի Մասիս՝

Յորմէ գազաթունք սարսին եւ ստորոտ .

Ահա զթըխաթոյր հերձեալ կողս ամբոց

Ի շիննդն ահաւոր եւ յօձաձեւ գիլս

Բարկաճայթ նիլակք տեղան հուր եւ բոց

Յամբուռոյց մնայլից շանթք պարտոխաթափ .

Հա՛ կայտունն յերկիր , ցասման արտասուք

Սալացեալ տեղան կարկըտոյ տարափք ,

Եւ հեղեղագործ սահանք ճորտք հողմոյն

Ըզլեախն քամեալ ցասմանն ըզպատուք՝

Հազիւ շիջուցեալ դառնան զհետ ամպոյն :

Ելցուք արդ . . . աւա՛ղ կաղնիդ հինաւուրց

Անկար եւ ծըխես անզարդ անսաղարթ .

Եւ դու ո՛վ պարտէզ , խաղալիկ կաս ջուրց՝

Համբարք դուք հացի եւ դինիդ տըհաս ,

Այդպէս կող առ կող դընիք դիտասպաստ . . .

Ո՛վ անսանձ կըրից սատկեր եւ օրհաս :

Օ Գ Ո Ս Տ Ո Ս

Ընդ հովանեաւ վարսագեղին դաւարոյ
 Յորմէ չկարէ զեփիւռ ի սպառ տալ հրաժեշտ ,
 Յարտասուածութիւն հովիտ ի ստուերս ուռենւոյ
 Ելեալ նրստցուք յերեկորեայ ժամուս հեշտ .
 Աստ Գրիգորէ կանգնին պատուար մեզ մայրիք ,
 Սաղարթասպատ զրահաւորք դէմ արեւուն ,
 Ուստի հազիւ շքշնջէ սիւգ խաղաղիկ
 Ի դաշն եւ հեզ խառնեալ հաւուց ճրոուողին .
 Ահա երեկն ընդ վախս ամպոց բոցագէզ
 Իջեալ սահի , ձիր արդարեւ թանկագին .
 Եւ ըզներբին թողեալ կանաչն ասպարէզ՝
 Քաջերգն հաւիկ լընու շնչով զովագին :
 Լուռ լուռ . յարեաւ անսուտ հարցուկն այն ի սօս .
 Ի յօդ եւ յոստ ոլորէ ձայնս երերուն ,
 Դաշնակութիւն կաթի՛ լեզուէն մեղրահոս .
 Չրգիտէ սիրտ զլինչ յինքն ազգէ այն թռչուն :
 Ո՛վքո՛ հրաշիցրդ , բընութեան ոստիկան ,
 Որ յարեգակն ի նոյն քառեակ ածես դէմն ,
 Եւ խոռվես յերգ միոյ հաւու զսիրտ մարդկան ,
 Եւ ի զգալեացս յիմանալեացն հանես ճեմն .
 Շընջեսչիք հողմք , շարժեսչիք ծառք սաղարթունք՝
 Ալիք զալիս կալեալ ելէք գետք ի ծով ,
 Եւ յիմանակն իջէք գարունք եւ աշունք .
 Զի ամենայն տարուբերի Աստուծով :

Ս Ե Պ Տ Ե Մ Բ Ե Բ

Նուրբ կապուտակն անկեալ թեթեւ ի բեհեզ՝
 Բառնայ յօդոց զամարայնոյն ըզբարկ շող,
 Ըզմատուրակ խընդից ածեալ զաշուն հեզ.
 Ամպ տամկացեալ եւ սիււզ հընչեալ զովագին
 Ի նոր գարուն ձայնէ զբնութիւն փախըստեայ .
 Փութան ծաղկունք, աւաղ, յողջոյն ի յետին :
 Գեղեցկաճեւ՝ գընայ 'նդ մարմանդ գարշապար
 Դարձ ի մարզից եւ յուամանէ արարեալ,
 Զհետ ընթանայ փարեւ զաւուրբբ հեշտարար .
 Հետազօտէ զանտառախիտ հովանին
 Յորս կաքաւուց, ծըմականխատ երէոց,
 Որ սաղարթուց ի շեղջ դի ցուրտ անկանին :
 Մարգարտաշար ոսկեծըլի անդ ողկոյզ
 Սուտ օշարակ կենաց ի ծոցն ուռուցիկ՝
 Հրաւէր շըրթանց կարգայ քաղցրիկ ծորեալ հոյզ .
 Դեռ հուր վիժակ ի սրարին առեալ չէ քընքոյշ,
 Զոր՝ մինչ յաթուր ու ի բանտ մատնի հընձանին՝
 Թայիէ ի սիրտ արբեցելոյն անըզգոյշ :
 Այգեգործի գըզուեալ զորթոյն ուռ սրարարտ,
 Ո՛ր թէ յատեալ չէր իմ, ապէ, զուռս անպէտ,
 Ըզցանկալիս ոչ կըթէի սըրտուդս արդ :
 Քեզ երանի՛, թէ զնոյն ասել Գրիգորիկ
 Ընդ յապաւման կըրիցդ իցես բաւական,
 Յորժամ յաշուն տիւոցդ հասցես խաղաղիկ :

Հ Ո Վ Տ Ե Մ Բ Ե Բ

- Ես մինչ ի գիւղս կանխաւ եկի ,
 Մարդն էր կանաչ , օգ լուսաճեմ ,
 Կեանս հոսէին ակն արեգի
 Ու աստեղք՝ ծաղկանց նախանձընդդէմ .
- Ի դաշտ ի բլուր եւ ի հովիտ
 Ձիւ ձրգէին բնութեան վայելք
 Իբր ըզմեղուս ծաղկանց փրթիթ .
 Չըքնաղ աւուրցն հասին արդ ելք :
- Ահա երկինք աղօտալոյս ,
 Ահա մարմանդք ծաղկանց յուրաստ ,
 Ահա յերկնից ձիգ ի վայր կոյս
 Համատարած բալ առադաստ ,
- Ձոր հազիւ հազ ի միջօրեայն
 Պատառոտէն նեաք արեւուն ,
 Հակիրճ գործեալ զերեկորեայն
 Տամուկ ի ցօղս առաւօտուն :
- Սաղարթ սաղարթ , ո՛վ հիւր նախկին
 Կենդանարար գարնան եւ զարդ ,
 Ի բարձրոստեան դեղնեալ դիտին
 Ո՞րքեղ ձաղեալ հալածէ արդ :
- Եւ զինչ ի յօդրս տարուբեր
 Ձոտիւքս իսկոյն տալով գալար
 Ի մեղմ շրջիւն շրթանց յերեր
 Ձինչ խօսիցիս յուղիդ մոլար .

Զայն ասիցես, Գարձի են ժամք,
 Յեա պարասոյ հանդէս գործոց •
 Թէ՛ կենցաղոյս տուրք ասլաժամք
 Միշտ յանցելոյն դիմեն ի ծոց :
 Լըսեմ սաղարթ, ըզձայնդ յոգիս,
 « Մի մի օրերդ ո՛վ Գրիգորէ
 Սահի՛ կենաց ծառոյդ զերդ զիս •
 Փուլթա՛ ծաղկել մինչ ժամ դեռ է » :

Ն Ո Յ Ե Մ Ի Ե Ր

Թողուն դաւարք բըլրոցն ըզձայր,
 Կան սահ մ՛ ի մարգա երերունք,
 Եւ թառամին ի գիրկն ի մայր •
 Հողմն հիւսիսի հարեալ ի դաշտ
 Զաշնայնի հէգ գերուլթիւն
 Ի ձոր զանխուլ վարէ անհաշտ •
 Տերեւաթափ եւ ոստաքանց
 Գողան հողմոց ասոյեանք
 Մայրիք եւ ծառք՝ պտղոց մեր գանձ •
 Իբրեւ անմայր մանկունք ողբան,
 Իբրեւ ըստրուկք պարտականք
 Կանգնին յահէ տեսուն տպարան :
 Ի հիւսիսոյ հընչէ սրտգամ
 Արքայն լերանց բիւրեղեայ,
 « Իմացարուք, ձըմեռնըս դամ » :

Եւ քան զառիւծ այլ ամէհի
 Խրդեալ զկապանս ութամսեայ
 Ասարատակէ վեր՝ աշխարհի .
 Ի շունչ նախկի՝ խամրէ զդեափն .
 Չըւեն յերկրորդն՝ անասունք ,
 Վայ որ մընայ երրորդ ցրտին :
 Այլ մինչ խուճապ շուրջանակի
 Եւ յեղակարծ դան մահունք ,
 Ո՞ անդ իշխէ կալ քաջողի ...
 Տես Գրիգորէ եւ սքանչացիր .
 Միայն մըշակն է անփոյթ
 Որ ծածկեաց զյոյս իւր սերմն՝ յերկիր :
 Ի ձմերային սաստից վըստաս
 Այժմէն սերմանս լաւութեան
 Ա՛րկ դու յողիդ , եւ զի՞ քեզ աս :

Դ Ե Կ Տ Ե Մ Բ Ե Ր

Ընդ երկտասան ամսամատուենս
 Տարաժամեալ տարւոյն յելս՝
 Յետին բաղխէ զսրտից դըրրունս
 Մեծատարած ածեալ թեւս,
 Եւ յայն մըխի ոլորտ խոր՝
 Ուստի չեհաս եկաւոր :

Այլ զի՞ դու, զի՞ քեզ ամ՝ դնայուն
 Յողջունականդ ի հրաժեշտ
 Ածել սրտից յամբ ըզբախիւն,
 Կիսոց տըհած՝ կիսոց հեշտ...
 Ո՛հ գիտացի, 'նդ քեզ տանիս
 Աստուատ մասունս երկդիմիս .

Հրեշտակ լըրտես դառնաս ի մէնջ .
 Եւ յանցանել քո սրավար
 Յաւիտենից կայիցն ի մէջ՝
 Զոմն ի վեր տաս, զոմն ի վայր :
 Ո՛հ, յո՞րն արդեօք, Գրիգորիկ
 Զայս ամ յըդեաց քո սրտիկ :

Գ Ա Ր Ո Ւ Ն

Ընդ վարդին հրավառ՝
 Մանկիկ զըւարթուն ,
 Բերէ քեզ գարուն
 Ըզուշան սայծառ .

Եւ ի ծակ վիմին
 Նորուն սուրհանդակ
 Պարկեշտ մանուշակ
 Ձըգէ զտես քոյին .

Պանդուխտ ծիծեռնիկ
 Գայ օդովք ջերոտ
 Կազմէլ ի ծրլօտ
 Վարանաց բունիկ .

Ի մարդ սիզաւէտ
 Գառանց եւ ուլուց
 Հօրանք կաթնածուծ
 Խայտան խընդաւէտ :

Ի սոցին վայել
 Կարդայ քեզ հրաւէր
 Ձեռամբ ծաղկաբեր
 Ձըւարճն ապրիէլ .

Յառաքինազարդ
 Թէ գընաս ուղիղ
 Որդեակ , ընդ շաւիղ ,
 Ամսահ քաղես վարդ .

Թէ սիրա քո մատաղ
 Իցէ անըստգիւտ ,
 Ո՛հ , չեք քան ըզքոյդ
 Շուշանիկ չքնաղ :
 Բայց յուշ քեզ որդեակ
 Զի զձեռն անըզպոյշ
 Խոցէ քսամնափուշ
 Եւ վարդին դաստակ .

Այլ քեզ առաջնորդ
 Թէ ունիս զԱստուած ,
 Լիջիր անկասկած
 Գարնան ժառանգորդ .

Եւ թէ դաշոք համբուն
 Ոչ պըճնին ի զարդ ,
 Այլ սրտիդ դըրախա
 Միշտ տեսցէ զգարուն :
 Արնչեսցես ո՛վ Տէր
 Ըզնորհաց զեփիւռ
 Ի մանկունս համբոյր ,
 Ըզհանձար եւ սէր .

Ի հովտիս ցաւոց
 Հողմաշարժ սարսեն
 Կոկոնք ասպազէն
 Ի խրոան փըշոց :
 Քո են սուրբ ցորեան
 Որումանց ի մէջ .
 Ընձիւղեալք ի մէնջ
 Յոյսք ազգի մարդկան :
 Ո՛հ մի հարցէ զձեզ
 Յուրտ մեղաց սարսուռ

Մի զձեզ աստից հուր
 Խամրէ տօթակէզ .
 Զի զցօղն երկնազէզ
 Արբցէ ի ձեր շնորհ
 Եւ սիրտ մեղաւոր ,
 Մանկըտի անմեզ :

Ա Մ Ա Ռ Ն

Մի եւեթ մայիս՝
 Որդեակ իմ տարւոյն ,
 Եւ ի կենցաղիս
 Քեզ մի է դարուն .
 Մի անգամ բեհեզ
 Ըղգեհու շուշան .
 Ոչ երկիցըս սէզ՝
 Կանաչ պատմութեան .
 Ապա ջերմ հողմիկ
 Ծաւալեալ կանուխ՝
 Անխոփէ զծաղիկ ,
 Արձակի պըտուղ :
 Բոյս աստուածատունիկ
 Թէ ծաղիկ էտուր ,
 Խայրիք անուշունք
 Իցեն քեզ տրխուր .

Հայեաց ընդ դարաստ
 Կողերքք մրդաւէս
 Աւձեռնպատրաստ
 Յանցորդս հակամէտ .

Վըտակք հեզասահ
 Ի խոխոջ յանդոյր
 Լըսին պահ ընդ պահ
 Յանտառ սեւաթոյր .

Սօսեացն ի կատար
 Եկեալ ի բացէ
 Զեփիւռ զովարար
 Մեղմիկ թեւածէ .

Թուչնոց դայլայլիկ՝
 Հովուին յեց ի բուն
 Ի ստուեր խաղաղիկ
 Շնորհէ քաղցրը քուն :

Այլ ոչ այս հանգիստ
 Ի տիս ամարան
 Քեզ պարգեւի միշտ .
 Ձիրք են վերնական .

Գոռայ վաղ խօշիւն
 Յերկնաճեմ մայրիս ,
 Ծըփին հասք անդոյն
 Զերդ ծովու ալիս .

Ամպրոտք թըղփայորդ
 Յայեր տխրազգած
 Որոտ առ որոտ
 Հրաւեր տան մըրըկաց .

Շանթք որոտընդոսս
 Ճայթեն բոցահուր ,

Շքէն հողմք ըմբոստ ,
 հոսին յորդաջուր . . .

Յայն տեսիլ ահեղ
 Սարսեալ մըշակին
 Խիթայ խեղայեղ
 Վասն իւրոյ անդին . . .

Այլ մի ով երկմիտ .
 Զի ոչ միշտ օգուտ
 Բերեն ջերք ածուկդ ,
 Ոչ ամալք միշտ կարկուտ :

Լաւ քեզ մահացու
 Եւ մերթ թօնընկեցք ,
 Քան միշտ արեւու
 Ճաճանք տապայեղցք :

Ա Շ Ո Ւ Ն

Զամանն եւ զգարուն
 Արկեալ զառաջեալ՝
 Աշուն ճոխ մրդաւ
 Գայ բիւրաբեղուն •
 Ճակատուն պրտակ
 Փայլէ շիկագոյն
 Որթոց սաղարթուն
 Թեւ քաջողկուղակ •
 Եւ յամաթեղջիւր
 Լի դեղաղըւարձ
 Իբրեւ ի կասարձ՝
 Յորեան ոսկեթոյր •
 'Նուռն թագաւոր՝
 Զարդ փառաց նորին ,
 Եւ շնորհք ի ձեռին
 Կարմրորակ խընձոր :
 Զաշուն պտղալից
 Տեսեալ ծերունիդ ,
 Մերձեալ առ ի միտ
 Զաւուրս քոց ելից •
 Ահա 'նդ հողմավար
 Տըմոյն տերեւոց
 Եւ վարսիցըն քոց
 Կաստի դեղ դաւար •

Սահեալ ծաղկասկս
 Անց քո մանկութիւն ,
 Եւ տիրոցդ արբուն
 Կորով քաջատես .

Անագան խայրեաց
 Եհաս ժամանակ ,
 Ընդ որում արագ
 Եւ դու գնաս ի բաց :

Օն , չեւ մանկաղին
 Անկեալ ի բերան
 Տուր զատոք ցորեան
 Քում քաջ մըշակին :

Տես ինձ կալ ըզգաստ .
 Մի ցրտասարսուռ
 Ձրմեռն տըխուր
 Հասցէ յանպատրաստ .

Եւ գբեզ խըռիւ չոր
 Հիւսսի խաղալիկ
 Ծածկեցէ լըռիկ
 Ի վիհն ահաւոր :

Չ Մ Ե Ռ Ն

- Ի սիւգ ցրտագին
 Արդ զոփայ բնութիւն ,
 Ծաղկի գլուխ լերին
 Յասրաքատակ ձիւն .
- Ոչ հեշտին կարկաջ
 Ի մարմանդ դալար ,
 Ոչ երգ քաղցրաւաջ
 Յոստախիտ դադար .
- Ո՞ւր են թերթք վարդի
 Յաղթողք ծիրանուոյ ,
 Ո՞ւր ոսկեծղիկ
 Լիութիւն անդոյ :
- Ո՞ւր թըփոց սպարիկ
 Երգահան սոխակ
 Մեզ ի սահ լըռիկ
 Հընչէլ զիւր նըւադ :
- Ո՛չ, աստեղք յարեան
 Չըտեսին ծաղկունս
 Յօղ անուշութեան
 Յօղէլ ընդ հողմունս . . .
- Ամենայն ծաղիկ
 Ի մի յեղանակ ,
 Ապա յիւր ծղղիկ
 Կորանայ ջամսք .

Եւ զքեզ մահացու ,
 Հասեալ մօտալուտ
 Ձրմեռն մահու՝
 Ազազէ փոյթ փոյթ :

Ծառդ ամբարձուղէշ
 Մընայ փուտ կեղեւ .
 Ոչ եւս գեղաղէշ
 Պըտուղք եւ տերեւ .

Եւ յորժամ զեփիւս
 Տարփողէ զգարուն
 Ի դամբանն լուս
 Չազդէ ձայն նորուն :

Այլ մի՛ քան ըզբոյս
 Մարդ իցէ խոտան ,
 Եւ ո՞չ գուցէ յոյս
 Նոր կենդանութեան :

Ո՛հ ոչ , ո՞չ այդպէս ,
 Հայեաց ընդ երկին ,
 Ըզխորդուց սպար տէս
 Ի չու թռչանին .

Ի դաւառս օդոյն
 Աւետեն ազգաց
 Տենչալի գարուն
 Նորանոր ամաց :

Ո՛հ , էկ , մի դողար
 Ի ցուրտ տապանէն ,
 Ձի մուտ է խոնարհ
 Ի յարկ երկնաշէն .

Յաչացդ ի կափոյց
 Ոչ ինչ ծանր է մահ ,

Կրտրի Թոյլ Հանգոյց ,
 Թուչի շունչ անմահ ,
 Հասկա ո՞ղուարթունք
 Զհոգի արդարոյն
 Տարայք եռանդունք
 Ի հանգիստ սիրոյն :

ԳՆԵՑԷՔ ԶԺԱՄԱՆԱԿԱ

Բերող բարեաց ժամանակ
 Ահա շնորհեալ մեզ ի շահս անանց .
 Օն շահեսցուք բովանդակ
 Յամէն վայրկենէ զմէն զիւրըն դանձ .
 Տըւող կենացս հայի զանխուլ,
 Վարձս ըստ գործոց կշռել անդուլ .
 Կալցուք կալցուք ըզվայրկեանս ,
 Շահիմք ըզկեանս :

Սահին գընան երագունք
 Ժամք եւ ժամանակ՝ յասելն հասաք .
 Եւ մինչ կարծիմք դեռ մանկունք
 Աւասիկ մերձիմք յարանց հասակ .
 Աւուրք յաւուրս ամիսք յամիս
 Վաղվաղ ըզմեզ վարեն ըստ տիս .
 Կալցուք կալցուք ըզվայրկեանս ,
 Շահիմք ըզկեանս :

Ամենայն վիշտք եւ վաստակ
 Ի մի սուղ բոպէ ամփոփեալ կան .
 Վայրկեան մ'է լոկ ժամանակ ,
 Ժուժասցուք եղբարք զայս մի վայրկեան .
 Դիւրանցք են փորձք , անանց են վարձք
 Գնացեալ ամաց ոչ եւս են դարձք .
 Կալցուք կալցուք ըզվայրկեանս ,
 Շահիմք ըզկեանս :

Փոքր ինչ քրտունք ու արտասուս
 Հարթեն զկենաց կորդ առապար .

Մի խնայեսցուք այս փոքուս

Զի յարդարեսցի կուռ ճանապարհ .

Քըրտամբ կակղեն մըշակք ըզհող

Սերմն արկանել բարեաց բերող .

Արկցուք քրտունս եւ սերմանս ,

Շահիմք ըզկեանս :

Սերմանց ահա 'նձուի բողբոջ

Ուղղութիւնք, խմաստք, զոր եւ ուսաք .

Պրտուղ բերեն երկք անխոնջ .

Ծածանին ատոք ոսկեծոպ հասկք .

Հապա ելցուք զըւարթ ի հունձ .

Մրգօք ծաղկամբք խառնեալ ի փունջ .

Բարձցուք որայս ըզբարիս

Շահեալ յաստիս :

Զըւարթութեամբ գործեսցուք

Եւ թեթեւանան պարտուց բեռինք .

Ի ջանից մի վերջացուք ,

Ամենայն զըժուարք լինեն դիւրինք .

Ծընողք վարժողք երկիր , ազգ մեր

Ըզմեզ գիտեն հրեշտակք եւ Տէր .

Կեցցուք ըզգաստք զայս վայրկեան ,

Կեամք յաւիտեան :

ՅՈՐԴՈՐ ՅՈՒՍՄՈՒՆՍ

Ընդ լուսաշաւիղ հետս խմաստութեան
 Որ գործակից կարգեալ յանմահէն՝
 Ձերկին եւ զերկիր եւ զովկէան
 Հանեալ կազմէր յանէակ վըհէն ,
 Աւասիկ , ընկերք , սուրբ ասպարէս
 Եւ յաղթութեան անանց պըսակք •
 Ձեռն ի ձեռն ընթացցուք քաջապէս
 Աստեղն Հայկայ գոլ արուսեակք :

Օհն ի ջինջ տախտակ մըտացս եւ սըրտից
 Ի դիւրընկալ տառից գաղափար՝
 Գրեսցուք յանջինջ գիր տխրս խմաստից ,
 Որոց երկինք ւերկիր կան պատկառ •
 Անբանից դրացի այր անխմաստ ,
 Որ չընթեռնու երբէք զերկին ,
 Այլ ըզգօնն հրեշտակաց կայ յերաստ ,
 Ճախրէ յեթերս ազատ հոգին :

Ո՛վ հաստիչ մեր Տէր եւ հանձարոյ հայր ,
 Որ զԴանիէլ ընկերօքն ընտիր
 Եւ ըզՍողոմոնն ի տխ գալար
 Խմաստութեան քում քարոզ եղիր ,
 Շընչեա՛ ի բարձանց զոգիդ ի մեզ
 Ձաղտից մըտաց պարզէլ մըրուրս ,
 Նըկասեւ զխմացուածս ուղղատես ,
 Գոլ սուրբ Հոգւոյդ անօթ մաքուրս :

Դու եւ վարժօղաց մեր ի զգօնութեան
 Լէր ձեռնատու եւ նախաշաւիղ ,
 Զի ակրնկառոյցք ի քոյդ խորան
 Մեզ հորդեցեն ճանապարհս ուղիղ .
 Առ մէն շիթ արդոյ քըրտանց նոցին
 Մէն մի պրտուղք բուսցին ի մէնջ ,
 Եւ ընդ ժամս զոր հանեն մեզ բաժին՝
 Մասունս առցեն կենաց անվերջ :

Օ՛ն , եկայք ընկերք , վաստակել յուսով ,
 Թէպէտ եւ զհերկ զոր հարկանեմքս արդ
 Հարկ իցէ թանալ քաղցր արտասուով .
 Յուշ լիցին հունձք որայիցըն բարդ .
 Խընդալով անշուշտ ի գիրկ բարձցուք
 Ոչ յետ բազմաց անգին աւուրց . . .
 Աւանիկ հընչեն ժամք վաղանցուկք ,
 Օ՛ն , մի թողցուք զուր մազապուրծ :

Die erste...
 Die zweite...
 Die dritte...
 Die vierte...
 Die fünfte...
 Die sechste...
 Die siebte...
 Die achte...
 Die neunte...
 Die zehnte...

U U 2 P U 6 F

Die erste...
 Die zweite...
 Die dritte...
 Die vierte...
 Die fünfte...
 Die sechste...
 Die siebte...
 Die achte...
 Die neunte...
 Die zehnte...

Արդեամբք եւ բանիւք պատուեա զհայր
քո, զի եկեսցէ ի վերայ քո օրհնութիւն
ի նմանէ: Զի օրհնութիւն հօր հաստա
տէ զտունս որդւոց, եւ անէծք մօր իւնն
զհիմունս:

ՍԻՐԱՔ Գ. ԹԺ:

ՄԱՂԹԱՆՔ ՄԱՆԿԱՆՅ

ԱՌ ԾՆՕՂՍ ԵՒ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՍ

ԱՄԱՆ ՈՐԱՅ

Ի նորածիր ճեմն արեւու
Կենսացընցուղ յամանոր ,
Մաղթեն միմեանց սիրտք սիրարկու
Երանութիւն նորանոր .

Մէք նորամուտք ի կենցաղս աստ
Անփորձք անցից աշխարհի ,
Որդիութեամբ լոկ բարեբաստ
Գիտեմք ըզմեզ , ո՛վ արհի .

Վասն այն մաղթել չըգիտեմք քեզ
Ա՛յլ ինչ քաջ այնպէս սաստիկ ,
Բայց զայս՝ զի շատ որդեաց զինչ մեզ
Լիցիս դու հայր երջանիկ :

Ի Ն Ո Յ Ն

Երկայն արեւս երկայն օր
 Մաղթեմք քեզ, հայր, շնորհաւոր •
 Ժամէ ի ժամ համառօտ
 Զերջանկութեան առաւօտ,
 Եւ զմէջօրայդ՝ դար ի դար
 Երկայնեւ քեզ միշտ սրայծատ •
 Եւ զհանգարտ քոյն երիկուն՝
 Տեսցէ անմահըն զուարթուն :

Ի Ն Ո Յ Ն

Բազում են, հայր, իղձք հողույս
 Ի նորոգման արեւոյս •
 Երանաւէտ ոչ լոկ զամս
 Այլ զհամօրէն մաղթեմ ժամս •
 Եւ մէն ըստ մէն ճաճանչից
 Զահ մի յուսոյ խնդալից :
 Այլ իմ լեզու է համեր,
 Սիրտ առաքեմ առ եթեր •
 Ի ստուերագիրն իւր քարտէս՝
 Հայեաց ի դէմս իմ եւ տես,
 Ոչ ընդ տենչանըս սրբախ
 Անդ եւ ըզքոյն ընթերցցիս :

Ի ՆՈՅՆ

Քան զօրաբեր արիւոյս որ նոր առնու հիւ
 Զեր եւ բեղուն ցօղեալ լուսով ի յերկիր ,
 Հայր , զարեւուդ ի մեզ շրջան փայլունակ
 Մեզ լուսալիր ըզձամք յանկէտ պարունակ .
 Շնորհակալիք , իղձք առ Աստուած , գութ եւ սէր
 Ամանեսցեն քեզ կեանս լուսոյդ ի լսպտեր ,
 Քեւ վառեալ ջահք եւ զքեւ կացեալ նորալոյս
 Քեւ մերազնեայց երջանկութեան տացուք յոյս :

Ի ՆՈՅՆ

Փոփոխին ամք ու ամանակ
 Եւ դեռ ըզգամք ինչ մեք ոչ .
 Հայրենի խնամք հոգունակ
 Թեթեւ գործէ զկիրս յոգւոջ :
 Հայր , կայ եւ քո հայր դըթած ,
 Կեաց ընդ մեզ միշտ երջանիկ .
 Բառնայ զբեռինս քո Աստուած ,
 Հայր , կեաց դու 'նդ մեզ երջանիկ :

ՅԱՆՈՒԱՆ ՏՕՆԻ

Ի զանազանն հիւսակ
 Զոր ըզկենացդ ոլորով
 Աւագ որդեաց քոց դասակ
 Ածին այսօր, հայր դորով .
 Խառնեմք զայս մի մանուշակ
 Ծըրիդ ծաղկանց ծայրազոյգ ,
 Զիղձ որդեկացս անուշակ
 Զերախայրիս մեր առոյգ .
 Որ զոր գիտեմք ըզբարին՝
 Մաղթէ յամայր քեզ զամէն ,
 Եւ ոյց յայլոցն նուիրին
 Կրկնաբանէ սա զ'Ամէն :

Ի Ն Ո Յ Ն

Ապաշնորհ գիտեմ զլեզուս, թէ լռուէ, հայր,
 'նէրբողիւ այսօր մաղթել քեզ կեանս յամայր .
 Այլ յանդուգն եւ անձնամասն արեւիշուշտ
 Թարգմանել թէ ճըգնիցի զիղձս իւր անշուշտ .
 Այլ իմ խօսք եւ լռութիւնս այս է եւեթ ,
 հայր, ըզքեզ սիրել, սիրուն գոլ քեզ անխէթ .
 Վերառցեն զուարթունք զամէն զայլ ըզձից բոյր
 Մինչ կրնբեմ յաջ քոյին զՋերմնն զիմ համբոյր :

Ի Ն Ո Յ Ն

Տօն հայրենի տարփողէ կայտառ հրեշտակ .
 Թոթով շքթունք մեր լինին երաժըշտակ .
 Լըսի հրծծիւն ի մարմանդ իսկ խաղաղիկ
 Երբ սաւառնին ըզնովաւ գարնայնի սիւք :

Հօր խնամոտ ո՞ր այլ քաղցր աւաջ
 Քան զհայրակոչ շքթան պապաջ :
 Հայր, զոր ի մեզ է խրնդութիւն
 Ահա վկայէ սրտից թընդիւն .
 Չիցէ եւ քեզ արդեօք հաճոյ
 Քան զորրուն բան մանուածոյ՝
 Այս թոթովանք փանաքիմաց
 Ի սիրալիր վազեալ լանջաց ,
 Եւ կերպ այտիցս ամօթխած
 Եւ անըստոյգս հայեցուած ,
 Որք միաձայն ի բարբառ
 Քեզ մաղթեն կեանս անըսպառ :

Յորչափ ածցէ զտիւ արուսեակ լուսերամ ,
 Հայր, զայդ ժըպիտ քո հաշտ ժըտիմք անթառամ :
 Լուր զուարթնոյդ, որ ի սրտիդ գործարան
 Զիղձ մեր յորդոր կրկնէ ի յիւրն երգարան :
 Զուարթուն, դու մի լուեր յերդոցդ անձանձիր ,
 Եւ հայր մեր ոչ՝ ի յօրհնութեանցն երկնաձիր :

ԱՌ ԶՈՒԱՐԹՈՒՆՆ

Խ Ն Ա Մ Ա Կ Ա Լ Հ Ա Ր Յ

Յաշխարհէն խընդից առ սան քո սիրուն
 Վարդագոյն փետրովք էջ սիրոյ զուարթուն .
 Հար սաւառնաձայն թեւոցդ ըզքնարիկ ,
 Զուարթացո՛ զհոգի հօր մերոյ քաղցրիկ .
 Ի փաղփուն ճաճանչ բարձրելոյն բըբաց՝
 Որ շողայն ի քեզ յիւր հանդիպակաց ,
 Յաւերժ դարնայնոյ ի շուշան եւ վարդ
 Պըսակեա զճակատն առաքինազարդ :
 Զոսկեծղիդ առեալ բեր եւ ըզբուրվառ ,
 Զանուշունս խընկոց եւ կայծ վառ ի վառ
 Ի սուրբ սեղանոյ բարձեալ հօր սրտին՝
 Մատո առ անմահն իղձ եռանդագին .
 Բուն հարեալ զծայրից թեւոցդ ոսկեթել
 Երգմնեցուցանեմք ըզքեզ Զուարթիէլ՝
 Ի բոյլդ աստեղաց ընջաց լուսահատ ,
 Հանել առ Տէր զայս աղերս խանդակաթ .
 Զհաշտութեան արեւ թէ ծագեսցէ մեզ
 Զարշաղոյսն հարցէ ի հօր մեր երես .
 Օրհնութեանց ըզձիր թէ հաճի տեղալ ,
 Զաջ հօրս առնուցու յամբ քաղցրածաւալ .
 Պատգամ զոր կամի ազդել ի մեր սիրտ
 Խօսեսցի շրթամբք նորին քաղցրաժպիտ .
 Թէ արդար պատիժ առաքէ ի վիշտ՝
 Աջ նորուն եւ հօրս համբուրեսցի միշտ .

Յարեւէ յարեւ նորեցին շնորհք իւր ,
 Զերջանկաց հոգեաց ծրծեսցէ զեփիւռ .
 Երանի՛ որդւոց որոց իցէ հայր .
 Օրհնեսցի՛ անուանն այժմիկ եւ յամայր :

Ի ԾՆՆԴԵԱՆ ՅԻՍՈՒՄԻ

Տես ի մեզ հովիւ սուրբ ,
 Նորընծայ եմք գառինք .
 Թինդ առեալ ի մարդ նուրբ
 Հոգերգող ի քո սրինդ :

Քան զաչկունս վառ ի վառ
 Ունիմք սիրտ եռանդուն ,
 Ուր ձօնից հուր եհար
 Խընդաբեր զըւարթուն .

Տամք դըռոյթ զհովուիդ հետ .
 Աղէ ան եւ փրկչին՝
 Ըզգաւթիդ նորակերս
 Մատո՛ զխայրս առաջին :

ԸզՅիսուա ինքն ամիկ
 Իմացաք քաղցր եւ հեզ ,
 Որ սիրով մըտերմիկ
 Իւր եղբարս ասէր մեզ :

Երանի՛ որ քեւ , հայր ,
 Լիցի նմին ընտանի .
 Եղէըդդ այնց սլատճառ՝
 Քեզ , հայր , շան երանի :

Ի ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՅԻՍՈՒՍԻ

Յարեաւ Յիսուս ի վիմէն .

Աւետաւոր ես զուարթուն

Սլացեալ գամ յիմ երամէն .

Ո՛վ հայր , անկաւ թագ մահուն .

Թեթեւաբեռն արգ յուսի

Կըրեմք ըզբեռն խաչին

Ի յարութեանն Յիսուսի ,

Ոչ եւս կենօքն առաջին :

Շուրջ բոլորեալք ըզբեւ հայր ,

Մէք մանկրսի Թարգոմայ

Լիցուք ճաճանչ Սաղեմայ ,

Յօր յարութեանն պայծառ .

Իսկ թէ հոգւոյդ ի ջահէն

Յողաս ի մեզ նոր նըշոյս ,

Ահա կուտեալ զբարեաց հոյս

Պըճ՛նեմք ըննա եւ այժմէն :

ԱՌ ՎԱՐԴԱՊԵՏՍ

Ով ի յերկնուստ ըզգօնութեան շողեալ թագ
 Առեալ բոլորս յաստեղազարդ փթըթեալ կայս ,
 Ի քրտնալից հիւսել ճակատս ի յըստակ ,
 Ի նուիրելում քեզ տաճարի վարժիցս այս ,
 Իջեալ նախ ձօն քաջաց պետացս ի կաճառ
 Որ են ջանից մերոց առիթք եւ պատճառ ,
 Զոյգ իմաստիցն որ ի նոցունց առ ի մեզ՝
 Կայծակնափայլ թըրփր թեւօք հանգիր հեզ .
 Զի զերախտեացըն դրոշմն անջինջ ի յոգիս
 Զվարդապետացս անխոնջ կընքեալ եւ ըզհարց ,
 Քեւ ըզնոսին ցուցցուք առ մեր հայրենիս
 Եւ շրջեսցուք քեւ եւ նոքօք յաւերժ պարծ :
 Այլ չէ նոցին առօրէից տենչ պսակաց .
 Օն վերառեալ առ ի մէնջ դու զսիրտ ըզգաստ՝
 Երթ բոլորեա զհոգւով նոցին եւ շուրջ ած
 Յորչափ կեան աստ եւ յանմահիցն առադաստ :

U. O. 9 U. 8 U. 7 U. 6

3 H C U. S U. 4

7 U. S U. 6 U. 5

Ուրախ լեր երիտասարդ ի մանկութեան
 քում, եւ զուարճացուցէ զքեզ սիրտ քո յա-
 ւուրս մանկութեան քո: Եւ գնա դու ի ճա-
 նասպարհս սրտի քո ամբիժ, եւ ի տեսիլ աչաց
 քոց: Եւ գիտասցես թէ վասն այսր ամենայնի
 ածցէ զքեզ Աստուած ի դատաստան: Եւ ի
 բաց արա զսրտմտութիւն ի սրտէ քումմէ, եւ
 անցո զչարութիւն ի մարմնոյ քումմէ: Զի
 մանկութիւն եւ անմտութիւն ընդունայնու-
 թիւն է: Եւ յիշեա դու զայն որ հաստատեացն
 զքեզ՝ յաւուրս մանկութեան քո. մինչչեւ հա-
 սեալ իցեն աւուրք չարութեան, եւ հասցեն
 ամբ՝ յորս ասացես՝ ո՛չ են կամք իմ ի դոսա:...

Վասն ճան բանիս, զամենայն ինչ լուր. յԱս-
 տուծոյ երկիր եւ զպատուիրանս նորա սա-
 հեա. զի այս է մարդն ամենեւին: Զի զամե-
 նայն արարածս ածցէ Աստուած ի դատաս-
 տան՝ յամենայնի անտես արարելոցն, եթէ բա-
 րի եւ եթէ չար:

Ա Ռ Պ Ա Տ Ա Ն Ի Ս

Ն Ո Ր Ը Ն Ծ Ա Յ Ս Յ Ա Շ Խ Ա Ր Հ

Ոչ հանդուրժեն տիեզերք տանել ըզսիրտ սիրաչիր •

Սիրտ հոգեհուր ի կըրկէս ղերկնից միայն գիտէ լիր ,

Յորժամ դիզեալ թաքնամուռ անասակաւ ղեղուածոյ

Խառնիլ յալիս հոմանեացն անձկայ ի ծով Աստուծոյ :

Օ՛ն անդր ի վեր իմ որդեակք՝ յանմահութեանց ի բնաշխարհ՝

Ճակատագրեալքըդ նըմին , բարձէք ըզսիրտըս խոնարհ :

Ո՛չ, ո՛չ տըլաւ երկիր վայր կենակցութեան մահացուաց ,

Ոչ է տեղիս այս դաշանց եւ ոչ ուխտից անմոռաց •

Խարխիս յաւազ ոչ նաւորդ , ոչ հիմն տանց՝ իմաստուն ,

Ոչ սիրտ ըզգօն արկանէ սիրոյ սարխախ յիր շար-
ժուն :

Ո՞ր էն բարիք երկրաւոր , կամ ո՞ր արձանք էն
առ յուշ

Զոր յեղեղովն ամանակ ոչ մաշիցէ վաղ կամ
յուշ :

Մերթ մահարձանք մամուպատ՝ ժամանակին
ոտընհար

Դերբկաց ի ծերսլ թանգուզեալ թաւալ գընին
վայրասպար ,

Արձանացեալ մերթ կոթող՝ հսկէ դարուց յալ-
թական ,

Սակայն յուրուք չաղգէ սիրտ ըզլիշատակ գը-
թութեան :

Բա՛բէ , նշանակ հուր սիրոյ զվե՛մ ցուրտ կանդ-
նէն սիրելիք :

Եւ անջատեալ կենակցին ձօնի խամուր ինչ
ծաղիկ :

Ի զուր ճըգնիս մահացուդ՝ ցորչափ ի նիւթ
ու ի զգալիս ,

Ոչ ինչ քան զինքդ ընդ երկար յեռ քո թողցես
ի յաստիս :

Եւ քառադէմ թէ հիմնես հարըստակող բուր-
գըն սանծ

Վերասլացիկ հաւաքն հուս սասեղազարդ լու-
սատանց ,

Թէ քառասուն ճեմին դարք իբր ուրուականք
ըզնովալ՝

Փարաւոնեան ծանակի բրնուութիւն , ոչ սիրտ
անձկաւ :

Ոչ այսգունակ սիրելեացդ յ' ի վեր քան զսիրան
ի հոգի՝

Արձան թողում յուշարար ի տարրեղէն որակի •
Զոյց ոչ սխառկերս հիւժականս եւ կամ զա-
նուանս յեղեղիս

Ամենաճախն ամանակ գրծեաց յեզերըս սըր-
տիս ,

Այլ ըզհոգեացըդ կընիք զաստուածակերպ գե-
րաշնորհ

Սէրն եւ երկիւղ արարչին հարին հոգւոյս իմ
ի խոր ,

Մինչ աստուածեանքն արդ հրամանք խորոց
ընդ մեզ անկանին •

Ըստուգապէս սիրելեաց ժամադրու[թիւն]ք են
յերկին :

Ծանեայ 'նդունայն եւ ըզսիրտ , ըզսէր նորին իսկ
ունայն •

Անմահունակ սէր հոգւոյ՝ սէր կայուն նա է
միայն •

Ժամանակի եւ բաղդի գըլեալ յանիւ նա վարի ,
Յանժամանակ սա ի սլացս յաւիտենիւք սա-
րարի :

Ոչ ընդ շաւեղ փարազանց թեւակոխել մար-
զեցայք ,

Ոչ յասպարէզ դիւցազանց խաղալ գոռոզ շա-
հատակք •

Այլ ի բնավիցըն վեհ ձեզ կառուցանել զակն
ի վեր՝

Այս մեզ հրաման , այս ձեր սարտք , այս առ
յինէն տարփումն էր •

Քաջ խակ ծանօթք առաւիր հեթեթանաց կեն-
ցաղոյս՝

Ինձ տալ եւ ձեզ ակն ունել չէ մարթ իրաց
վաղախոյս .

Յաւերժականս կամիմ բանս անմահ թողուլ
ձեզ աւանդ ,

Հոգեհիւսակ զիմ մանեակ սարանոցիդ սա-
րաւանդ :

Օհն , եթէ քաղցր է յիշել զայն արտասուս , ըզ-
քիրտն այն՝

Ձոր հեկեկեալ հեղուիք ուղղեալքդ յանձուկ
պողոտայն ,

Թէ քաղցր անցեալքն են վաստակք եւ քաղցրա-
գոյն շահք մնայունք

Եւ թէ ընթացք մահացուաց միշտ անըստոյգք
ու անկայունք .

Մինչ դեռ ընդ ծուփ եւ ծածան գայք բազմա-
ղբօսն աշխարհի ,

Կենաց տրկար կարկուրայդ ի բուռն ալեաց ե-
րերի ,

Իբրեւ լինի ձեզ սարսապ ի թիւս աւուրց մէն
օրիկ՝

Քարշեալ ըզնաւդ ալէկոծ յեզր ի ծովին ան-
մըըրիկ ,

Յիսուսատունկ հանգրիճեալ զայն ի խաչին
սուրբ խեչակ ,

Նրստեալք ի լուրջ հովանուօջն եւ անըզբալք
եւ մեկնակ ,

Չաշխարհ թողեալ ի թիկանց , ըզծուփ ծովուն
յառաջոյ ,

Որդեակք ի Տէր անձկալէք, անցէք ընդ պրակս
սըրա՛ խմոյ :

Շնորհացն Հոգի ազդեսցէ փանաքխմացս ի
տառից ,

Զոր աստուածեաննն համար սահանջեսցէն ի
բնաւից

Խրատ ճըշմարիտ ի հօրէ , յորդոյ լեւելս դիւ-
րալուր ,

Ի ժամախոյզ կենսազրաւ ի համառօտն այնր
աւուր՝

Յոր համօրէն քնընեսցին մահկանացուացս առք
եւ ապք ,

Եւ հատուցի՛րաքանչիւր արդարակ վարձք
պատուհապք .

Եւ նոյն հանցէ զմեզ Հոգին ի քնընութեանց
պարզերես ,

Յաւէժաբար վերձեմել յանձառ սիրոյն ասպա-
րէս :

Յամենալար ձեռանէն կառուցեալ մարդ բանա-
կան ,

Ըզբանն առեր իրախոյզ բնութեանդ եւ ոյք ըզ-
քեւ կան .

Նովաւ՝ թէպէտ ի մահու հովիտս ըզքեզ վայ-
րահակ՝

Այլ քաջ տեսես զխոյնութիւնդ յանմահութիւն
վերարձակ :

Անասպատաւ այսց կենաց շուրջ սրաշարեալ ո՛վ
անցորդ ,

- Յըցուեալ ըղցուպդ յաւաղն՝ հայեաց ընդ ո՞ր եւ
 ուղղորդ •
- Կամ ահեղին դու ծովու դիմագրաւեալ բը-
 քայոյդ,
- Տո՛ւր աչս ընդ ծայրըս ծըրից կոհակաշարժ կեն-
 ցաղոյս •
- Ո՞ւր կողամուկս ալէբախ եկեալ ընդ ջուր եւ
 ընդ հուր
- Անդընդահերձ սահարկէ ստանձնեալ զհոգի՝
 մարմնոյդ կուր •
- Ընդ ո՞ր յաշխարհն անպարոյր որ դագաթանդ
 է ձեղուն,
- Անհանդիստ բոյլք լուսաւորք մըշտահոլով գոր-
 ծեն հուն •
- Հանգրրուանին յուսադնեալ նաւ հողմակոծ ա-
 լէտանջ
- Ղեկավարեալ ընդ անդունդս ի կէան ուղղի ան-
 նահանջ •
- Հաստատութեանց սուրհանդակ հրագարշապա-
 րըն վարսամ
- Յաւէտընթաց յերկնուղին դիտէ զխորանն յա-
 մերամ •
- Ընդ մէջ ծովուց եւ եղերց սակ առեալ լեւոն
 ահագին
- Հրածորան հառաչիւք հանդիստ խնդրէ հա-
 դադին :
- Եւ քո նուաղի ահա սիրտ հերձեալ հատած առ
 հատած ,
- Ժամու ժամու վերանան ի քէն բաժինք քոց
 կենաց •

Եւ յո՞ գնայցեն ո՞վ որդեակ, սրատաբ սըրտիդ
 յո՞ գնայցեն .

Իցէ՞ քննեալ քո զտեղին յոր բոցք ըզձեցըդ
 թռիցեն .

Զի՞ հառաչէ սիրտ, ըզմէ անձկայ թէ չլք այլ
 դաւառ ,

Եւ ի հաճոյս եւ ի վնշտ յերկին նայի՞ անպատ-
 ճառ :

Ո՛չ, ոչ ի զուր է բնութիւն եւ ոչ բերումն որ
 ի մարդ .

Կէտ է բնաւին՝ եւ հեծէ մինչեւ հասցէն ան-
 հանդարտ :

Ոչ օցաէ աստըզ գնայուն ընդ սլարունակն երկ-
 նաչափ ,

Անդընդաջու ոչ կիտոս ընդ ծովային վաղէ
 խափ .

Եւ ոչ ինքնին ովկէան նաւավըկանդ երկրա-
 դղորդ

Ընդ նըրբածիր աւազին շար չըվաղէ ալէ-
 խրոխտ :

Ծիր եւ ըզքեւ մահացո՞ւղ համագոյից արկ՝
 Տեառն աջ ,

Եւ ի յաւերժ նըստատակ ուղղեաց շաւեղ քեզ
 յառաջ .

Ի բարձրագոյնն ի հանուրց կառուցաւ կէտ քո
 յամայր .

Օ՞ն վերահնեաց, մինչեւ ցերբ ես սըջուցեալ
 այսր ի վայր :

Սիրտ սիրաստեղն՝ ո՞չ ըզգաս՝ սըացեալ կըցի մինչ
 յերկին .

Ի յանդրադոյնսն իսկ երկնից թեւակոխէ ժիր
հոգին .

Ոչ մըրըրայօն լերանց նիդք , կոհակախէթ եւ ոչ
խիճ ,

Եւ ոչ սարիսսւք բոցեղէնք զօրեն նըմին արգելիչ :
Բանականին զօրութեան յաւըտապանչ այս հան-
դէս .

Այլ յոր չվարէ զմարդ նա ինքն հեռասահման
յասարէս :

Աննիւթ բնութիւն եւ ոչ կան նըմա սահակք
նիւթական ,

Ձտիեզերաց օրինօք ժպրհի վաղէլ բացական :

Իբր երիվար խրոխտասպանձ անդրուվարեալ սոնք
մարմին

Ձամեհամուլ վերելեակն յոչ կամս ստանձնեալ
ըզհոգին՝

Յոփինաճեմ սանձարեկ միշտ անկուշէ զիւրն
հեծեալ ,

Յերկնախորան կայանից՝ վայրաբերել յալս ի
մուսլ :

Անսանձ անթամբ վարեաց ոք ձիս , այլ ո՞ զայս
երիվար

Անդանդաւանդ նըւաճել ի կենսաչուն ճանա-
պարհ .

Կամ ո՞ ուղղեաց անկրուիւ ըզըունչ մարմնոյ
լըծակից :

Իբր էր երբեմն այնպէս , ո՞հ , յադենաստան
վայրն անբիծ .

Յեռեալ մարմնոյ եւ հոգւոյ իբր հարազատք ան-
մեկին ,

Կամ իբրու հարսն ընդ փեսայ ի սրսկապանն ի ներքին .

Աւաղ մարդոյ , վաղ ուրեմն կապտեցաւ ի բաղդէն .

Երանական վայրն եղէւ տարագրութիւն նրո՛ւ՝
աստէն .

Թըշնամութիւն յաւիտեանց յուզեցաւ յանձն
եւ պայքար ,

Ոսոխք կըրկին գըրկապլինդք՝ ընդ մի վաշտու հա-
կավար :

Յուղեալ ծովու եւ լրուէ , բախեալ ամպոց եւ
հաշտին ,

Շարժէ մըրըրիկ զանապատս , ընդ հուպ ամէնք
հանդարտին .

Հաշտ են երկինք եւ անդունդք , հաշտ է բնու-
թիւն համօրէն ,

Մարդոյ միայն հաշտութիւն ցորչափ եւ կեայ՝
չիք այսրէն :

Մեծագուպար նահատակ արձանացեալ ընդ
երկնաւ .

Ինքն ընդ ինքեան ոգորի , հանդիսատես էքըն
բնաւ .

Հետակըրկին դանդաչեալ՝ գընացք ի վայր , աչք
ի վեր ,

Ընդ ըղձալին եւ ընդ բան՝ յերկար լինի տա-
րուբեր .

Մինչեւ միոյն բըռնայաղթ , վանեալ զընկերն
ուժգնակի՝

Ի վեր կամ վայր զընթադրեալն առեալ տարցէ
շեշտակի :

- Կէտ ի բարձունս կառուցեալ նրպատական քեզ
 յէէն ,
 Ազատութիւն անդրուվար է խոյանացդ հո-
 դեղէն .
 Ղեկօք բանին թէ ուղղես՝ ի հրաշալին դու
 հասեր ,
 Թէ հաճոյից հարուս սպաս , վնհ է՝ նդ ոտիւքդ ,
 ըզգաստ լեր :
 Չիք մահացո՛ւ , չիք երկիցս հիւ ի կենացդ ի կըր-
 կէս ,
 Կամ թըռչանօքդ երկնանալ , կամ կործանուա՛ն
 կայ քեզ :
 Զա՛ն է ստանալ զվնհ վախճանն , յաշխատու-
 թեան եմք վայրում .
 Գոյ գոյ հանգիստ եւ զբօսանս , այլ ո՛չ յերկրիս
 ապառում ,
 Զոյր ճըղամբք ծոց սրաստուել ոռոգանել քըրտ-
 նալիւր
 Եւ հայթհայթել ի փըշոց ըզհաց՝ առաք խիստ
 վըճիւռ :
 Մի՛ դքեզ մանուկ իմ , մի՛ դքեզ խաբեն մանկունքն
 աշխարհի ,
 Եւ մի՛ յայլոյ խելս ինքնին դեղեւիցիս ա-
 նարի ,
 Յորժամ ջեռեալ սիրտ կըրիւք մատուցէ մտաց
 քոց թէթուս ,
 Կամ թէ զովող ձօնեսցէ քեզ փաղաքշանրս
 փապրուս .
 Յորժամ կարծեալ հանձարել անհանձարիցըն
 կաճառ .

- Ողբոցդ ի դուրդ՝ շքնթելով կարկառեացէ բիւր
պատճառ .
- Յիշեցուցէ, թէ դու մարդ ազատական մը
տացի ,
- Մի անսիրող կաս ձըրիցդ եւ սանձահար քան
ըզձի .
- Մի տալ զաւիւն երկնաշնորհ, զսիրտ եւ զմիտս
արգաւանդ
- Վարդապետացրն փաստից կամ յորինաց պա-
րաւանդ .
- Թափել յանձնէ զուժ օտար, ունել զբնութիւն
դաստիարակ ,
- Եւ յոր վարէն մայրն հանուրց՝ ի նոյն բերիլ հա-
մարձակ .
- Մի կարծական անտեսիւն արհամարհել զըզ
գալիս ,
- Եւ մարդտտեաց մոնազից պէս տալ հրաժեշտ
աշխարհիս .
- Մի զսիրտ փակել արգելուլ ի ծովի կըրից լնք-
նատանջ ,
- Այլ թողուլ ելա հեշտակամ, յախորժեւեացն
աննահանջ :
- Ծաղկէ, ասէն, քեզ հասակ, հիմ խամրիցիս
տարաժամ .
- Փարեանց ծաղիկ դու զծաղիօք, զի չէն մեզ կեանքս
յամերամ .
- Հասանէ 'նդ հուպ օրոց ձմեռն, ոչ եւս ջեռնու
սիրտ ցամաք ,
- Ի սառուցեալ գաղաթանց սարտնուն շուշան եւ
վարդեակ .

Մինչդեռ կարեմք եւ մինչ կան վայելք , եկայք
վայելեմք ,

Զի վայելել թէ չէր սէտք՝ զի՞ զմեօք դային հեշ
տադէմք •

Զի՞ հաստեցան սչք սլայծառ՝ եթէ քերնեն ոչ
ըզգեղ •

Ի զո՞ւր տըւաւ կոկորդ , զո՞ւր փթըթիցին այտք
չնորհազեղ •

Ո՛հ , եւ ըզմէ՞ տոչորեալ սիրտ յար յանձուկս
հատանի ,

Ո՞ւմ կաքաւէ նա ի ծոց՝ թէ չէ սիրոյն ըն-
տանի :

Սէր , սէր , այո՛ սա միայն , սա է բաժին մեր
միայն ,

Առանց նորա դըժպըհի եւ անըմբեր է հա-
մայն •

Շարժեսցի ծով կոհակօք , սիրով իւրով սիրտ
մարդոյ ,

Պաշտեսցէ զտենչ զոր տենչայ , ցորչալի շինչէ
հուրն ազդոյ •

Ըզսէր սրաշտէ բնաւ բնութիւն , նովին կայ զմեօք
տարրայեռ ,

Մի՞ քան զանբանս ստորնագոյն իցեմք ասուշք
վատչըւէր :

Մեռեալ է սիրտ անսիրուն , կեցցուք ընկերք ,
սիրեսցուք ,

Բարօրութեան հետեւեալ՝ զերանութիւն ըս-
տասցուք :

Այսօրոյն ըզքեւ շուրջ առցեն թելադրուծիւնք
բանսարկու

Եւ դիմադրաց քոց կամաց ուսուսցեն գոլ
յաղթկու .

Մենքենայել եւ հնարել մըտօք , բըռամբ , կա-
րասեաւ ,

Յըղձականէն միայնոյ չղառնալ ի բաց քաղց
ծարաւ .

Փառաց , ընչից , մեծութեան եւ զբօսանաց հե-
տամուտ

Ոսկեղինիկ կազմել բաղդ յերկար վայելաւ եւ
յօգուտ :

Զայս թէ ի սպառ չանգոսնես դու զհրապու-
րանքըս շոգմոգ ,

Ընդ հուպ լիցին յանդիման քեզ հեշտալիքն ա-
ռաջօք .

Սիրոյ անուամբ կեղծաւոր ի բնութենէն բիւր
հեռի ,

Շամբուշն կիրք սողոսկուտ դայ սըպըրդէլ
առ երի .

Գեղոյն պըճնեալ անէակ կերպարանաւ եւ
պատիր ,

Յաւխանից խոջընդօտըն մահացուացս ի յեր-
կիր .

Յաշխարհամուտ կենցաղոյս սա հոլանի՞ հրա-
ւիրակ

Ամենեցուն կարկառէ զկախարդասարն օշա-
րակ .

Կուռ ի թիկանց սէրըն սէգ արձանացեալ հըս-
կարար

Պընդաքարչէ զլայնաձիղըն դժոխամուկս սլա-
քավար •

Յաղէղանէն անկէլոց թիւ առաւել քան ըզ-
թիւ ,

Եւ բոյժ վիրաց դարմանոյ՝ անհընարին կամ
հաղիւ :

Ո՛հ եւ քեզ կան դարանեալ գայթակղութիւնքըն
հանուրց ,

Մանուկ , թէ ոչ յոյժ ըզգոյշ՝ շաղիս ի լարն այն
անպուրծ •

Հասակ կայտառ կորովի խայծ է առ սէր եւ
թիւրախ ,

Փայլատահանցն եւ տապոյն ոչ ժուժեսցէ շա-
յաճախ •

Խոտորելով ի խանձից բացաքայլեալ շըր-
ջեսցի ,

Կամ ի հրաաէն զարհուրեալ երթեալ կացցէ
մեկուսի •

Առ աղբերօք հեղասահ բանականի դգծնու-
թեան ,

Ի հովանւոջ հանձարոյ եւ ի վաստակ դործ-
նական :

Պարահայեաց նա եւ յայնժամ հսկեսցէ յինքն
ըզգոյշ ,

Զի անկարծուստ ամենուստ վառի զանձամբ
ժանտն այն փուշ •

Անձայն սահի սողկադնաց , ի վայրկենի հա-
սանէ ,

Եւ յարքունիս ու ի տաճարս՝ ամենուրեք մը-
տանէ :

Սէր վանէ զսուր, յաղթէ հրոյ • նա կործանեաց
ըզբարձունս,

Ըզգոս յաղթող կաշկանդեաց, յիմարեցոյց զի-
մաստունս •

Շուք եւ գահոյք տասպալեալ առհասարակ եւ
համբաւ,

Մանուկ ընդ տիս ընդվրդեալ, եւ ծեր զալինն
ուրացաւ •

Միով նեախլ խոցահար տանջեալ ժողովք ընդ-
հանուր

Ի նրբագոյն քան սարդի լար կապեցան քաջ-
ամուր •

Մարդ որ բանիւ զառիւծունս սանձէ եւ զօդ եւ
զալիս,

Յուրր գեղոյն վարակեալ համարի զբան խա-
ղալիս :

Բաճէ, որբան զգօնութիւն աւար եղեւ ա-
չաց մի,

Տիգօք յունից թակարդեալ աշխարհակալք որ-
պիտի •

Քանի՛ ազնիւ վառարանս ոչ շիջոյց կնոջ ար-
տասուք,

Եւ զորպիսինս ոչ լուցին հրաստ այոք կարմիրք,
շիթք աղուք •

Եւ որբանիք ի բարձանց թօթափեցան թեւք
եւ թագք,

Ճախրասուաց սիրտք եւ հանձարք անկանգնելիս
վայրահակք :

Ծաղկունք ծըպտեալք քեզ զըզուին՝ թերաբա-
մեալ փուշք դաժան,

Օձք որպիսիք թանդուղեալ կայցեն առ հեզըն
չուշան .

Թոյնըն թաքուն ծաւալեալ զանխըլաբար զսիրտ
ունի ,

Կենդանութեան կարծես ցաւ զայն՝ որ մահուն
ընտանի .

Աստուածակերտ սիրտ քո վսեմ երկնից կայծից
խառնարան ,

Ըստամբակեալ յայնմ հետէ խեղաթիւրէ զիւր
պայման .

Խուն է խայթածն , այլ խամրէ . ո՛հ , անշքիս
տունկ սրայծառ ,

Եւ ըզհողիդ լուսասպակ վարագուրէ խիտ
խաւար .

Տուն խորհրդոցդ երկրապիշ թըւի խուզել
զընդերկրաւա ,

Ծարրեալ ծնօտից ծայրք ամփոփի ի տխրական
գան երանգս .

Աչք մերթ շանթեն վայլակունս , մերթ մոխրա-
մած նըւազին ,

Սիրտ բաբախէ մեծամեծս եւ ընկըրկի յալս
ներքին .

Բնութիւնդ ողորմ դղորդեալ՝ նորս յարուցանէ
քեզ ալիս ,

Մերթ գոհ ու մերթ դժկամակ ոչ հանգարտես
զինչ լինիս .

Ի աըքնութեան գիշերոյ խեթկեալ ի խոհ սի-
րավար

Յուրտ հայելեօք ակնարկես յաստեղատունս
վառ ի վառ .

Հրեղէն հրոսօքն համօրէն քեզ անասաւտ են
երկինք .

Ոչ հանդուրժեն պարզութեան խորհրդոց կերք
քո ներքինք .

Ի մենաւոր մայրեստան սիրես ճեմիլ ընդ ըս-
տուերս ,

Շքրտուցանել ըզհաւախս եւ սօսափել ընդ
տերեւս .

Հրակէզ շրթամբդ հառաչես , հընչէ հովիտ
առ հովիտ ,

Եւ ի քարանց գանչելոց յանդիմանին կեղք
սըրտիդ :

Համատարած թէ վարեալ յեզըր ծովին ա-
լէւէտ

Վարկառիցիս յերթեւեկս ալեացն յաւէտ եւ
յաւէտ ,

Տարածելով ըզսըրտիկդ յարձակավայր ոլոր-
տիցն ,

Ոչ բաւեսցէ ծովն անծայր սահման դընել
քոց ըզձից .

Կոհակակոծ կառուցեալ կամ թ' ի խարակն
ակընկոր ,

Սահին ըզքեւ ժամք երկարք իբրեւ մի թարթ
անցաւոր .

Բիւրափաղանդ խուժանաւ շուրջ շառաչէ ով
կէան

Ի շունչ հողմոյն հարաւոյ ներդաշնակեալ փո-
ռաձայն .

Յանհանդրատից սահանացն աման ուղղոյդ դարն
չէ յոյժ ,

Ու այնքան ամբոխ աղաղակ առ ձայն ոգւոյդ
դոյ անոյժ :

Կամ ի մուսյլուտըն մըխեալ նոճեպարփակ դամ
բանաց

Ընդ բարձրաճօճ տընկասիւնս ղերձես ըզծուխ
ըղձանաց .

Մահիկ լուսնոյն դիմահար ընդ տատանեալ գա
գաթունս՝

Ոչ բաւէ զքեզ լուսածղի գըրկօք բերել ի բար
ձունս .

Եւ ոչ ահեղն իսկ մահուն սոսափաձիգ հան
գըրւան

Ազդեցուցէ զկարճառօտ կենացս անդարձ կա
րաւան :

Թափուր են քեզ հրասպարակք , միայնութիւնք
չեն միայն .

Առ անըզբաղ գնաս բնութիւն՝ ոչ անըզբաղ է
եւ այն :

Եղեալ աջացդ արտուղի տեսանեն այլ ընդ
այլոյ ,

Եւ չանկանի՝ նչ ընդ նոքօք բայց որ ի սիրտն
է հաճոյ :

Սարսուռ ջերման ոգետանջ խաղայ՝ նդ բոլոր
երակունս ,

Ոչ եւս ի քնին՝ այլ ի գործ անդր երագես ըզ
դիտմունս .

Երկիցս ընդ կրունկն եւ երիւր յառաջ շարժի
գարչապար

Ազ՝ անարգել ընթանայ՝ նդ հեշտամոլին ճա
նապարհ . . .

Տուն ընդ անձին վարակեալ ըզձանրագոյն առ-
նուս լուծ ,

Որքան եւ քաղցր՝ այնքան դառն եւ դրժուա-
րին եւ անըյծ .

Իբր ի յորձանս սահագնաց այնուհետեւ վա-
րեալ գնաս ,

Թօթափելով թերթ առ թերթ ըզնորհս հո-
գւոյդ եւ ըզկեանս .

Եւ յոր երբեմն ահ ընդ ահ՝ համարձակեալ արդ
մատչիս ,

Օրէնք բնութեան եւ վախճան համարելով
զհեշտալիս .

Աննիւթականդ ի քեզ մասն հեծէ դառինս անդ
հոգի՝

Շաղաշարեալ ի հանգոյց թուլբազուկըն
գըրկի՝

Ժառանգութիւն այսց կենաց եւ մասն երկնից
յաւիտեանց՝

Խենեշորէն վատնեցաւ , եւ հեշտութիւնն ըզ-
քեւ անց .

Կամ բրոնաբար մաշեալ տիք , կամ ծերութիւն
դանդաչկոտ

Այնուհետեւ տաղտկալիս առադրեն զամս
համառօտ .

Ոչ եւս յերկրէ քեզ ճաշակ յորմէ վարիսդ առ
շիրիմ՝

Եւ ոչ յերկնից նըւիրակ հասցէ հիքոյդ մը-
տերիմ :

Յոր եւ միտեն սիրտք աստէն՝ ի նոյն եւ յեւրն
բերին ,

Կամ բարձրախոհք՝ երկնասլացք , կամ երկրա-
քարչք՝ եւ ստորին :

Մի՛ քեզ բազմացն օրինակ մի՛ քեզ հրասույրքն ան-
դադար :

Անբընադատ կայ՝ ուաջի ճըշմարտութեան ճա-
նապարհ :

Եւ թէ սուղեալ յորձանուտ բնութեան վարել
սպառնայ՝ նդ քարչ ,

Ճարտարութիւն՝ ըզխուսեւն իմա՛ կամ զերթն
իսկ անգարչ :

Բուռն իցէ աստն , այլ ո՞ զքեզ բընադատէ՛
թէ ոչ կամք :

Արատութիւն էր է մեզ՝ թէ կրից ուրուք գերի
կամք :

Ի զուր խռովի սիրտ անձկուտ խնդրել զհանգիստ
իւր ի սէր

Կամ ի սպտուփ եւ ի փառս ու ի կարասի տա-
րուբեր :

Ի զուր ջանաս մահացուդ ծորականացս հե-
տամուտ ,

Զի՛նչ յայդցանէ՛ նդ քեզ բարձցես յեւրս կե-
նաց մօտալուտ :

Նըստեալ ճըգնիս ջան առ ջան , ի վայելից հե-
թէթանս

Եւ երբ մըտցես ի վայելս , ցո՞ր վայր կարծես ձը-
գել կեանս :

Ալէ հա՛րց զազգս առաջին , ո՞վ ոք ջանաց եւ
հանգեաւ ,

Ո՞ ի մահուն լի սըրաիւ ասաց ըզմնայքն բա-
րեաւ :

Երջանկուծիւն համարեալ այ՞ յորովք ջա-
նացան ,

Այլ ո՞յր փորձեալ զայն չեղեւ յետոյ զպատ-
րանս խոստովան .

Ո՞վ ոք յերկրիս անկայուն հաս կարծական իւր
բարւոյ

Ձի հասանել ակն ունիս զհետ այնքանեաց
լեալ ուղւոյ .

Կամ ո՞յր ուրուք մահացուի ունայնուծեան նը-
շաւակ

Չարձանացաւ ի թիկանց շիրմին կոշկոռ հան-
րափակ :

Դարձիր հայեաց ի մեծն այն բարեկեցից ու Ի
մաստուն ,

Հանուրց բարեաց ում ցանկաս՝ նա շտեմարան
էր զեղուն .

Սիրտ ընդարձակ իբր ըզծով օժանդակեալ ի
գետոց

Խաղայր լընոյր փափկուծեամբք որքան էր հնար
լի եւ հոծ .

Յեօթնաստիճան բազմէր գահ ժանեօք փրղաց
կիտուածոյ ,

Լայնատարած սահմանաց իշխէր մական իւր
ոսկւոյ .

Յանապատէն Լիբիոյ ցեղեմախառն Եփրատէս,
Նըւիրաբեր թադաւորք եւ թադուհիք գային
վէս .

- Չըքնաղն ոչ եւս էր չըքնաղ, չէր ինչ անգին
 առ նովաւ .
- Ոսկի արծաթ իբր ումպէտ վայրընկեցիկէ խաւ
 ի խաւ .
- Խըտիղ ականց Թարչըշի եւ հալք հանթից Սով
 փերայ
- Լըցան ի սրահան արքունիս բովիճայիւքըն Սա
 բայ .
- Չոր Արուայիկէ Չերմահոտ, եւ զոր Հնդիկէ
 գեղաբոյս
- Ծիրանեփառ զոր Տիւրոս, ու ափունք Նիւլէայ
 հաստեն գոյս,
- Առ նա բերիւր սլաութարագ . համառօտէր անդր
 աշխարհ .
- Հանդիսացեալ վայելուչքն եւ մըղէին իբք զե
 րար :
- Հազարամեայ եղեւնեաց ի տաշ անկեալ լայն
 կողերք
- Ոսկեձեղուն դարսասաց դային աճառք եւ ներ
 դերք .
- Չըգանք բազկաց բիւրաւոր կըռանակովք ի կը
 ճեայն ,
- Հովանոցօք սլաղսլամք տունս կանգնէին ամ
 բոստեան .
- Բուրաստանացն յօրինուած հանգոյն դրախ
 տիցն Ադենայ ,
- Ակնասարար ըզմայլիւք յերանգ ու ի բոյր գե
 րակայ .
- Ծաղկանցն ի հոյլ կենդանի ծաղկունք ճեմեալ
 ճօճէին

Գեղազանից հոյք հաւուց նկարափետուր երփն
յերփին :

Անդ դարձագարձ ճեմելք վարսաւորացն հո-
վասուն

Կասուտողնեայ խաղք առուաց մարգարտացօղք
կարկաջուն .

Արեգական պերճութիւն պերճ հովանեօք ըս-
քօղիւր ,

Եւ դարաստիցն ըստ կարգէ ձեւէր լուսին զըս-
տուերս իւր .

Հաւն հեշտախօս ի հովտաց հընչէր ու ի սօս սա-
ղարթուց ,

Հեզահամբոյր սիւգ հողմոյ հըծծէր բացուստ ի
վայրուց .

Ի մենաստան մուշլ մայրոջ մընչէր տըրտում
տատրակիկ

Ճահախառնեալ ընդ պայծառ պարոյրս ըզ-
թուխ դայլայիկ :

Ի միջակէան անդ դարից քաջադիտակ ի դահուանդ
Բնութեան պատեալ հրաշալեօք յառհասարակ
զմայլմունս անդ՝

Պատըգամացն ընդ պաղպաջ կարկառեալ կայր
հրաշապէս

Մեծն այն արքայ մեծ ըզգօնն՝ ու առնէր մտա-
ցըն հանդէս .

Նոր ոմն Ագամ՝ ընդ իւրեւ դիտէր հնազանդ զան-
բան սեռս ,

Հարուստ մըտօքն ըզհանուրց բովանդակէր բա-
րուց բերս :

Հեշտ իմն եկեալ ի զգացուած՝ բարձր ի գա-
հուցն իջանէր ,

Ճեմ՝ ըզճեմին նազանօք փարէր զծառուկք զովաստուեր •

Ուր խիտ առ խիտ մըրտենեօք հովանացեալ դեղասար

Տաճարք խրախից կանգնէին եւ սիրունակ տաղաւար •

Անդ անասական հեշտութեան օդաճեմեալ օթեւանք

Ժամ ըստ ժամէ զանըսպառ խոստանային ըզգըրդանք •

Մարմաջէր ակն եւ ականջ ի համադամնն եւ կոկորդ ,

Գեղ եւ դաշնակ եւ անոյշք զերարելով գային յորդ •

Անդ աղածրի մանկութիւն մատուրակէր զօշարակ ,

Գեղցէլ ոտիւքն եւ ձեռօք՝ կայթէր գուսան ծաղկեպսակ •

Արքայդըստերք գեղանիք արեւելից արքունեաց

Զարմինազան օրիորդք եւ փափկածղիք սիրուհեաց ,

Ընտիրք յաղջկունս Եւայի , ազնըւադոյնք յընդհանուրս

Անդ նազէին դաս առ դաս քարշեալ շրղարս ոսկեհոռս •

Իբրեւ ալիք մեղմաշարժք բարձեալ զարքայն տանէին ,

Համբուրաշարժըն շըրթամք ըզըունչն առեալ եւ տային :

Ոչ այնքան ծով ալէսական՝ ի դումարտակսն
 խիզախ

Չանդընդալիւր սարդէ ծոց մըկանաշարժն իւր
 ի խաղ,

Ոչ ջահալիցն արեգակն ի մէջ բիւրուց փայ-
 լիցն իւր,

Ի ոչ լուանակ այնպէս նազէ յաստղակաճառ
 դօտեացն հիւռ,

Որպէս ի ծիր փափկութեան սիրապարիցն հա-
 ղարաց՝

Տաճարաշէն մեծ արքայն ի գարնայնումըն կե-
 նաց :

Այն որ ի մի նետ հարու զհաղարաւորըս մար-
 դկան՝

Կապարճաթափ անդ թըւէր, եւ հնարք իւր յոչ
 ինչ պիտան .

Անդընդաբուխ գետոյ նման սէրն ի սրբտէն ե-
 լանէր

Փրփրփրացեալ շուրջ ղեռայր՝ յաղբիւրն անդ-
 րէն ղընդընչէր .

Ոչ լընոյր, ոչ պակասէր . էր փափկութեամբք
 պատարուն ,

Եւ ոչ շարժէր ի կիտէն երանութեանն շուք
 շարժուն .

Չըկայր ուստեք խէթ կասկած, ոչ կորըստեան
 արհաւիրք

Եւ ոչ մահուն որոգայթ՝ յորմէ ամէն դողան
 իրք ,

Քանզի կենացն արեւ շատ յերկնից կընքեալ էր
 վերուստ .

Ոչ սիրա մաշէր ահ ընդ ահ , ոչ հեշտալիք իւր
հարուստ :

Եւ յայսր հանուրց վերայ՝ կայր իմաստութիւնն
օժընդակ ,

Զանազանել պաճուճել ըզվայելիցն օրինակ :

Սա զԵդէմայն արդարեւ թըւէր խնդրել ըզհին
վրէժ

Եւ զերջանկին մարդկութեան դարձուցանել
բաղճն յաւերժ :

Եւ իբրեւ յայսքան ի բաստ անտըխրապէսն յօ-
րանայր ,

Եւ ամբարձեալ ընդ դահոյսն հեշտապատ գամ
մի դըլայր ,

Հանդէս հանուրցն առնելով եւ ծովակերպ հան-
ճարոյն

Եւ վայելից եւ փառաց , ճոխ ամաց , ճոխ եւ
սիրոյն ,

Մատն առ սըրտին տախտ յանկարծ քաջիկ ըզ-
բնաւ կըշուելով ,

Զիմաստնագոյնն արձակեաց բան սըրտագին
եւ գորով . . .

Ե՛կ պատանեակ , երկրավարք եւ դուք եկայք ի
Սիոն ,

Զի՛նչ մեծիմաստըն լուարուք ասէ արքայն Սա-
լումոն .

« Ունայնութիւն , հըռչակէ , ունայնութեանց
այդ ամէն ,

« Զօրութիւն , փառք , պատիւ , սէր , գիտաս-
տութիւն , ունայնք են .

« Զուր ջանացի եւ ես ինքն ի համօրէնս յայս
վաստակ .

« Ոչ սիրտ լըցաւ դոքիմք, ոչ հոգի հանգեաւ
երկնունակ .

« Ունայնութիւն ունայնից առհասարակ գործք
եւ կիրք

« Որք յերկեղէն Ատուծոյ եւ ի սիրոյն իցեն
զիրկք » :

Ունայն են փառք, մեծութիւն, համբաւ եւ ինչք,
հեշտ եւ սէր,

Դիւրաթարչամքան ծաղիկ լինին ի քէն աա-
րուբեր .

Գարուն թէ նրմ՝ այց արար, դաւարացաւ տուն-
կրն գոս,

Միագարուն դու կենօք յաւերժամենն աստէն
գոս .

Տես մի ախմար պէս թիթոանց մոլեալ սիրոյն
ի գէջ լըս՝

Յար ըզնովն դեդերեալ խամրես զողոյդ չք-
նաղ բոյս :

Սուլ ինչ է պէտս աստ մարմնոյ, հոգւոյ են
տուրք կեանքդ համակ,

Եւ ո՞քանի՛ համառօտ է եւ անդարձ ժամանակ :

Ընդ մեռանել եւ ծնանել հաղիւ թէ կեաց մա-
հացու .

Եւ կեանքն անկայք յարագնաց իմն են շաւիղ
ճեպաչու :

Յաստիս հաստոյր արդ տիոց՝ զքեզ յանմահից
կարդ կարծես,

Աչք մի քթըթես եւ ահա չափեալ է քո աա-
պարէս .

Մինչ դու զծաղկամբ քաղուածոյ ժլտես կե-
նաց քոց հաստոյր՝

Ընդ վարդերամբնս պսակօք ծանակի հեր ձինա-
թոյր .

Ասես՝ սրարզիմ քաջալանջ , կորաքամակ եւ
կըքիս .

Ակն եդեալ կաս տաճարաց , գերեզմանի հան-
դիպիս :

Սիրտ ի զայրուց եւ անկամ թերապասուք յաշ-
խարհէ

Զմահուն գըբով վայրապար անդրավազել սր-
մայէ .

Մահուն վերաց չեք բըժիշկ , ազատագիր չես
ումէք ,

Եւ ոչ մաղթեալ՝ յապաղեաց յանկարծահասըն
գողէկ :

Կեալ սիրես՝ կեաց , այլ քեզ յուշ եւ մօտա-
լուտ նըմին մահ .

Ըզկենցաղով թարթափիս , դոյ հանդերձեալ եւ
աշխարհ :

Թէ՛ սո պատեհի , իբր ասես , գուցեն ասո չարք
եւ բարիք ,

Անանցականք որ անդէնն են բարութիւնք եւ
չարիք :

Տաղաւարի սանդղխտիկ աստէն շըրջիս չըւա-
բնակ ,

Յաւիտենից կայ քեզ տուն , հիմունքն հաստատ
եւ անքակ .

Գերերկրեայ զքեզ բարողէ գիտակցութիւն քո
անդու ,

Եւ յանհնարից՝ աստենիւս ըզկատարած քեզ
առնուլ :

Այո՛ այո՛ են կրկին մահկանացուաց օթեանք ,
Ոչ բանաստեղծ առասպելք , ոչ պառաւանց
բարբաջանք •

Ոչ ի կորուստ ոչ ի մահ հաստեցաւ մարդ դա-
տափետ ,

Աղիկամի հայթհայթեաց ըզգնացս անձին կրրկ-
նահետ •

Դրժեալ ինքնին իւր մարմնոյն՝ կաշկանդեաց
զանձն ընդ մահուան ,

Հոգւոյն դրժեալ՝ աւանդ , առ ըզտարտարոսն ի
տուգան :

Յուշ քեզ սրբտիդ նախն ոճիր , անխժեան՛ ժամս
եւ տեղին ,

Յորում խըղձիդ մատնութեամբ դաւեր զանբիծ
քո հոգին •

Յորժամ հոգւոյ Աստուծոյ կնիքն աննըման
չնորհափայլ

Իբրեւ կուսան դիմաց քող՝ անարգեցաւ քրճքը-
ճեալ ,

Եւ ընդ աննիւթ առագաստ աստուածահիւան
անկուածոյ

Դէմբ դըժընդակք յայտնեցան սատանոստայն
կազմածոյ •

Ի թանդուղել սուրբ շնորհին՝ ժպրհեալ եմուտ
ոտնարձակ

Որպէս սատար բռնեալ արկ ըզվարմս իւր չարն
համարձակ :

Խեթկեալ յինքեան խիղճն հանդարտ՝ բուսոյց
ըզխայթն ինքնափուշ ,

Եւ օժանդակին իւր հրեշտակ լալով դարձոյց
զաչք քընքուշ .

Ըզգալ եւ դուդ ըզգացեր թէ դիպաւ չար խմբն
քեզ ,

Եւ զի բնութեամբ հաշտ կամակ իբրու յառաջն՝
ոչ իցես .

Ոչ եւս խաղայր եւ խայտայր աչքդ ընդ երկինս
պարզելով ,

Զարտեւանամբդ ահ նըստէր , ըզքեւ համայնն
էր ի խուով .

Յայնժամ յանձին դիտացեր թէ ոչ իցես լիկ
երկնի՝

Այլ եւ չար խմբն տեղիք մեղուցելոյն ակն ունի :
Ես երանի տամ նոցա որք յառաջին չարին փորձ
Սըրտաճմլիկ ոգեհարք ոչ եւս դարձան ի նոյն
գործ .

Այլ յուղիս այլի արտասուաց ջընջեալ լուա-
ցին զազտ հոգւոյն

Կարկատելով մասն ի դող ըզպատմութեանն
երկնագոյն .

Կարգեալ պահակ զգայութեանց ըզգուշացան
դրանց մըտից ,

Եւ երկիւղեան Աստուծոյ հարին զփափաքըս
հեշտից .

Ի չափաւորն եւ յարժան յոր թոյլ ետ Տէրն եւ
բնութիւն՝

Համարձակեալք ըզգուշեաւ յաւելորդաց խոյս
ետուն .

Ծանեան զի տկար է մարմին ոչ կայ անկէզ առ
հըրով ,

Սնտաի զամօթն ընթադրեալք ոչ խաղացին վիծ սիրով .

Ընդ վարագոյր երկիւղին՝ տեսանէին զընդհանուրս

Լոկ ցանկութիւնս ըզգալիս, անըրջականս եւ թափուրս .

Եւ թէպէտ սիրտ ոչ լըռէր, լարըս լարէր նորանոր ,

Առաքինին՝ ի հաւատս հանդերձելոց կայր հրզօր .
Արհամարհեաց զնախատինս եւ զհաւածանս մոլեղոց

Իբրեւ ըզվէմն ի ծովու անշարժ՝ թէ յար ալէկոծ :

Ի զեղծամեղծ սարտուցեալ եւ լրկտէզարդ հեշտոցաց

Զըզգաստութեանց մայրն ի տուն զպարկեշտութիւն տեսուչ ած .

Նովաւ առողջ ըզմարմին առողջ կալեալ եւ զոգի Չած ըստուերած մարդկութեան, սլաշտեաց ըզտխա տէրունի .

Եւ իբր ընդ դուռն ելից դէպ առ յաւիտեանցըն վախճան

Անխտով սըրտիւ ընթացաւ եւ հաս առ նոյն ընդ դամբան :

Իսկ որ հարեալ զմեղկութեան՝ եղեւ չարեացըն սովոր

Իբրու ծաղկօք զփուշ ծածկեալ, կամ խուն մեղու՝ զժահ սըղտոր ,

Ըզբորբօղբումն հասակին շրփեալ մըտաց սլասրըւակ ,

Կամ զովողացն ըզմաղթանս կամ ըզմուլեացն
հրապարակ ,

Յանգըզնագոյն կամ Ժպրհեալ ուրացաւ զչա-
րն գոլ չար .

Կամ թէ թեթեւ առ Աստուած գըրեաց զյան-
ցուած կամակար ,

Որ հեղեղօքն հեղձ զաշխարհ զանկղիտացեալն ի
չարին

Շառափնաթափ ծըծըմբով եկէզ ըզպերձ շի-
նանին .

Եղնկ աւան լաճառեալ ն' առօրէիս զանանց
կեանս

Աստուածաշէն տան փոխան՝ ընտրեաց դիւացն
ըզկայանս .

Կամ կուրօրէն կափուցեալ զքեհենազարդն եր-
թայ հետ

Կամ յեզր անգիւտ կորըստեան հասուցանէ
զյուսոյն կէտ ,

Բացադառնալ յորմէ չիք անձին հընար յոյս եւ
գիւտ՝

Բայց թէ հաստչին յեղակարծ հասցէ շնորհաց
յետին գութ :

Այլ մինչ ասեղն ամբարձցէ արդարութիւն ըզ-
բարբառ

Ի սուղ կենացըս լուծման՝ լիցի հանդէս անաչառ,
Եւ գըթութիւնն արարիչ հեռուստ հայի յայն
ատեան .

Զի 'նդ պըղծութիւն եւ սէր սուրբ՝ խարոց կայ
վիհ յաւիտեան :

Ուսիր որդեակ ըզգուշեալ վարել ըզպէտ կենցա-
ղոյս ,

Յաղօտ գեղոյն կա՛լ առ վայր մի զաչս եւ մեծ
տեսցես լոյս .

Կարկան ի վեր գլուխ եւ սիրտ , յոլորտն հայ-
եաց կապուտակ

Ընդ որ աւուր աւուր գնայ քո կենսաչափն ա-
րեգակ ,

Վասն ո՛յր սահմանքն այն անծայր յաւիտենից
սարգեալ կան ,

Վասն ո՛յր խորանք լուսաափիւռ եւ անտրխեղծն
օթեւան .

Ի բեկբեկման աստեղաց լուսոյ չիցէ՞ հասեալ
քեզ

Ձայն անյօդ , ձայն սրբտալուր՝ տարրեալ յար-
ձակն ի քարտէզ .

Միջասահմանք մահացուացս եւ անմահից կա-
ճառուն ,

Հոգէհրաւէր աւետիք , լսպտերք յուսոյ սա-
տարուն ,

Եթէ գոյ վայր անդրագոյն երանութեանց բնա-
դաւառ

Որում արձանք են աստեղք կրկին կայիցն ի
կոպար .

Ի յանղօրիցըս բըբաց զԱստուածութիւնն ըմ-
բըռնեալ

Եւ ըզհոգուոց առաւել ըզտեսութիւն գըրգը-
ռեալ :

Ո՛վ , որպիսիք եւ ո՛րքան բարիք կուտեալ ընդ նո-
վալ .

- Որպիսի՛ գեղ , քանի՛ սէր , քանի՛ զմայլմունք են
անբաւ .
- Զի՛ անկասկած այն վայելք , զի՛ համադամ
փափկութիւնք ,
- Անժորական այն հասակ , անթարչամ այն են
ծաղկունք .
- Անդ է գումար ցանկալեացն որում չեհաս Յե-
զեզի ,
- Առ որով հեշտք ընդհանուր՝ խուն քան առ ծով
կաթ շքթի :
- Անդ ոչ փոքրիկ սիրտ սըրտի եւ աչք աչաց են
թակարդ ,
- Այլ սիրտք անհունք , աչք հրեղէնք եւ բիւրք
բիւրուց հաշտ գումարտ .
- Չամենեցուն վայելէ եւ զամենայն մէն անձնիւր ,
հանուրց վայելք աննախանձ են յաւերուածք ըզ-
ձիցն իւր .
- ԶՅստուածութիւնն իսկ անհաս զյաւերժական
Որ էն բուն՝
- Ակումբ առեալ երջանկացն հետազօտեն ան-
թաքուն .
- Մի մի թրւեն զգօրութիւնս արարչագործն հրա-
մանի .
- Օրէնք հաստչին՝ հաստելոցն իւրոց լինին հողանի-
լնդ անյատակն եւ անծագ հային յանդունդ էու-
թեանն՝
- Որ քան զերիս ժամանակս՝ ունի կրկին յաւի-
տեան .
- Ընդ միտքն հային՝ ուր անձնիւր ի սկըզբանէ յե-
ռեալ կայր

- Եւ ուր ուրեմն եկն ի գոյ, ի նոյն անդրէն սլա-
ցեալ վայր •
- Ի ներքսագոյն վայրն անվայր հային ի հնոցն հու-
րահուր
- Մըշտաբորբոք ուր բուն սէրն անճառ տածէ
ղընդհանուր •
- Յորմէ աղբիւր հրահոսան առ համագոյս ելեալ
յայց
- Կենդանութիւն եւ շարժումն եւ կիրս եւ սէր
տայ համայնց :
- Մարդ՝ արարածն այն անկար, տարերց հողմոց
խաղալիկ
- Մահու երբեմնն գերի ու անարգ կըրից հա-
լածիկ ,
- Որ ընդ անբանս ճարակէր, թանձըր նիւթովք
կեանս հոգայր ,
- Արդ անկարօտ ճոխանայ Աստուածութեան հա-
լասար •
- Աստուած՝ Աստուած է յաւէտ, այլ չիք սգակաս
ինչ մարդոյ՝
- Մարդ ոչ եւս է նոյն, նոր ձուլեալ ի հնոցըս
սիրոյ . . . :

Սէր, Սէր՝ միայն դու ստուգիւ որ զմարդ փոխես ի
յԱստուած ,

Եւ զհամօրէն ներգործես ի մի բնութիւն սի-
րաստուած :

Ո՛հ, ի ցոլից այն սիրոյն ի հայելոջ արտադրեալ

- Խանձեալ խամրի մահացու եւ սիրտ եւ բան եւ
որ այլ .
- Ճառել ի սէր որդեկաց զուր փորձէ հայրս ա-
պիկար ,
- Զի սրովբէից եւ նմանեացն հաւատացաւ սի-
րոյն քնար .
- Թուլադաշնակ ես փշրեմ զինս թէ յանդուգն
այլ ժպրհի ,
- Բաւական իմ սիրելեացդ ոգեալ ի նշան աշ-
խարհի :
- Մարմաջ ունկան մարմնեղէն աստանօր երդ եւ
գուսան ,
- Բեկբեկ գելգել դաշնակմոնչք աղեաց լարից ու
եղեգան ,
- Իւ թուլանայ սիրտ ապուշ եւ հեշտանայ ի
զգալիս .
- Փափագողաց զերկնանուագ լռսել սիրոյն հրա-
շալիս՝
- Խոկմոնչք խոստմանցն Աստուծոյ , հանդերձե-
լոցն յիշատակ .
- Նա եւ բնութեանս յօրինուած , կամարն երկնից
կասպտակ ,
- Շըքապարոյրն եւ անծալ գիշերական հովանի ,
Եւ հրաբրբացն աստեղաց ընթացք եւ կացք տու-
ղանի .
- Արեգական վարդամատն առաւօտինք լուսա-
սփիւռ ,
- Խաղաղականքն արեւմուտք յովկիական ալեաց
հիւռ ,
- Կոհակապար շարժութիւնք ասպարիզին սար-
տուսէր ,

Եւ քարավէժ սահանաց ուղիսից տարափք լուսայեռ .

Գաղանութիւնք գաղանաց եւ փափկութիւնք աղանեաց ,

Բուսականաց աճեցմունք եւ անաճից կուռ նըստուած ,

Գոյք կենդանեաց , բարք եւ բնոյթ , անդադար ծնունդք եւ մահունք ,

Եւ համօրէն անշքիոթ տիեզերաց աղխաղխմունք :

Նա վեհագոյն այսց հանուրց՝ բնութիւն ինքեանըս մարդոյ ,

Յոր իբր յաշխարհ մանրակտիտ բովանդակեալ աշխարհ գոյ .

Տի այնոքիկ մանաւանդ որ արդարեւրն կեան մարդ ,

Յաստուածային սէրն հարեալ՝ յերկրաւորէս անթակարդ .

Գիտունք եղեալ միանգամ զի յԱստուծոյ ու առ Աստուած ,

Անդր ուղղեցին բովանդակ զսրբոտի ձրգման հայեցուած .

Ընդ փափկութիւնս սրբոտրսակ զըզուեալ եկին իբր ընդ աղբ .

Ոչ շուարեցոյց ըզնոսա սլաճոյճ կենացս հասլըշտապ .

Եւ ոչ աղմուկք աշխարհի , ուր չիմանայ այր զընկեր

Եւ հանապաղ ըմբռնեալք յատելութիւն , կագ ու ի հեռ . :

Զի զինչ օգուտ է մարդոյ թէ եւ շահի զբնաւ
զաշխարհ

Այլ ի զբաղմանն ընծովաւ՝ տուժի զհոգին վայ
րապար •

Ո՞ր շահք ջանալ եւ յաղթել՝ թէ յինքենէդ յաղ
թեալ կաս ,

Եւ թըշնամիս յաւելուս մինչդեռ հնարիս բարե
կամս •

Ամբարտաւան թող ջանայ , վերուստ կայ Տէր
դիւսահար ,

Մի վրէժխնդիր նախանձոտ դու մեղեցես զու
գաբար :

Յայս ըզգաստիցն անխոտոր ու առաքինեաց է
դեալ ուշ

Զկենցադականն իւրեանց քաջ յերկրեցին եւ
ըզգուշ •

Քաղաքավարք ըստ բնութեան , դերազանցեալք
ըզսովաւ ,

Հիացուցին ըզմարդիկ ըզզակատեալսն զերկ
րաւ •

Խանձ ի սիրոյն երկնաւոր վառեալ յոգին էր
անշէջ ,

Զանբրժութեանն հանդերձի հայթհայթեցին
աստ զառէչ •

Եկեալ ընդ քիրան եւ արտօսր՝ անկան օթոցս
ըսպիտակ

Նափորտապատ սրբութեամբ թռուցեալք
զուարթնոց հանդիտակ :

Յեկեղեցիս հայեանց տես եւ յանապատս եւ ի դիրս,
Ո՞րքան ժողովք են զգաստից զոյս ոչ արժէ բնաւ
երկիրս .

Խմաստասէրք ողջախոհք վարեալք կամօք Ա-
րարչին ,

Սուրբք կոչեցան աստանօր եւ յիշատակքն
պաշտին .

Մարդիկ տրկարք իբր ըզմեզ հողմնաշարժիկ ե-
ղեգունք ,

Դեղեւանդամ ալեւոյթ , երիտասարդք խրոխտք
եւ բռունք ,

Արք կատարեալք եւ մարտիկք , դայթոս կա-
նայք փափկասուն ,

Գողարիկ կուսանք եւ մանկտի եւ պատանեակք
եռանդուն .

Եբեր աշխարհս ու առ նոսա զպէսպէս մթերիցն
ըզհանդէս ,

Տեսին ըզգեղ եւ ըզհեշտ՝ եւ չարարին բնաւ ե-
րես .

Արկին զանձինս ի վաստակ ի ջան՝ չափով եւ
ըստ չափ ,

Բրոնաբարեալք զհանդերձեալ արքայութիւնն
յափոյ յափ :

Ոմանք զընչից մեծութիւնս եւ ըզգասոյս ար-
քաձեմ

Հարեալ ցրբուեալ առաթուր դնացին՝ նդ աշ-
խարհ տարագէմ .

Օթագոյեալ ի բացեսյ՝ նդ անապատի տա-
տրակաց

Լըրիկ մընչիկ հեծեծեալ ըզձեւք երկնից հայրե-
նեաց .

Զըղձականօք արտասուօք դեռս յարուցին յա-
մայիս ,

Եւ սըրբութեան սըրսկասպանս եղին զԷրանց
արհաւիրս :

Յիշեա՛ զհրակայն Տրդատէս զամենհարուստ քո
նախնին ,

Թագն առ ոսիւք սիրտ յերկինս՝ ի կուշտ Սե-
պուհ կոհակին :

Յիշեա՛ զլոբունս՝ գազանաց ծակամըտից խըշ-
տեկից ,

Ի մէջ վագերց առիւծուց օրհնելով զՏէր ան-
թախիծ .

Էր որ յանկոխն իսկ նոցուն դըժուարակուիւ յա-
փափայն

Գարշապարօքն հերձոտուն գործէր զանձուկ
պողոտայն .

Ի մերկագլուխ պարեխին տըքնեալ եւ ինք
մերկանգամ

Ճըզնեցուցեալ տաղնապէր ըզլորացեալ անձն
անգամ .

Էր որ քարուտ սողոսկեալ օձաշաւեղ ընդ ուլի
նըման նըմին բացագրէր ըզխորիս մարդոյն հը-
նոտի :

Ոմն ի հովտին հատուցմանց՝ ի հանդերձեալս
մըտաւէժ

Կռուիրս լանջացն հանելով զանձըն կոծէր քա-
րալըէժ .

Այլ ոմն ի խոր ամայւոջն իսկ հալածեալ յոր-
սորդէն

Յամենացանց սեաւ սիրոյն դեղակասարճ ի
փըքնէն ,

Կամ ընդ փրշուտս հոլովեալ շիջուցանէր զիւր շքշուկ ,

Կամ յարեւու խարշատեալ կամ յեղեման ու ի ձեան բուբ :

Խակ միւս՝ զաշխարհ աշխարհի թողեալ հեշտիւք բովանդակ ,

Ի շերտ տախտի միտջ լեալ ահեղ ալեաց նահատակ ,

Խուն անջրրպետ անդընդոց նա եւ կենաց եւ մահու

Եդեալ ընդ ջուրս համասփիւռ՝ ծըփայր երկնից ակնարկու .

Ի ծովասպատ մենացեալ լեռնակրղզոջն անըզբաղ Ամենեւիմբ մոռացեալ ըզտոհմայինս եւ կենցաղ ,

Մաշէր զմարմին մահահոտ անկերակուր անհանգիստ

Եւ յօրհնութեանց Արարչին ոչ դադարէր շունչ անուիշտ .

Ընդ մէջ երկնից կարկառեալ եւ ցամաքի եւ ծովու

Եռանասպատ եռասոսկ՝ վերուստ ըզլոյսն արեւու ,

Յարձագանդաց եւ վիմաց լըսէր զհողմոց սօսափիւն

Եւ ի հովտաց ծովայնոց ըզհոմամուռնչն շաչիւն .

Քան ըզճրպիւռն անարիւն ցօղաճաշակ երկնաանունդ

Կեանքս գործէր միջագաս ընդ երկրայնոցս ու երկրագունդ

Այլ ո՞ր ինձ բան բաւական յիշէլ զանթիւ նոցա հնար ,

Զոր հնարեցին յանձնադասն հողեկեցոյց ճա-
նապարհ .

Կէսք միայնիկ որպէս աստղ ամբայցոլակ գոլ
տըքուն

Իբր յատենի խօսակիցք՝ միայն հանդէս Մխայ-
նոյն .

Կէսք միաբանք միախոհք յեղբայրանոց , կու-
սաստան ,

Անկիր պարուց նրմանեալք որ յերջանկացն ի-
ջեվան ,

Ի դըժուարին կենաց կորդս արօրածիդք միա-
լուծ ,

Օժանդակեալք իրերօք առ ի վտանգաց դիւրա-
սուրծ :

Ոչ զօշոտեաց գեղ սնտալի զերկնադիտակ նոց՝
աչկունս ,

Ոչ կըքեւոցն ի տապանս եհան երկիր սին ծաղ-
կունս .

Խրցան ահանջք ի յերդոց , լէզու չյօդեաց բան
դասարկ ,

Եւ ոչ հարցին զեկաւոր՝ զհանրդ արդեօք կեայ
աշխարհ .

Այո՛ ճընեալք յաշխարհի՛ գերաշխարհին լեալ
նըւէր ,

Այն միայն տենչ , պարապումն , անուրջք ,
զրոյց՝ այն եւեթ էր :

Եւ կէսք՝ յամօթ թուլամիտ արբանեկացն աչ-
խարհի՛

Անդէն ի նմին կենսակցեալ կեցին անհուպ իւր
չարի .

- Յարբին բազմեալք ի գահոյս , ճակատամուղք
մարտագոռ ,
- Մեծափարթամ տանուտեարք , արք եւ կա-
նայք գեղաւոր .
- Վաճառականք եւ ճարտարք , մատենագիրք ,
ձեռագէտք .
- Բարեկեցիկք եւ մուրողք , եւ խմաստունք եւ տը-
գէտք ,
- Յամէն բաստից եւ տիոց յառհասարակ վի-
ճակաց ,
- Աներկրաքարչք ընդ երկիր անցին առանց քրն-
քշանաց .
- Տան եւ մանկանց հոգացեալ եւ զառադատս
պաշտեցին ,
- Համայն եւ այնպէս անվրէպք յաստուածագիր
օրինին .
- Ըզգիտուլթիւն , ըզհանձար , ըզբաղդ , ըզխառս ,
զընտանխ՝
- Յանամեղուլթեան ըզբաղումըն գիտացին ի բա-
րխա .
- Վարեւորօքն ամփոփեալ նա եւ զկարխա խո-
րէին ,
- Ներբին կամաց ընդհարմամբ առոյգ սրահեալք
ըզհոգին :
- Սոք՝ արդարեւ խորագէտ վաճառականք տէ-
րունի
- Որ զամենայն տուր ետուն ի գին միոյն մար-
գարտի :
- Եւ թէ սասուն յառնէր դող շնորհաց նոցին հա-
կամարտ ,

- Արիացեալք լըրջամիտ հանդիսացան քան ըզմարդ .
- Մաքառեցան մահու չափ կալեալ ի բռին զանբիծ վարս ,
- Եւ վէհագոյնք դիւցազանց կատարեցին հիարարս .
- Կին առնացի խիզախէր , ծեր քան զմարտիկ վառեալ կայր ,
- Զէն եւ ասպար եւ մարտկոց՝ կուսին լանջաց տեղի տայր :
- Մերթ փախըստեամբ զերծուցին զաստուածազանն ըզկապուտ ,
- Մերթ դէմ՝ առ դէմ մարտուցեալք որ թ՝ էր տագնապ մօտալուտ .
- Ետուն ի սպանդ եւ զմարմին զի թափեացեն ըզհողիս ,
- Ընդ հուր եւ սուր , ընդ իւրեանցն իսկ անցեալ վարդ ճապաղիս :
- Արդ ընդ վիմօք ու ի փապարս ճըգնարանաց կան ի քուն
- Պարկեշտասփոփ խընկահոտ նշխարք նոցա սըրբասուն . . . :
- Հար եւ ըզձեզ անհրաժեշտն այն մահուն դերանդի ,
- Այլ յանբըծացըդ վարուց ոչ լըցաւ բուռն իւր նօթի .
- Ո՛չ մահարձան զկափարիչդ ասեմ մարմնոցն ըզքեզ վէմ ,
- Այլ տաճարաց նորեւեաց գըմբէթ՝ յերկրէս երկնաճեմ :

Այսքան իցէ մեծ որդեակ խո՛ վարել կեանս յաշխարհի

Եւ հատանել անսայթաք ըզճանսսպարհն բարի .
Այսքան սլիտի զգաստուծիւն եւ հանապազ նըւիրմունք

Զի խոստացեալն բարեաց հասանիցեմք աննըկունք .

Եւ այսքան քեզ ընծայեալ ի նոյն յերկրէս օրինակ ,

Զի խրախուսեալ երթիցես զարքայուծեանն ուղ միակ :

Մի զարհուրիս մի դողաս ընդ այնր հետոց անձկուծիւն ,

Մի՛նդ երկնամուտ խորանին հեզիկ դըռնակ նեղագոյն .

Զի մեծարեաց Տէր ըզգուծ , զարդարուծիւն իւր զիջոց ,

Զբեռինս արար փոքրոգիս եւ քաղցրագին արկ մեզ լուծ ,

Ինք նախ հորդեաց ըզաւիլ եւ եթող մեզ հետս անջունջ ,

Եւ իբր հովիւ կարդայ զհօտն ըզհետ ձայնիւն հոգեշունչ .

« Իցեն իցեն նեղուծիւնք բաղումք ձեզ յայսլո՛ վայրի ,

« Այլ քաջալերս ըզգեցլեք , զի յաղծեցի աշխարհի » . . . :

Հայեցարութիւնս, որդեակք, տեսլիք մեծ իմին
զարմանս .

Ընդ մէջ երկնից եւ երկրի, ընդ ծով, ցամաք,
մահ եւ կեանս,

Ծառ մի ցամաք կրկնոստեայ սարաւանդեալ
բարձրաձաղկ

Լըցուցանէ զտիեզերս համատարած ծագ ընդ
ծագ .

Ծայր իւր յերկինս վերառեալ եւ քան զերկին
բարձրագոյն,

Թեւք իւր խառնեալ հեռաստան ի յելս եւ ի
մուտս արեւուն .

Բուն արմատոյն խորամուխ ի սիրտ երկրի թա-
փանցանց

Սանդարամետս ի ներքին ժամանեալ դղորդ տայ
հիմանց :

Ի ծրար ծառոյն կայ ի սպանդ վարեալ Աս-
տուածն յաւիտեանց . . .

Արձանացիր մահացուդ, մի զԱստուծովդ առ-
նես զանց .

Աստուած թէ զնա չհաւատաս, երթ լեր ան-
հետ ի յոչէս,

Դու անամօթ քան զաստեղս, քան զապառուս
վէմն իցես,

Որք յայդ տեսիլ խոժոռեալ խաւարեցան եւ
հերձան,

Ի չկին անդրէն դառնային՝ թէ չէր մեռեալն եւ
կենդան .

Իսկ թէ հաւատա ընծայես խաչաչարչարդ Աստուծոյ

Կաց առ նրմին՝ ըզվասն ոյրն հարցաբանել, մի եւ քոյ .

Եւ անդ տեսցես ի ճշգրիտ տախտին զօրէնս մարդկութեան

Արեամբ գրրեալ ահեղին՝ օրէնք անջինջ յաւիտեան .

« Ոչ մըտցէ մարդ ի հանգիստ, ոչ հասցէ յիւրընկոսար ,

« Թէ այս գունակ ոչ մեռցի զմեռելութիւն կամակար » :

Ահա ոչ եւս սոփեստէսք, ոչ եւս հանճար սեթեւեթ ,

Քարոզ խաչին է հանուրց ընթացարան ստոյգ եւեթ .

Սա զօրաւիզն է նեցուկ կըթուցելոյ մարդկութեան

Յանապատիս կենցաղում եւ ի հովտիս տըրտմութեան .

Սա մըրըրկածուսի ու ալէկոծ կենաց տըրկար նաւակի

Բեւեռացոյց անխոտոր եւ թեւ դարձեակ ուղղեկի .

Եւ զիւթախառն հըմայից հրասլուրանաց համօրէն

Սա հնարադէտ է հերքիչ, հրաժարադեղ ի չարէն .
Եւ սա միայն բանալի երանաւէտ կայանին

Որում զաւակքն Ադամայ անձկակարօտք ակնունին ,

Այս եւ յինէն ձեզ նըշան որդեակք հոգւոյ անձ-
կալի ,

Գըթոտ ոտիցդ յենարան , ծանուց վըշտաց
բառնալի .

Պանդըխտարան է երկիրս , տըրտմահովիտ անձ
կալայր

Եւ ծովական խմբն խորք յարավըրդով մըրը-
կազայր .

Գաւազան ձեզ յայն փայտէն հատեալ ձօնեմ
կենսաձիր ,

Յուս ընդ անութ անսայթաք սովաւ երթալ
ընդ երկիր ,

Ղեկավարել ըզլաստիկդ ի կոհակացն յարուց-
մունս

Եւ ընդ սորին հովանեաւ հանգչել յանհողմըն
յափունս .

Յորժամ գայցէ քուն կենաց՝ ի սա զճակատս
հանգուցեալ՝

Յաւիտենից յօթեւանսն յերանութեան ծոց
բանալ .

Ուր ամենայն մոռացեալ է վիշտ , անձուկք
ու արտասուս ,

Սիրոյն եւեթ են անոյչք յանզրաւական գետա-
սուս .

Եւ որչափ շիթ դք քըրտանց եհան արտօսը եւ
հառաչ

Թըւեալ զըացէ անտանօր , աուցէ զկըշիուն յա-
րազուարճ :

Մինչ զեղևեւոցն երկրասէր խորթաբարոյ մո-
լեաց գունդ ,

Դժոխաբարչեալ պրղծութեամբք բեռանցն իջ-
ցենն ի յանդունդ ,

Ուր լալ կրրճէլ ատամանց , դանդիւնն եւ հուր
չարաչար ,

Խորխորատին կափարիչ արդարութիւնն անա-
չառ .

Վերջին վրձիւս ատենին գարշապարօք զինա-
վրէժ

Սարսուռ տրուիմամբ թոպեացէ զգուր կորըս-
տեանն միշտ յաւերժ .

Եւ ցորչափ Կնն ի վերուստ կայ սիրելեացն ի
խրախճան ,

Անդ ատելիքն ի խոնարհ տառապեացին անվախ-
ճան .

Բազմադարեան կոհակօք ժամանակացն ովկէան
Եւ ոչ մի շիթ կըշուեացէ առ անըսպառն յաւի-
տեան . . . :

Այլ ես ասիւն Աստուծոյ սքօղեմ ըզվիհըս տը-
խուր ,

Մի ոք յիմոց սիրելեացդ անդր հուսպ գնայցէ
թաքթաքուր .

Երկնից երկնեաց ըզմեղ Տէր , երկնից կամին եւ
իլճք մեր ,

Թէ հաս հրաւերն՝ առէք թեւս , սլասցո՛ւք յերկ-
նիցն անձառ սէր :

ՄԱՆԿՈՒՆԻ

ՅԱՆԿ

Նախնական դասընթաց	7
ԱՂՕԹՔ	9
Մաղթանք աստուծոյ	11
Յարասանութիւն փերսեանի ան աղօթից	13
Յարասանութիւն յողջոյնս Կոստանի	25
Խոստովանութիւն Հասարակ	35
— Յոսոսոյ	38
— Սիբոյ	39
Գոհանութիւն աստ Աստուած	41
Իղջ սրբութեան	42
Նախնական աստ Աստուած	43
Վասն խորհրդանշանի	44
Վասն ծննդաց եւ Բարեբարաց	45
Վասն Գարնի ճաշակի	46
Վասն Եղբայրսիրութեան	47
Չեղջ Խոստովանութեան	48
Ի հաղորդութեան	49
Աստ Յիսուս իսալ ի յոս	51
Վասն խորհրդի յաշխարհիս ծովու	53
Խոստովանութեան աստ փերսեանց Կոստ	55

Առ Տիշու Տայր Տեր Էս պաշտպանն	58
Մաշկանեք Էրեկորին	61
Մաշկանեք Քիշերոյ	62
Աշտիք պղծման ի Տապա հանգստեան Քիշերոյ	63
Առ հրեշտակն պահապանն	65
Առ Ս. Գրիգոր Լուսաւորելւ	69
Առ Ս. Մանուկն Աւոյիսոս	70
Ս. Աւոյիսեայ հրաժեշտք հոգւոյն ի Տարփոյ	73
Առեք պղծ իմ ի Յեղ	80
Թոյլ քոնք Տանկարոյր	82
Մանուկ աստ հրաւերն Յիսոսի	83
Հասարական կարգեք ի սէր իմ	85
Սիրեւջիք պիտեանս	86
Յոյս իմ ի Տանկաթեւեւ իմի	87
Սանդոնք Էրկից	90
Կարծօրեայ Տանկան իշխեք աստ Աստուած	91
Վարժեք Էս իշխեք ըստ աստուորոյ աստոյ	93
Հոգեւոր Ժամանակ	109
ՅՈՐԴՈՐԱԿ.	113
Առ Տանկանն Երամստապա յաշխարհ	115
Օրհնեցեք Տանկանն պղծեր	117
Անթառամ Ժաշխի	120
Ընծայեաց Աստուածածինն	125
Միհրանի Էս Յասպի	132
Պարկերք աստոյ	—
Յոննաւոր	133
Փեպրոնար	134
Մարտ	135
Արեւ	136
Մայիս	138

Յոսեփ	140
Յոսէփ	141
Օգոստոս	143
Սեպտեմբեր	144
Տեփեմբեր	145
Նոյեմբեր	146
Դեկտեմբեր	148
Գարուն	149
Ամառն	151
Աշուն	154
Ձմեռն	156
Գնեցէ՛ք զԺամանակս	159
Յորդոր յաւսմանն	161
ՄԱՂԹԱՆՔ	163
Մաղթանք Ամենորայ	165
Նոյն	166
Նոյն	—
Նոյն	167
Նոյն	—
Յանոսան քօնի	168
Նոյն	—
Նոյն	169
Առ զաւարելոսն խնամակալ Կարց	170
Ի ծննդեան Յիսոսի	171
Ի յարութեան Յիսոսի	172
Առ Վարդապետս	173
ՅԻՇԱՏԱԿ ՊԱՏԱՆԵԱՅ	175
Առ պապանիս նորընծայն յաշխարհ	177

